اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۸ آبان ۱۴۰۱
• ۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۹ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۱۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۹۳ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

تنظیم بازار فولاد و سیمان از ادعا تا واقعیت

التهاب در بازار محصولات معدن و صنایع معدنی، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال‌های گذشته با آن روبه‌رو بوده است. این تنش‌ها و التهابات در سال گذشته، شدت بیشتری گرفت، درنتیجه مسئولان و سیاست‌گذاران تلاش کردند با وضع قوانین و مقرراتی، آرامش را به این بازارها بازگردانند. با این وجود به اعتقاد اغلب فعالان صنعتی و اقتصادی، سیاست‌گذاری‌های دولت، آن‌قدرها هم امیدبخش نبوده‌اند. با این حال در سال جاری از شدت التهاب در بازار محصولات صنایع معدنی ازجمله فولاد و سیمان کاسته شد. رئیس هیات عامل ایمیدرو این افت التهاب را ناشی از پایش مستمر بازارها توسط وزارتخانه دانست، اما تولیدکنندگان و فعالان در دو صنعت یادشده، رکود و همزمان مدیریت محدودیت انرژی را عامل اصلی برقراری آرامش در بازارها می‌دانند. فولادسازان ضمن تاکید بر افت تقاضا برای فولاد در بازار داخلی و خارجی تاکید دارند که این رکود، علت اصلی برقراری آرامش در بازار است.

۱۲

امتیازدهی دولت برای کوچ کسب‌وکارهای مجازی به پلتفرم‌های داخلی به کجا می‌رسد؟

پایان باز داستان فیلترینگ

قطعی اینترنت و فیلترینگ، موضوع مهمی است که همچنان جامعه و بسیاری از کسب‌وکارها را درگیر خود کرده است. برخی بسته شدن بعضی پلتفرم‌های خارجی را دارای دلایل زیادی می‌دانند که یکی از این دلایل، نبود قدرت پایش داده‌ها و محتوای مجرمانه در پلتفرم‌های خارجی از سوی نهادهای مربوطه است. در حالی که محدودیت‌های اینترنت و فیلتر پلتفرم‌های خارجی در ماه‌های اخیر، زیان بزرگی به کسب‌وکارهای مجازی وارد کرده، حالا دولت از بسته‌ای برای حمایت از مشاغل اینترنتی خبر می‌دهد. البته ارائه این بسته مشروط به کوچ فعالان کسب‌وکارهای مجازی به پلتفرم‌های داخلی است. به گفته وزیر ارتباطات، کسب‌وکارهای اینترنتی در صورت استفاده از پلتفرم‌های داخلی و اخذ مجوز فعالیت، مشمول دریافت حدود ۳۰ نوع امکان و حمایت قانونی جدید شامل حمایت‌های بیمه‌ای، بانکی، مالیاتی و خدماتی خواهند شد. این در حالی است که همچنان برخی از کارشناسان بر ضرورت اعتمادسازی برای استفاده از پلتفرم‌های داخلی تاکید دارند.

۹

عکس: کهگیلویه و بویراحمد- منبع: ایرنا

زنگ خطر مهاجرت‌های اقلیمی در جنوب‌شرق کشور به‌صدا درآمد

آوارگان بی‌گناه

۱۳

سرمقاله

نوشدارو بعد از مرگ سهراب

۲

گزارش‌های روز

اماواگرهای فروش فله‌ای

۴

سود صادرات ایران در جیب کشورهای واسطه

۷

اثر شگفت‌انگیز جعبه

۱۵

پشت پرده بازار سیاه خرید مسکن

تاریخ در حال تکرار شدن است و نهضت ملی مسکن که قرار بود جایگزین بهینه‌ای برای طرح مسکن مهر باشد، در همین ابتدای مسیر با چالش‌های متعددی روبه‌رو شده است. کمبود زمین و پول، کار را به‌جایی رسانده که مدتی است متقاضیان اولیه نهضت ملی مسکن دنبال فرصتی برای خروج از این طرح هستند و چه بهتر که بتوانند در مسیر فرار از این مخمصه سودی هم ببرند. در بازار مسکن شهرهای جدید اطراف تهران، تنها حق امتیاز اولیه، بسته به مکان پروژه از ۲۰۰ تا ۶۵۰ میلیون تومان معامله می‌شود.

از همان روزهای نخست، ثبت‌نام طرح مسکن ملی زمزمه‌هایی مبنی بر فروش امتیاز شنیده و حتی آگهی‌های آن روی سایت‌های اینترنتی دیده می‌شود. این در حالی است که خرید و فروش حق امتیاز این املاک غیرقانونی است.

۱۰

وزارت راه و شهرسازی
اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۲۰

اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذار نماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	ساماندهی تقاطع غنی‌آباد	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۱۶	۱۰,۷۵۹,۳۰۴,۲۸۰	۲۳۷,۹۶۵,۲۱۴,۰۸۵

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت (الف) مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه‌گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آیین‌نامه تضمین به شماره ۱۲۳۴۰۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ می باشد.)

آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵

آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سامانه ستاد و تحویل فیزیکی پاکت (الف) به دبیرخانه مناقصه‌گزار: ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹

زمان بازگشایی: راس ساعت ۱۰:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹

آدرس مناقصه‌گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شماره ۱ اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران.

تلفن تماس: ۸۸۹۲۱۵۰۵ داخلی ۲۲۰۷

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۱۹

اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران

صمت
صنعت معدن تجارت

صمت ویژه نامه ی سراسری صنعت برق را منتشر می کند.

تاریخ انتشار: آبان و آذر ۱۴۰۱
به طور همزمان در سراسر کشور
شماره های بازرگانی:۳-۸۸۷۲۲۷۳۲

در این شماره می‌خوانید:
_ چالش ها، موانع و مشکلات صنعت برق
_ قطعی برق و مشکلات آن برای صنایع فولادسازی و مادر
_ عملکرد دولت در حوزه صادرات برق
_ نگاهی بر تاریخچه صنعت برق
_ آینده استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر به عنوان جایگزین سوخت فسیلی

آگهی تمدید مهلت فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار

موضوع فراخوان:
پیرو اطلاعیه‌های فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار در تاریخ‌های ۲۵ و ۲۷ مهرماه سال‌جاری در خصوص مناقصه مدیریت رستوران، بدین وسیله اعلام می‌گردد مهلت ارسال نامه اعلام آمادگی جهت شرکت در فرآیند ارزیابی تا روز یکشنبه مورخ ۲۲ آبان ماه سال‌جاری تمدید می‌گردد.

شرایط مناقصه‌گران:
متقاضیان می‌بایست طی سال‌جاری و سال گذشته حداقل یک قرارداد مشابه (تامین، طبخ و توزیع غذا برای حداقل ۸۰۰ نفر در روز) در بخش صنعت داشته و در زمان ارسال نامه اعلام اسناد مثبته را ارسال نمایند.

محل انجام خدمات:
استان خراسان رضوی، ۴۰کیلومتری جاده خواف، منطقه معدنی سنگان

نحوه ارسال درخواست شرکت در فرایند ارزیابی:
متقاضیان حقوقی می‌توانند اعلام آمادگی خود را به صورت کتبی و به همراه مدرک پیش گفته حداکثر تا پایان وقت اداری یکشنبه ۱۴۰۱/۰۸/۲۲ به نشانی AL.Sanganco@gmail.com و A.Shirojan@Sanganco.ir ارسال نمایند.
همچنین برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۰۱۰۰۴۰۹۰۰ تماس حاصل نمایند.

تذکر ۱: پس از پایان مرحله ارزیابی، دعوت نامه شرکت در مناقصه برای متقاضیانی که حد نصاب نمره ارزیابی را کسب کرده باشند ارسال و فرایند مناقصه وفق شرایط اعلامی در اسناد مناقصه انجام خواهد شد.

تذکر ۲: اعلام آمادگی هیچ‌گونه حقی برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

تذکر ۳: هزینه انتشار این آگهی و آگهی‌های قبلی (نوبت اول و دوم) برعهده برنده مناقصه خواهد بود.

سر مقاله

نوشدارو بعد از مرگ سهراب

خسرو رفیعی
کارشناس حوزه آب

قصد داشتم درباره نوآوری در بخش آب بنویسم که در خبرها خواندم، آب سدها بسیار کاهش یافته و اگر باران نبارد، فاجعه در پیش است و مثل همیشه عقب هستیم و به هشدارها توجه نمی‌کنیم.

از اوایل دهه ۷۰ بحران کمبود آب پیش آمد و بسیاری از کارشناسان بارها درباره شرایط آب تهران و بحران پیش‌رو هشدار دادند. بار دیگر در سال ۱۳۷۵ ، همین مشکل پیش آمد و سال ۱۳۸۰ با گسترش کمبود آب، طرح جیره‌بندی اجرایی شد. همان سال‌ها با کاهش جدی آب سدها و با حفر چاه‌های جدید، اصلاح شبکه فاضلاب و بازسازی شبکه فرسوده آب در دستور کار قرار گرفت.

این در حالی است که برای جلوگیری از هدرروی شبکه آب تهران باید حداقل سالانه بیش از ۲۰۰ کیلومتر بازسازی داشته باشیم. این الزام در حالی است که تصفیه‌خانه‌ها به روش ۶۰ سال پیش اداره می‌شوند و از نوآوری‌های جدید در شبکه آب تهران خبری نیست.

باوجود این مشکلات زیرساختی، همچنان با کاهش منابع آبی و بروز هرگونه مشکل تامین آب، در نخستین گام مردم به صرفه‌جویی در مصرف دعوت شده و با اعمال جریمه و قطع آب، مشکل کم‌کاری دولت را بر گردن مردم می‌اندازیم.

باوجود بسیاری از هشدارهای کارشناسان، هنوز هم پروژه‌های تحقیقاتی در بین قفسه‌ها خاک می‌خورند و مستندات بحران‌های سال گذشته را به‌هیچ می‌انگاریم. هنوز هم بدون توجه به ظرفیت جمعیت‌پذیری تهران، بر توسعه ساخت‌وساز و تمرکز سازمان‌های بزرگ اداری در پایتخت، سعی در ایجاد جذابیت و کوچ شهروندان از شهرستان‌ها به تهران داریم.

به‌راستی چرا پیش از وقوع بحران و در شرایط عادی برای جلوگیری از مشکل برنامه‌ریزی نمی‌کنیم؟ گویا در کشور ما برنامه‌ریزی مفهوم و معنی ندارد و مدیریت فقط دستوری و امری است. گاهی افراد ناآگاه بر مسندهای بزرگ تکیه می‌کنند و به‌عنوان نمونه حتی نمی‌دانند آب ژرف به‌راحتی به‌دست نمی‌آید. تمام چاه‌های قدیمی تهران خشکیده و شهرداری از چاه‌های غیرمجاز برای آبیاری فضای سبز استفاده می‌کند. با این حال، هنوز نمی‌دانیم نباید در غرب تهران برج‌های سربه‌فلک کشیده بسازیم و از جابه‌جایی هوا جلوگیری کنیم. هنوز نمی‌دانیم برای دوسوم خاک ایران که خشک است و بسیاری از کشورها حسرت یک وجب آن را دارند، چگونه برنامه‌ریزی کنیم. از ابتدای امسال هواشناسی هشدار داد که سال خشکی را پیش‌رو داریم، حداقل از همین ابتدای سال کاری نکردیم و حال که شرایط به مرز فاجعه رسیده، می‌خواهیم با هزینه‌های هنگفت مشکل را جبران کنیم.

در تمام این سال‌ها، نه از نظرات کارشناسی متخصصان حوزه آب استفاده و نه از نوآوری‌ها حمایت کردیم. نتیجه آنکه، رودخانه زاینده‌رود و تالاب‌ها یکی پس از دیگری خشک شد، دریاچه ارومیه از بین رفت و در نهایت، محیط‌زیست با فاجعه روبه‌رو شد. به‌راستی وقت آن نرسیده که بار دیگر به تاریخ مراجعه کنیم و از تاریخ درس عبرت بگیریم. برخی متخصصان معتقدند با بکارگیری تکنولوژی‌های جدید می‌توان بحران آب در تهران را کنترل کرد. دولت و مسئولان حوزه آب برای استفاده از این بستر چقدر پای حرف و نظر کارشناسان نشسته‌اند؟

به‌راستی آیا فکر کرده‌ایم اگر تهران بی‌آب شود، چه خواهیم کرد؟ شرکت آب و فاضلاب تهران در برخی مناطق تانکرهای ثابت آب نصب کرده تا در زمان بی‌آبی به توزیع آب بپردازند. مگر می‌شود در تهران با ایجاد منبع آب این فاجعه را خاموش کرد؟

آب مایه حیات است و همه باید نگران شرایط روز و فردای آب باشند. رسانه‌ها مسئولیت اجتماعی دارند و آموزش و پرورش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شهرداری‌ها باید برای حفظ و نگهداری آب بکوشند.

وزارت کشور باید با اتخاذ برنامه‌های راهبردی در این مسیر گام برداشته و وزارت صمت کارخانه‌ها و صنایع را ملزم به استفاده اصولی از آب و رعایت بازچرخانی تصفیه فاضلاب کند.

بدون شک مشکلات در حوزه آب بسیار است،اما می‌توان با همفکری و تعامل بر همه مشکلات پیروز شد.

حافظ شیرین سخن می‌فرماید:

بر سر آنم که گر ز دست برآید / دست به کاری زنم که غصه سرآید

بگذرد این روزهای تلخ‌تر از زهر / بار دگر روزگار چون شکر آید

صبر و ظفر هر دو دوستان قدیمند / بر اثر صبر نوبت ظفر آید

صالح و طالح متاع خویش نمودند/ تا که قبول افتد و که در نظر آید

با آرزوی آنکه مسئولان به بزرگ‌ترین امر حیاتی زندگی توجه بیشتر کرده و از آن غافل نشوند. امروز هم دیر شده، باید با دقت لازم از نظرات کارشناسان برای ارائه راهکار بهره‌مند شد و به پروژه‌های مهم آب سرعت بخشید.

راه‌اندازی مناطق آزاد مشترک ایران و روسیه

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: یکی از ماموریت‌های دولت این است که با روسیه و کشورهای اوراسیا درباره مناطق آزاد مشترک اقدام ویژه و عملیاتی انجام شود. به گزارش مهر، حجت‌الله عبدالملکی در دیدار با سرگئی میلوشکین مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان روسیه و الکساو چنک و نایب رئیس دومای روسیه، بر تشکیل اتحادیه مشترک مناطق آزاد با کشورهای حاشیه دریای خزر تاکید کردند. عبدالملکی در زمینه ایجاد منطقه آزاد مشترک با کشور روسیه گفت: در نظر داریم منطقه آزاد مشترکی بین همه کشورهای حاشیه دریای خزر تشکیل دهیم، تا این منطقه مشترک محلی برای حضور فعالان اقتصادی برای همه کشورها شود. دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی بر تسهیل روند تشریفات گمرکی در مناطق آزاد دو کشور تاکید کرد و افزود: آمادگی خود را برای توافقات اولیه برای تسهیل فرآیند گمرکی در مناطق آزاد دو کشور اعلام می‌کنیم و از سرمایه‌گذاران روسی که علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نفت، گاز و انرژی در مناطق آزاد ایران هستند، استقبال می‌کنیم. وی با اشاره به تشکیل کارگروه‌های تخصصی بین دو کشور گفت: دولت ایران اراده قطعی دارد تا در حوزه ترانزیت امن‌ترین، سریع‌ترین و به‌صرفه‌ترین مسیر را برای روسیه و سایر کشورهای فراهم کند و ماموریت ما در دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد این است که زمینه‌های لازم را فراهم کنیم. مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان روسیه نیز در این دیدار اظهار کرد: باید فعال‌سازی کریدور شمال-جنوب در اولویت کاری دو طرف باشد که بهترین سازکار برای عملیاتی‌سازی آن، ایجاد اپراتور واحد برای مدیریت حمل‌ونقل در مسیر کریدور با مشارکت ایران و روسیه است.

در صحن علنی مجلس شورای اسلامی مطرح شد

تخلف سازمان برنامه در تخصیص منابع اشتغالزایی

بررسی عملکرد دولت در تحقق منابع بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۱ روز گذشته در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار داشت. در این جلسه اعلام شد با تخلف سازمان‌های برنامه‌وبودجه و هدفمندی یارانه‌ها در تخصیص منابع اشتغالزایی، بیم آن می‌رود تولید و اشتغال در سال ۱۴۰۱ با رکود مواجه شود. وکلای ملت مدعی بودند دولت منابع این تبصره را محقق نکرده، اما وزیر اقتصاد اعلام کرد ۴۳ هزار طرح اشتغالزایی از منابع این طرح تسهیلات دریافت کرده‌اند. در این میان، رئیس سازمان برنامه‌وبودجه نیز نسبت به منابع غیرواقعی این بند انتقاد کرد. در این نشست، رئیس مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه مجلس هم روی اشتغال و هم روی معیشت مردم حساس است، گفت: باید مابقی منابع اشتغالزایی در ادامه سال تخصیص یابد.

مجلس روی اشتغال و معیشت مردم حساس است

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: مجلس هم روی اشتغال و هم معیشت مردم حساس است و باید مابقی منابع اشتغالزایی در ادامه سال تخصیص یابد. به گزارش مهر، محمدباقر قالیباف در جلسه علنی روز سه‌شنبه مجلس شورای اسلامی و در جریان بررسی عملکرد تخصیص بودجه اشتغالزایی، اظهار کرد: مجلس روی دو موضوع اشتغال و معیشت حساس است و به همان میزان که معیشت برای ما مهم است و اولویت دارد، اشتغال هم مهم است و اولویت دارد.

وی یادآور شد: هم در برنامه ششم توسعه و هم در بودجه ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ مجلس منابع و پول لازم برای تحقق اشتغالزایی را پیش‌بینی کرده است. به‌هیچ‌وجه قصد ما این نیست که به دولت بگوییم از معیشت بزنید و منابع آن را صرف اشتغال کنید، بلکه ما می‌گوییم هر پولی را در جای خودش هزینه کنید. رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: ما در سال ۱۴۰۰ از بند ۲۸ تبصره ۱۴، ۳۲ هزار میلیارد تومان برای بحث مربوط به اشتغال در نظر گرفتیم. از سوی دیگر، کل منابع تبصره ۱۴ تحقق یافته و منابع معیشت به صورت ۱۰۰ درصد تخصیص یافته، اما چرا منابع را به اشتغال ندادید؟ قالیباف تصریح کرد: متاسفانه به جای تخصیص ۳۲ هزار میلیارد تومان برای تحقق اشتغالزایی، ۱۹ هزار میلیارد تومان اختصاص یافته و ۱۳ هزار میلیارد تومان دیگر هنوز اختصاص داده نشده است. سازمان برنامه‌وبودجه مکلف است این ۱۳ هزار میلیارد تومان را در ادامه سال برای اشتغال به وزارت اقتصاد و سایر وزارتخانه‌های ذی‌ربط تخصیص دهد.

وی تاکید کرد: اگر قرار بر این است که قانون نوشته و درآمدها محقق شود، اما در جای خودش هزینه نشود، پس بفرمایید مجلس و دولت می‌خواهند چه کار کنند؟ البته ما شرایط سخت دولت را می‌فهمیم، اما براساس درآمدهایی که وارد خزانه شده، قضاوت می‌کنیم. ما حواس‌مان به معیشت و اشتغال مردم است.

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: ۱۹ هزار میلیارد تومان در حساب‌های مسدودی قرار گرفت و بانک‌ها هم دو برابر برای آن می‌توانستند وام بگذارند، پس در حقیقت اگر سال گذشته ۱۳ هزار میلیارد تومان را برای اشتغال و تولید پرداخت می‌کردیم حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان برای اشتغال و تولید اختصاص پیدا می‌کرد. دولت از هزینه‌های غیرمعیشتی و جاری تا جایی که می‌تواند کنار بگذارد، تا قانون را اجرا کند.

قالیباف ادامه داد: زمانی که مجلس قانونی را مصوب می‌کند، توقع می‌رود آن قانون اجرا شود. ما سال گذشته منابع تبصره ۱۸ را در اختیار وزارت اقتصاد قرار داده و آن را در صندوقی گذاشتیم که سازمان برنامه با آن مخالف بود. امسال این منابع در اختیار سازمان برنامه گذاشته شد که تا الان سازمان برنامه یک ریال از آن را نداده است. آیا با این وضعیت توقع داریم سال آینده باز هم این منابع را به سازمان برنامه‌وبودجه دهیم؟ عملکرد نشان می‌دهد باید این منابع در صندوق وزارت اقتصاد باشد. رئیس مجلس شورای اسلامی خطاب به میرکاظمی، بیان کرد: من با پیشنهاد شما در موضوع معیشت در بودجه ۱۴۰۱ مخالف بودم و حتی گفتم که سقف تعیین‌شده برای معیشت پاسخگو نیست. البته تصمیمی در جلسه سران قوا برای فروش اموال مازاد و پایان پروژه‌های نیمه‌تمام گرفته شده که در یک ماه آینده طرح یا لایحه دو فوریتی آن در مجلس بررسی می‌شود و این موضوع تعیین‌تکلیف خواهد شد.

قالیباف همچنین خطاب به وزیر اقتصاد، گفت: آقای خاندوزی، شما یا خسته شدید یا رودربایستی دارید. انتظار می‌رود شما مطالبه‌گرایانه پیگیری کنید همان‌طور که سال گذشته این اقدام را انجام می‌دادید. در شرایط سخت اقتصادی، اشتغال و معیشت دو موضوع مهم است. ما علاوه بر بحث یارانه، ۹ میلیارد دلار ارز با همان ارز یارانه‌ای ۴۲۰۰ تومانی در اختیار دولت قرار دادیم. البته دولت سامانه ETS ارزی را هم راه‌اندازی نکرده است.

رشد ۱۰۰ درصدی تخصیص اعتبارات اشتغال

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: دولت در اجرای مصوبه بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه امسال درباره تولید و اشتغال در کشور بیش از ۱۰۰ درصد رشد عملکرد نسبت به سال قبل داشته است و تاکنون ۴۳ هزار طرح ۳۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات اشتغال دریافت کرده‌اند. به گزارش ایرنا، در ادامه جلسه علنی مجلس شورای اسلامی و در جریان بررسی عملکرد دولت در اجرای بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۱، سیداحسان خاندوزی به ارائه گزارشی از عملکرد دولت و به‌ویژه بانک‌ها در پرداخت تسهیلات حوزه اشتغال پرداخت و گفت: در سال‌های گذشته، افراد کارآفرین از تسهیلات تبصره ۱۸ قانون بودجه بهره‌مند نمی‌شدند. خاندوزی افزود: با همکاری دولت، ریل ناکارآمد تسهیلات تبصره ۱۸ تغییر کرد. طبق گزارش رسمی دیوان محاسبات، میزان عملکرد این بند طی سال‌های ۱۳۹۶تا سال ۱۳۹۹ فقط ۸ درصد بوده است. وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: در مجلس و دولت به مردم وعده‌های پرداخت وام اشتغالزایی داده می‌شد، اما این تسهیلات به‌درستی اختصاص نمی‌یافت و فقط ۱۰ درصد تسهیلات اختصاص داده‌شده به کارآفرین اشتغالزای مولد می‌رسید، اما افرادی که در وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، راه و مسکن، رفاه و تامین اجتماعی، صنعت و معدن و... به این تسهیلات دسترسی داشتند، از آنها بهره‌مند می‌شدند که سبب می‌شد در شاخص‌های رشد اشتغال کشور اتفاقی رخ ندهد. خاندوزی تاکید کرد: براساس گزارش وزارت اقتصاد، مجلس شورای اسلامی ریل را در اشتغال به‌خوبی تغییر داد و در این زمینه تقسیم کار ملی وجود دارد. در این‌باره وزارت اقتصاد مسئول تدوین دستور عمل نهادهاست، سازمان برنامه‌وبودجه منابع را در اختیار قرار می‌دهد و تمام وزارتخانه‌های مرتبط با حوزه اشتغال به‌علاوه خود استان‌ها، وارد طرح‌های اشتغالزایی می‌شوند و در مرحله پایانی نیز نظارت در پرداخت تسهیلات به شاغلان و نیازمندان واقعی کارآفرین فقط پرداخت شود که این نظارت بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. وی ادامه داد: در ۳ ماه ۱۴۰۰ تا ۶ ماه نخست ۱۴۰۱ عملکرد تبصره ۱۸ از ۱۰ درصد سال‌های قبل به ۱۰۲ درصد افزایش پیدا کرده؛ یعنی بیش از ۱۰۰ درصد عملکرد این تبصره همراه با نظارت وزارت کار و مداخله همزمان استان‌ها افزایش یافته است. وزیر اقتصاد، سیاست دولت و مجلس را جلوگیری از پول‌پاشی عنوان کرد و گفت: بر همین اساس، هدف این است که تسهیلات اشتغال به کارآفرینانی که ایجاد شغل می‌کنند، پرداخت شود و سامانه نظارتی پرداخت تسهیلات توسط وزارت اقتصاد راه‌اندازی شده تا به‌عنوان نمونه، کاملا شفاف و مشخص باشد که تسهیلات اشتغالزایی در شیلات، ماهیگیری، صنایع‌دستی و دیگر مجموعه‌های کارآفرینی، در کدام استان و کدام شهر در چه مرحله‌ای قرار دارد. وی ادامه داد: سال گذشته مجلس مصوب کرده بود ۳۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات به اجرای تبصره ۱۸ تعلق گیرد که حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان آن عملا محقق شده است. غیر از بخشی که به کمک‌های فنی و اعتباری مربوط است، از ۱۸ هزار میلیارد تومان ذکر شده، ۴۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات اشتغال در سال ۱۴۰۰ و نیمه ۱۴۰۱ تعلق گرفته است. بدین‌معنا که برای نخستین‌بار، دولت نه‌تنها فقط با منابع خود، بلکه با اهرم کردن منابع بانک‌ها به اشتغال تسهیلات داده است. وزیر اقتصاد اضافه کرد: یعنی اگر دولت یک ریال برای اشتغالزایی در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ اختصاص داد، بانک‌ها موظفند تا ۱.۶ ریال برای اشتغال پرداخت کنند. از این میزان، برای ۴۳ هزار طرح تا امروز تسهیلات پرداخت شده است. تعداد ۸ هزار طرح هم در کمیته‌های استانی در حال بررسی بوده یا در شبکه بانکی در حال پرداخت است. خاندوزی خاطرنشان کرد: اگر تا پایان امسال تخصیص تبصره ۱۸ انجام نشود، این اتفاق کم‌نظیر و بی‌سابقه که در مجلس و دولت انجام‌شده، ابتر خواهد ماند.

نمایندگان درآمدهای غیرواقعی را در بودجه افزایش ندهند

رئیس سازمان برنامه‌وبودجه گفت: خواهش می‌کنیم در مجلس، منابع درآمدهای غیرواقعی بودجه را افزایش ندهید، زیرا تحقق نمی‌یابد.

عملکرد سال گذشته تبصره ۱۴ حدود ۳۴۰ هزار میلیارد تومان بوده است. در سال ۱۴۰۱ هیچ‌افزایش قیمتی در حامل‌های انرژی و حجم تولید نداشته‌ایم، چطور شما این درآمد را از ۳۳۰ به ۶۴۰ هزار میلیارد تومان افزایش دادید؟! در جریان بررسی عملکرد دولت در تحقق منابع بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۱، مسعود میرکاظمی رئیس سازمان برنامه‌وبودجه اظهار کرد: سال گذشته در نیمه دوم سال، ۱۹ هزار میلیارد تومان برای تبصره ۱۸ پرداخت شد که این تبصره در دولت قبل هیچ عملکردی نداشت.

وی از نمایندگان خواست به نکات دولت درباره منابع بودجه توجه کنند و اظهار کرد: این درآمد تحقق پیدا نمی‌کند، ما روی تحقق ۶۶ درصد این منابع حساب کرده‌ایم؛ بنابراین ۲۰۰ هزار میلیارد تومان در این تبصره عدم‌تحقق داریم.

میرکاظمی با اشاره به تلاش دولت برای جبران این کسری برای تخصیص اعتبارات اشتغال گفت: رئیس‌جمهوری در نامه‌ای از رهبر معظم انقلاب مجوز خواست که ۲۰ درصد سهم صندوق به تملک و اشتغال اختصاص یابد و در بانک‌ها سپرده‌گذاری شود و چندبرابر به اشتغال تخصیص یابد که ایشان نیز با برداشت ۱۰ درصد موافقت کردند.

عکس روز

خشکسالی در روستاهای کهگیلویه و بویراحمد

عکس: ایرنا

ویژه تر از خبر

آزادراه تهران-شمال تا پایان سال به مازندران متصل می‌شود

رئیس بنیاد مستضعفان از پیشرفت ۸۹ درصدی باند رفت منطقه دو آزادراه تهران-شمال خبر داد و گفت: آزادراه تهران-شمال تا پایان سال به مازندران وصل می‌شود. پرویز فتاح روز گذشته پس از بازدید از روند پیشرفت فیزیکی منطقه دو آزادراه تهران-شمال در جمع خبرنگاران، گفت: عملیات ساخت در کل منطقه دو آزادراه، به پیشرفت ۶۵ درصدی رسیده است. ۲۲ کیلومتر از باند رفت منطقه دو، اکنون به پیشرفت ۸۹ درصدی رسیده که ۱۸ کیلومتر آن تونل و پل است. وی وعده داد تا پایان سال، عبور ایمن مردم از این منطقه فراهم شود و با افتتاح باند رفت، آزادراه تهران-شمال به مازندران متصل شود. عملیات ساخت ۲۲ کیلومتر باند رفت به همراه تونل البرز در این منطقه، ۱۱ هزار میلیارد تومان اعتبار برداشته است. رئیس بنیاد مستضعفان تاکید کرد: این پروژه با تکنولوژی و پیمانکار ایرانی در حال پیشروی بوده و خرید تجهیزات و جت‌فن‌ها نیز به موقع انجام شده است. فتاح درباره سهم پرداختی دولت در ساخت منطقه دو، گفت: بنیاد شرایط دولت را درک می‌کند، ضمن اینکه کسری تامین اعتبار دولت را پر می‌کنیم و نگرانی درباره توقف پروژه وجود ندارد. دولت قول تامین اعتبار را داده و پیش‌تر نیز از اراضی در اختیار در اطراف منطقه یک آزادراه به‌صورت تهاتر، سهم آورده خود را تکمیل کرده است. باند رفت منطقه دو آزادراه تهران-شمال، سومین اولویت دولت در تکمیل پروژه‌های آزادراهی است؛ در این صورت مردم می‌توانند از طریق این آزادراه تا پل زنگوله واقع در استان مازندران و به‌صورت چهارخطه عبور کنند. همزمان فعالیت عمرانی در باند برگشت این آزادراه در حال انجام است. فتاح با بیان اینکه احداث آزادراه تهران-شمال به‌دست توانمند متخصصان ایرانی انجام می‌شود، گفت: امروز می‌توانیم با افتخار بگوییم که این پروژه، یک پروژه کاملا ایرانی است و تمامی طراحی‌ها و اجراهای این مسیر که به جرأت می‌توان سطح تکنولوژی به کار رفته در آن را در تراز جهانی دانست، به دست مهندسان ایرانی انجام شده است. به گزارش ایرنا، قطعه ۲ آزادراه تهران-شمال از شهرستانک تا پل زنگوله به طول ۲۲ کیلومتر بوده که ۷۰ درصد مسیر، تونل و با عنوان تونل البرز در حال اجراست. هم‌اکنون حفاری ۹۰ درصد تونل‌های منطقه ۲ و ۳۰ درصد عملیات پل‌ها در این مسیر به پایان رسیده است. تکمیل منطقه ۲ آزادراه تهران-شمال براساس اولویت‌بندی در حال اجراست. اولویت نخست این مسیر، باند غربی آن به طول ۱۵ کیلومتر بوده که تاکنون ۷۲ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است. اولویت دوم باند شرقی با ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی و اولویت سوم این قطعه از آزادراه تهران-شمال، تونل شرقی است.

گسترش صنعت
چهارشنبه
۱۸ آبان ۱۴۰۱
۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۹ نوامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۹۳
پیاپی ۳۵۱۱
www.sanatnewspaper.com

اماواگرهای فروش فله‌ای

آوارگان بی‌گناه

تغییر نرخ سود، عامل فرار سرمایه از بانک

تیر خلاص به صنعت پوشاک

به گفته کارشناسان صنعت پوشاک، تنها راه مقابله با قاچاق در بازار این صنعت، فراهم کردن زمینه تولید به‌صرفه در کشور است. تولیدکنندگان پوشاک در این زمینه با ارسال نامه‌ای به رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا، ضمن انتقاد از گسترش حضور کالاهای قاچاق در بازار، خواستار برخورد جدی با این موضوع شدند. به‌گفته مسئولان برای جلوگیری از ورود کالای قاچاق در بخش پوشاک، موضوع ساماندهی واحدهای صنفی فعال در این زمینه در دستور کار است که در این راستا واحدهای فاقدپروانه باید نسبت به دریافت مجوز اقدام کنند. صنعت در این گزارش، معضلاتی که قاچاق در صنعت پوشاک به‌وجود آورده را بررسی کرده است.

عکس: آیدا فریدی

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

در دام سیاست‌های غلط

امروزه تولیدکنندگان ایرانی به کشورهای اروپایی مانند آلمان، انگلیس و ترکیه، کت‌وشلوار صادر می‌کنند، در حالی که به‌گفته فعالان بازار، این صنف موردحمایت قرار نمی‌گیرد. دخالت‌ها و سیاست‌های غلط مجلس و دولت، حمایت از واردات را جایگزین سیاست حمایت از تولید کرده و مشکلاتی در زمینه فروش و تامین مواد اولیه برای تولیدکنندگان پوشاک به‌وجود آورده است. این اظهارنظر یکی از تولیدکنندگان پوشاک در کشور است که می‌گوید با توجه به اهمیت صنعت نساجی و پوشاک در کشور در صورت بی‌توجهی به تولید ملی، سالانه بسیاری از منابع مالی از کشور خارج و خسارت‌های بی‌شماری به اقتصاد کشور تحمیل خواهد شد. واردات غیرقانونی پوشاک در شرایطی انجام می‌شود که بسیاری از مردم، آن را قاچاق قلمداد نمی‌کنند.

جدا از آنکه پوشاک چینی سهم قابل‌توجهی از بازارهای داخلی را در اختیار دارد و مشخص نیست چه میزان از این پوشاک از مبادی رسمی کشور وارد شده‌اند، به‌طورکلی می‌توان گفت حجم قابل‌توجهی از پوشاک خارجی، چه از طریق واردات رسمی و چه قاچاق، از ۲ کشور ترکیه و بنگلادش وارد ایران می‌شود. در کشور ترکیه به‌دلیل کاهش ارزش پول ملی این کشور، بهای تولیدات به‌طورکلی کاهش یافته و برای واردکنندگان ایرانی، واردات و حتی قاچاق این کالا، مزیت اقتصادی مناسبی دارد، اما چنین دلیلی برای واردات کالاها از بنگلادش وجود ندارد. بهای پوشاک در بنگلادش بالاست، اما پس از گذشت زمان و فصل تولید، پوشاک تولیدی آنها استوک و از نرخ آنها کاسته می‌شود. در چنین شرایطی، واردات پوشاک باکیفیت از بنگلادش با نرخ پایین، به‌صرفه است.

چالش تولیدکنندگان داخلی

سعید بزرگ‌منش، کارآفرین برتر در صنعت پوشاک گفت: در حال‌حاضر تامین مواد اولیه، بزرگ‌ترین چالش تولیدکنندگان در این حوزه است و از مسئولان می‌خواهم هرچه سریع‌تر مشکلات موجود در زمینه تامین مواد اولیه واحدهای تولیدی را برطرف کنند تا چرخه اشتغال و تولید کشور همواره پایدار بماند؛ افزایش کیفیت پوشاک ایرانی مستلزم طراحی مناسب، مواد اولیه مرغوب و ماشین‌آلات به روز برای تولید پارچه است.

این کارآفرین برتر در صنعت پوشاک افزود: برای شکوفایی صنعت پوشاک باید به تقویت زیرساخت‌ها در حوزه صنعت نساجی کشور توجه ویژه‌ای شود؛ ماشین‌آلات صنعت نساجی باید به روز باشد تا مواد اولیه (پارچه) به روز تولید و به بازار مصرف عرضه شود. اگر پارچه به روز نباشد، مصرف‌کنندگان تمایل چندانی به خرید پوشاک ایرانی از خود نشان نخواهند داد.

وی ضمن اشاره به وجود کارخانجات نساجی بزرگی مانند ایران‌پوپلین، پوشش، ایران‌برک و فومنات در استان گیلان، گفت: متاسفانه تمامی این واحدها تعطیل و از چرخه تولید خارج شده‌اند. روزگاری محصولات شرکت‌های موردنظر به‌ویژه پوشش و ایران‌برک به خارج از کشور صادر می‌شد و یک متر پارچه تولیدی این واحدها در داخل توزیع نمی‌شد.

راه برای قاچاق باز است

در ادامه محمد ولدخانی، رئیس اتحادیه بنکداران و طاقه‌فروشان پارچه با بیان اینکه پارچه به‌عنوان ماده اولیه تولید، باید با قیمت کم به‌دست تولیدکننده برسد، افزود: از ابتدای سال تاکنون، نرخ پارچه ۴۰ درصد گران شده که این افزایش نرخ باعث می‌شود تقاضا برای کالای ایرانی کاهش یابد و مصرف‌کننده به سمت خرید کالای قاچاق برود. زمانی که تولید کم می‌شود، قاچاق زیاد خواهد شد و در نتیجه دیگر خبری از افزایش تولید و کیفیت نیست.

وی با بیان اینکه صنعت نساجی برای بسیاری از صنایع مانند پوشاک، مبلمان، پرده و کالای خواب موردنیاز است، گفت: اکنون پوشاک قاچاق به‌راحتی وارد کشور می‌شود و این در حالی است که تولیدکنندگان داخلی، نه‌تنها توانایی تامین نیاز داخل را دارند، بلکه می‌توانند مازاد تولید خود را صادر کنند. در حال حاضر ۵۰ درصد نیاز داخل از سوی تولیدکنندگان داخلی تامین می‌شود و ۵۰ درصد آن هم وارداتی است. پارچه باید جزو مواد اولیه قرار گیرد، چراکه می‌تواند هم اشتغال بالایی ایجاد کند و هم تولید را رونق دهد و علاوه بر این، ارزآوری بالایی دارد.

ولدخانی افزایش حقوق گمرکی و بازرگانی را از معضلات این صنعت دانست و افزود: صنف بنکداران پارچه، تامین‌کننده اصلی مواد اولیه پوشاک و منسوجات کشور هستند و با سرمایه شخصی شغل ایجاد کرده‌اند. با توجه به اینکه ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شده و ارز نیمایی جای آن را گرفته، این شرایط معضلاتی را ایجاد کرده است.

به‌گفته وی، باید درباره افزایش ۵ برابری نرخ تعرفه بازنگری کرد و برای جلوگیری از بالا رفتن قابل‌توجه نرخ پارچه، باید تعرفه گمرکی را کاهش داد تا نرخ تمام‌شده پوشاک برای مصرف‌کننده نهایی بالا نرود. براساس این گزارش، در سال‌های اخیر تا بیش از ۶۰ درصد بازار داخلی (با ارزش بیش از ۱۰ میلیارد دلار) تحت نفوذ واردات غیررسمی بوده است.

به‌گفته سعید جلالی‌قدیری، دبیر اتحادیه تولید و صادرات پوشاک ایران، سال گذشته بیش از ۲ میلیارد دلار پوشاک قاچاق، وارد کشور شده است. برپایه آمارهای ارائه‌شده بیش از ۷۰ درصد پوشاک مصرفی کشور به‌واسطه کالاهای خارجی تامین می‌شود.

از سویی باتوجه به اینکه صنعت نساجی کشور با مشکلات متعددی مواجهه است، ورود غیررسمی و قاچاق پوشاک و پارچه در کنار واردات رسمی، مشکلات این صنعت را دوچندان کرده است.

افزایش صادرات پوشاک در یک سال گذشته

در این زمینه معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از افزایش ۱۲ درصدی وزنی صادرات نسبت به سال گذشته خبر داد. به گزارش بازار، محمدمهدی برادران گفت: پتروشیمی ایران طبق تفاهماتی با انجمن صنایع نساجی، تولید را افزایش داد تا نرخ نخ کاهش پیدا کند. البته هزینه ارزش‌افزوده در زنجیره پوشاک بالارفته و باید تک‌تک حلقه‌های این زنجیره سهم خود را کم کنند تا محصول نهایی که پوشاک است، کالایی رقابتی شود. معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت همچنین با اشاره به کاهش تعرفه‌های واردات مواد اولیه پوشاک اظهار کرد: در برخی پتروشیمی‌ها مانند پتروشیمی شهید تندگویان، افزایش تولید مواد اولیه به ۷۸ هزار تن در هفته رسیده که باعث شده با انباشت مواد اولیه پوشاک مواجه شویم. وی با اشاره به اشتغالزا بودن واحدهای تولیدی پوشاک گفت: در سال جدید ۴۲۲ هزار اشتغال در صنایع گوناگون داشته‌ایم و برخی از واحدهای تولید پوشاک، ۲۰ درصد افزایش اشتغال داشته‌اند.

وی صادرات پوشاک و رقابتی بودن صنعت پوشاک را از مزیت‌های این صنعت دانست و افزود: ما به هیچ‌وجه نخواهیم گذاشت به خاطر واردات بی‌رویه این صنعت تعطیل شود.

قائل به وضعیت مثبت در صادرات پوشاک نیستم

به‌دنبال این ادعا از سوی معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجید افتخاری در پاسخ به سوالی به رسانه اقتصادی بازار درباره افزایش حجم صادرات در سال جاری گفت: صادرات پوشاک ایران به قدری ناچیز است که با ثبت یک سفارش ممکن است ۵۰ درصد افزایش و با لغو سفارشی، ۵۰ درصد کاهش پیدا کند. آمار صادرات باید نسبت به تولید واحدهای فعال و در مقایسه با کشورهای همسایه سنجیده شود. به‌طور کلی، قائل به وضعیت مثبت در صادرات پوشاک نیستم.

وی در ادامه، علت کاهش نرخ نخ را کاهش نرخ جهانی پنبه و تقاضا در صنایع نساجی عنوان و اظهار کرد: دلیل دیگر کاهش نرخ نخ، کاهش تقاضای پوشاک و بافندگی است. در حال‌حاضر عرضه و تقاضا در هیچ حوزه‌ای در صنعت نساجی و پوشاک حتی نزدیک هم نیست.

وی با بیان اینکه ریسنده‌ها به‌دنبال افزایش تعرفه این کالا هستند، اما کشور به واردات نخ نیاز دارد، تصریح کرد: افزایش تعرفه منجر به افزایش واردات غیرقانونی می‌شود. همین حالا هم بهای تمام‌شده تولید داخل بالاست و واحدهای تولیدی مجازند معادل ۳۰ درصد نیاز خود به نخ را وارد کنند.

به‌گفته عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک، موضوع ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، تغییرات در رویه‌های مالیاتی و گمرکی باید از ۶ ماه قبل اعلام شود. در صورت اجرا نشدن این حالت، فضای کسب‌وکار دچار التهاب می‌شود.

تاکید بر رعایت دقیق ضوابط قانونی

سعید جلالی‌قدیری، دبیر اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران به خبرگزاری موج البرز گفت: عدم‌مبارزه قاطع با گسترش روزافزون فعالیت عوامل قاچاق پوشاک در بازار مصرف، ضربه‌ای مهلک به بخش تولید و اقتصاد کشور وارد کرده که چاره‌اندیشی برای رفع این چالش ضروری است.

وی افزود: ضروری است مدیران نهادهای ذی‌ربط در سطح کشور با تکیه بر ضوابط قانونی، هرگز اجازه ندهند با واردات قاچاق پوشاک به فعالان این عرصه آسیبی وارد شود.

دبیر اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران همچنین به اظهارات اخیر رئیس‌جمهوری که واردات کالای قاچاق و بی‌رویه را خنجری به قلب تولید و اشتغال می‌دانست، اشاره کرد و گفت: برخورد قاطع با عوامل واردات قاچاق پوشاک و دیگر کالاها وظیفه خطیری است که پویایی اقتصاد را به همراه خواهد داشت.

وی با اشاره به خسارت سنگین ناشی از واردات قاچاق به بخش تولید پوشاک کشور، از مدیران ارشد اقتصاد کشور درخواست کرد دلیل کمرنگ شدن مبارزه با قاچاق پوشاک را مورد بررسی همه‌جانبه قرار دهند تا ضمن روشن شدن واقعیت‌ها برای رفع این مشکل اقدامات لازم انجام شود.

وی ادامه داد: تنها در این صورت قادر خواهیم بود وعده کاهش حجم قاچاق رو به گسترش ۲ میلیارد دلاری پوشاک را عملیاتی و افزایش روند تولید و اشتغال در صنایع پوشاک را تجربه کنیم.

سخن پایانی

با توجه به موارد یادشده باید گفت صنعت پوشاک تکنولوژی پیچیده و هزینه‌های گزافی ندارد و به‌گفته پژوهشگران، با وجود وفور نیروی انسانی در کشور و پایین بودن حامل‌های انرژی، قادر خواهیم بود این صنعت را در کشور متحول کنیم، اما متأسفانه تا کنون نگاه جدی به صنعت پوشاک و نساجی داخلی نشده و صادرات ما در این حوزه بسیار ناچیز و این معضل حاکی از نقش کمرنگ دولت در این حوزه است.

گفتنی است در ۲ دهه گذشته صنعت پوشاک ما از کشور ترکیه مقتدرتر بود، اما دولت ترکیه فرصت‌های تجاری خوبی برای این صنعت به‌وجود آورد، تا جایی که در حال حاضر سالانه بیش از ۱۸ میلیارد دلار صادرات دارند و هر روز شاهد رشد بیشتر این صنعت در کشورشان هستند.

برای شکوفایی صنعت پوشاک باید به تقویت زیرساخت‌ها در حوزه صنعت نساجی کشور توجه ویژه‌ای شود؛ ماشین‌آلات صنعت نساجی باید به روز باشد تا مواد اولیه (پارچه) به روز تولید و به بازار مصرف عرضه شود

دریچه

چالش‌های سرمایه‌گذاران صنعتی

چالش‌های بخش صنعت به دو دسته خارجی و داخلی قابل طبقه‌بندی است. در این میان، افزایش ریسک تجاری، افزایش هزینه‌های مبادله و مشکلات مرتبط با خدمات بانکی، از جمله پیامدهای اعمال تحریم‌هاست.

به گزارش سایت جامعه اندیشکده‌ها، چالش‌های داخلی خود به دو بخش درون‌بنگاهی و برون‌بنگاهی تقسیم می‌شوند. عوامل درون‌بنگاهی حوزه‌هایی از جمله مدیریت، فناوری، آموزش و نیروی انسانی را شامل می‌شود که در رونق تولید اثرگذار هستند. چالش‌های برون‌بنگاهی در سطح ملی در دو سطح ساختاری و کلان قابل بررسی و تحلیل است. مفهوم «توان تولیدی» اقتصاد ملی، یکی از مهم‌ترین مفاهیمی است که با توسعه پیوندی ناگسستنی دارد. ارتقای توان تولید، بخش ضروری فرآیند توسعه بوده و تحقق توسعه صنعتی برعهده حاکمیت و دولت‌هاست. در این راستا، استراتژی توسعه صنعتی توسط دولت‌ها اهمیت پیدا می‌کند. فقدان استراتژی توسعه صنعتی در کشور مشکلات زیادی را ایجاد کرده است. مشخص نبودن بخش‌های اولویت‌دار سبب‌شده منابع به‌درستی هدایت نشوند و دستاوردهای توسعه‌ای برای کشور به همراه نداشته باشند.

با وجود آنکه توسعه صادرات غیرنفتی و تنوع محصولات تولیدی دانش‌بنیان و فناوری‌محور همواره در قوانین و اسناد بالادستی موردتوجه قرار گرفته، اما عدم‌توجه به صادرات و نگاه به بازار داخل برای عرضه محصول و نبود سیاست‌های حمایت از صادرات متناسب با ارزش‌آفرینی، از مشکلات بخش صنعت کشور در سطح کلان است. بررسی‌ها نشان می‌دهد حدود ۵۲ درصد از کل صادرات کشور محصولات بالادستی پتروشیمی، مواد خام معدنی و میعانات گازی است.

بنگاه‌های اقتصادی معمولا با دو مکانیسم بازار پول و سرمایه به جذب منابع مالی موردنیاز برای فعالیت‌های اقتصادی خود اقدام می‌کنند. پایین بودن سقف تسهیلات اعطایی بانک‌ها به بخش تولید و از سوی دیگر، سوءمدیریت سبب شده این شیوه تامین مالی نتواند مشکل کمبود نقدینگی بخش تولید را رفع کند. در این راستا، بنگاه‌ها می‌توانند از ۳ مسیر، انتشار سهام در بازار اولیه، انتشار اوراق بهادار مالی اسلامی (صکوک) و افزایش سرمایه از طریق آورده نقدی سهامداران در بازار سرمایه، تامین مالی کنند. در این روش، چالش‌هایی مانند زمان‌بر بودن انتشار عرضه اولیه و عدم‌الزام به ارائه رتبه اعتباری بنگاه در بازار سرمایه که به افزایش هزینه انتشار اوراق بهادار مالی می‌انجامد، وجود دارد.

مشکلات ناشی از اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده و گسترده نبودن پایه‌های مالیاتی در کشور و فشار بار مالیاتی بر تولیدکنندگان از جمله مشکلات مطرح‌شده از سوی تولیدکنندگان است. برخی چالش‌های اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده شامل کاهش سرمایه در گردش بر اثر تسویه مالیات خریدوفروش‌های نسیه و غیرنقدی و اخلال قیمتی در بازارهای رسمی ناشی از رفت و برگشت کالا بین مناطق آزاد تجاری و سرزمین اصلی است.

از جمله چالش‌های کلان بخش صنعت می‌توان به تامین مالی و نقدینگی واحدها توسط بانک‌ها و بازار سرمایه، وجود مقررات و تفسیرهای متعدد و شفاف نبود فرآیند رسیدگی به شکایات در نظام بیمه‌ای کشور، مشکلات ناشی از اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده و گسترده نبودن پایه‌های مالیاتی در کشور اشاره کرد. فضای کسب و کار مناسب، ثبات سیاست‌های اقتصادی، تقاضای موثر و تامین سرمایه در گردش از الزامات رونق تولید است. تحلیل شرایط موجود از جمله افزایش هزینه‌های مبادله، افزایش ریسک‌های تجاری، بی‌ثباتی در سیاست‌ها و تعدد بخشنامه‌های صادره و مقررات وضع شده از یک سو و مشکلات واحدهای تولیدی در تامین سرمایه در گردش از سوی دیگر، موید فضای نامساعد کسب‌وکار در کشور است. در این راستا، وضعیت موجود بخش صنعت و بررسی چالش‌های مربوط به این صنعت تبیین و سپس راهکارهایی در این زمینه ارائه شده است.

گفتنی است، ارزش‌افزوده بخش صنعت از بهار سال ۱۳۹۶ رشد صعودی داشته و در زمستان ۱۳۹۶ به بالاترین سطح خود رسیده و از زمستان سال ۱۳۹۶ به بعد این متغیر روند نزولی داشته است. طی دوره یادشده، بیشترین کاهش نرخ رشد بخش صنعت مربوط به بهار ۱۳۹۷ با نرخ منفی ۱۰ درصد بوده است. واردات بخش صنعت همانند واردات کل کشور از لحاظ وزنی و ارزش در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش یافته است. به‌طوری که از لحاظ وزنی و ارزشی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ به ترتیب منهای ۳۰ و ۲۳ درصد رشد نشان می‌دهد. اما آمار صادرات بخش صنعت نشان می‌دهد از لحاظ وزنی و ارزشی صادرات این بخش در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ نرخ رشد مثبت داشته؛ یعنی صادرات بخش صنعت در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ از لحاظ وزنی و ارزش به ترتیب ۸.۳ و ۹.۸ درصد رشد داشته است.

یادداشت

مشکلات صنعت حل‌نشده ادامه می‌یابد

محمود نجفی‌سهی -نماینده اتاق بازرگانی ایران در ستاد تسهیل ملی و کمیته ملی پایش تولید

در حوزه نظام بانکی وقتی قانونی مصوب می‌شود در آن عنوان نمی‌شود مربوط به بانک خصوصی است یا دولتی یا حتی موسسات اقتصادی؛ این قوانین مربوط به بانک بوده و برای همه لازم‌الاجراست. وقتی مصوبه‌ای مربوط به تمهیداتی برای حمایت از واحدهای تولیدی است یا به تصویب سران قوا رسیده یا مصوبه هیات‌دولت است، تفاوتی نمی‌کند در هر صورت جنبه قانونی داشته و کسی نمی‌تواند مانع انجام آن شود. البته ممکن است در این‌باره بانک‌ها درخواست وثیقه بیشتری داشته باشند. البته تخصیص این تسهیلات ویژه از قبل وجود داشت، اما اجرا نمی‌شد؛ بنابراین امسال دوباره تمدید شد.

هر تخلفی در بانک‌ها با چراغ سبز بانک مرکزی بوده و هر تخلفی در بانک مرکزی با چراغ سبز دولت انجام می‌شود. قانون از سوی بانک مرکزی به نظام بانکی ابلاغ می‌شود، اما در ادامه عنوان می‌شود بانک‌ها در اجرای آن مختار هستند. هر طرحی که بانک‌ها در انجام آن مقاومت می‌کنند، در واقع با همراهی بانک مرکزی است. این تناقض و برخورد سلیقه‌ای اجرای بسیاری از قوانین را با مشکل مواجه کرده است. بانک‌ها زیربار بسیاری از مصوبات نرفته و نهادهای اجرایی که همه دولتی هستند و بانک‌ها هم شامل آنها می‌شوند، با توجه به شرایطی که بر اقتصاد کشور حاکم است با صنعت و تولید همراهی ندارند؛ این می‌شود که تولید نمی‌تواند روی پای خود بایستد. البته همین مشکلات در سایر بخش‌های مربوط به فعالیت‌های صنعتی مانند مالیات، بیمه و... هم صادق است. گفتنی است دولت یکی از بزرگ‌ترین بدهکارهای تامین اجتماعی است که چون نتوانسته به تعهدات خود عمل کند، واحدهای تولیدی ورشکسته را به‌جای بدهی خود به سازمان تامین اجتماعی واگذار می‌کند. در واقع در اجرای مصوبات هر سازمانی به فکر منافع خودش است، در شرایط فعلی و با توجه به عملکردی که دولت در پرداخت بدهی‌های خود دارد، سازمان تامین اجتماعی از سیسم بانکی وام می‌گیرد تا بتواند حقوق بازنشستگان را بپردازد.

در چنین شرایطی برای رفع معضلات تولید باید گزارشی از مشکلات از ابتدای انقلاب تا سال ۱۴۰۰ در بازه زمانی ۵ ساله ارائه شود و در ادامه با آنالیز این مشکلات در هر ۵ سال، باید نتایج را بررسی کرد؛ اینکه آیا چالش‌های صنعت کمتر شده یا بیشتر؟ همچنین اینکه افزایش مشکلات بیشتر مربوط به چه حوزه‌هایی بوده است. به‌عنوان مثال در بخشی از مشکلات بانکی از پرداخت تسهیلات به شرکت‌های کاغذی گلایه‌هایی می‌شود که این مربوط به اشتباه خود بانک‌هاست؛ اینکه بدون مطالعه مبادرت به پرداخت تسهیلات کرده‌اند و نمی‌توان ۸۰ درصد واحدهای صنعتی را فدای ۲۰ درصدی که از طریق رانت و موافقت یکی از مدیران بالادستی به چنین تسهیلاتی دست یافته‌اند، کرد.

مشکلات بانکی صنعتگران

در حال حاضر درصد مشکلات صنعتی در حوزه نظام بانکی عدد بالایی است. طی گزارشی از مشکلات تولید با توجه به دسته‌بندی انجام‌شده ۲۱۵ مورد مانند بیمه، مالیات، انرژی، محیط‌زیست و... شناسایی شد. از این تعداد، حدود ۴۷ مورد مربوط به نظام بانکی بود. شاید بتوان گفت از هر ۱۰ پرونده موجود در ستاد تسهیل، ۹ پرونده مربوط به مشکلات سیستم بانکی است. براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، در حال‌حاضر باید سود بانکی ۱۵ درصد باشد، اما به‌دلیل عدم‌توازن در صورت‌های مالی برخی بانک‌ها، اجازه انتشار اوراق داده شد و در نهایت سود بانکی تمام بانک‌ها به ۱۸ درصد رسید. البته این عدد در عمل به ۲۰ تا ۲۴ درصد می‌رسد. در حال‌حاضر مشکلاتی که مطرح می‌شوند، بیشتر معلول بوده و باید علت‌ها شناسایی شوند. در دولت نهم و دهم قرار بود قراردادهای بانکی اصلاح شده تا برخی مشکلات صنعت حل شود، اما طرح نیمه‌کاره رها شد. بسیاری از قوانین و طرح‌ها، فقط روی کاغذ می‌آیند یا در مرحله اجرا در میانه راه باز می‌مانند و پرونده بدون نتیجه بسته می‌شود تا در دولت بعدی دوباره مطرح شود و همین سرنوشت دوباره برای آنها رقم بخورد.

برای رفع مشکلات نخست باید مدیران دولتی، آمار دقیقی از واحدهای فعال صنعتی ارائه دهند و شفاف‌سازی کنند، پس از اجرای یک طرح یا قانون مانند آنچه شورای پول و اعتبار برای رفع مشکلات تولید مصوب کرده، برآورد شود چند درصد مشکلات شناسایی‌شده حل‌وفصل شده‌اند.

بروزرسانی سیاهه انتشار آلودگی هوای تهران

در سال‌های اخیر، برخی دیگر از آلاینده‌ها مانند ذرات معلق بیشتر از ۱۰ میکرون و دی‌اکسیدنیتروژن در برخی مقاطع تبدیل به آلاینده شاخص شده‌اند. این در حالی است که سیاهه انتشار آلودگی هوای تهران براساس اطلاعات سال ۹۶ تهیه و در سال ۹۸ منتشر شده است. در این سیاهه، بیشتر به ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون و کمتر به دیگر آلاینده‌ها توجه شده است به گفته مدیر واحد مدل‌سازی و پیش‌بینی شرکت کنترل هوای تهران، سیاهه انتشار آلودگی هوای تهران از نیمه نخست سال آینده آغاز می‌شود. حسین شهبازی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره آخرین سیاهه انتشار تهران گفت: آخرین سیاهه انتشار در سال ۹۸ منتشر شده که برای سال پایه ۹۶ است. به‌طور معمول، هر ۴ تا ۵ سال یک‌بار سیاهه انتشار را بروزرسانی می‌کنند و این به میزان تغییر و تحول در منابع آلاینده بستگی دارد. وی افزود: برنامه‌ریزی‌های لازم انجام اولویت‌بندی برای بروزرسانی سیاهه انتشار منابع آلاینده تهران در حال انجام است. تغییر و تحولات چشمگیری در ماهیت منابع آلاینده این شهر رخ نداده که منجر به دگرگونی سهم منابع آلاینده و از اولویت خارج شدن برخی راهکارهای کاهش آلودگی هوا شده باشد، اما برنامه‌ریزی برای بروزرسانی سیاهه انتشار نیز می‌تواند انجام شود.

شهبازی ادامه داد: در سیاهه انتشار به حجم بسیار زیادی اطلاعات از منابع آلاینده گوناگونی از خودرویی تا صنایع و نیروگاه‌ها نیاز داریم. همچنین تغییر در ترکیب ناوگان خودرویی از مهم‌ترین تغییرات است. خودروهای در حال تردد به‌لحاظ سن و فناوری‌های جدید دچار تغییر و تحولاتی شده‌اند همچنین تعدادی خودرو از چرخه حمل‌ونقل حذف شده که این تغییرات در میزان تولید آلودگی منابع آلاینده موثر بوده است.

فعالان بازار قطعه بر اهمیت بسته‌بندی در عرضه کالا تاکید دارند

اماواگرهای فروش فله‌ای

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

تولید همواره مشکلاتی دارد، اما دردسرهای فروش هم کمتر از تولید نیست. تولیدکننده اگر نتواند محصول خود را به‌فروش برساند، سرمایه او بازنمی‌گردد و ناچار باید واحد خود را تعطیل کند؛ بنابراین شیوه توزیع و قاعده فروش متفاوت از تولید بوده و سهم‌خواهی در بازار منوط‌به عملکرد درست صنعتگران است؛ ضمن آنکه تداوم تولید به میزان فروش آن برمی‌گردد.

سال‌هاست کارشناسان صنعت از گران بودن تولید و در نتیجه بهای تمام‌شده غیررقابتی کالای ایرانی، گلایه‌مند هستند. این موضوع سبب‌شده محصولات ایرانی محدود به بازار داخل شده و از تحولات جهانی، نه فقط در تولید که در فروش هم عقب بمانند. یکی از محل‌های تبلیغ برندهای جهانی در بسته‌بندی بوده و گاهی شکل جعبه و نوع آن تداعی‌کننده نام یک برند می‌شود. این در حالی است که تولیدکننده ایرانی به‌دلیل مشکلات مالی، هر سال وضعیت بدتری دارد، به‌طوری که برخی، محصولات خود را بدون بسته‌بندی و فله‌ای عرضه می‌کنند؛ بنابراین بعضی تولیدکنندگان قطعات برای کاهش قیمت‌ها، بخش بسته‌بندی را حذف کرده‌اند. آیا این امر منجربه بهم‌ریختگی بازار می‌شود؟

عکس: صمت

مردم با توجه به سطح درآمد و کاهش قدرت خرید خود، ترجیح می‌دهند قطعات باکیفیت و استاندارد خریداری کنند تا برای یک قطعه هزینه‌ای چندباره نپردازند

استاندارد، کیفیت و بسته‌بندی

نادر روان از تولیدکنندگان و فعالان بازار لوازم یدکی خودرو درباره فروش قطعات فله‌ای و حذف بسته‌بندی برخی کالاها به صمت گفت: فروش فله‌ای یا بسته‌بندی‌شده به درخواست خریداری انجام می‌شود که کالا را سفارش می‌دهد. در حال‌حاضر با توجه به پیگیری وزارت صنعت، معدن و تجارت در حوزه کدهای شناسا، داشتن کد رهگیری و همچنین جمع‌آوری قطعات بدون شناسنامه، از حجم آنها در بازار کاسته شده؛ علاوه‌بر اینکه کالای فله‌ای بازار تقاضای زیادی ندارد.

وی افزود: اگر در بازار لوازم یدکی یک‌سری دستفروش وجود دارد، طبیعی است، زیرا در تمام صنوف این دستفروش‌ها فعال هستند.

این تولیدکننده با بیان اینکه در سطح کلان بیشتر قطعات دارای بسته‌بندی بوده و بازار محصولات یدکی به این سو رفته که در قالب بسته‌بندی عرضه شود، گفت: بسته‌بندی انجام می‌شود تا تضمینی برای کیفیت و جذب مشتری باشد. یکی از استانداردهای مهم در بخش تولید مربوط‌به بسته‌بندی است.

در واقع باید تاکید کرد یکی از شاخص‌های برندسازی و تبلیغات، شکل و کیفیت بسته‌بندی محصولات است. این فعال بازار قطعات یدکی با اشاره به استاندارد ایزو(ISO) تصریح کرد: نشان استاندارد و سطح کیفی آن با علامت ایزو روی بسته‌بندی می‌آید که مشتری با اطمینان نسبت‌به کیفیت قطعه، مبادرت به خرید می‌کند؛ از این‌رو شرکت‌هایی که دارای ایزو هستند، مشتری درخواست بسته‌بندی داشته باشد یا خیر، فله‌ای توزیع نمی‌کنند.

قطعات بدون بسته‌بندی

روان در ادامه سخنان خود به تامین قطعات خط تولید بدون بسته‌بندی اشاره کرد و گفت: در تمام کشورها، قطعات خط تولید (OE) بدون بسته‌بندی بوده و در جعبه و پالت‌های بزرگ از سوی تامین‌کنندگان برای خودروسازان ارسال می‌شود. حتی برای بازار خدمات پس از فروش خودروسازان (OEM) قطعات بدون بسته‌بندی ارسال می‌شود و این شرکت‌های تامین قطعات زیرمجموعه خودروساز است که آنها را در بسته‌بندی خود به بازار عرضه می‌کنند.

او گفت: برندهای معروف جهانی مانند بوش آلمان در صندوق‌های بزرگ با حجم ۱۰۰ تا ۱۰۰۰تایی محصولات خود را برای خودروسازان بین‌المللی ارسال می‌کنند که الزاما این حذف بسته‌بندی مربوط به هزینه آن نمی‌شود.

ارزان یا گران

این عضو اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران با عنوان این ضرب‌المثل که «هنوز این‌قدر پولدار نشده‌ایم که کالای ارزان بخریم»، گفت: مردم با توجه به سطح درآمد و کاهش قدرت خرید خود، ترجیح می‌دهند قطعات باکیفیت و استاندارد خریداری کنند و برای یک قطعه هزینه چندباره نپردازند.

او اظهار کرد: تغییر رویه مردم در خرید قطعات منجر به ایجاد سیستم خودکنترلی در بازار شده، زیرا افراد به‌دنبال کالای مناسب حداقل به‌لحاظ استانداردی نه فناوری شده هستند. به‌گفته این تولیدکننده با سابقه که ۴ دهه فعالیت تولیدی دارد، مشتریان قطعات بدون بسته‌بندی را نمی‌خرند و فروشندگان ناچارند به سمت قطعات با بسته‌بندی مناسب و البته مطلوب حرکت کنند.

اهمیت بسته‌بندی

روان تاکید کرد: صاحبان خودرو گاهی برای خرید بعضی قطعات مانند لنت‌ترمز عنوان می‌کنند قطعات صادراتی می‌خواهند. این تولیدکننده درباره تفاوت این قطعات با سایر محصولات موجود در بازار لوازم یدکی، توضیح داد: قطعات صادراتی گران‌تر بوده و از کیفیت بالاتری برخوردار هستند. برخی قطعات دارای دو نوع بسته‌بندی صادراتی و معمولی هستند که قیمت‌های متفاوتی هم دارند.

قدرت برندها

روان با اشاره به نقش بسته‌بندی در معرفی کالا و برندسازی، ادامه داد: در حال‌حاضر برخی برندها از روی بسته‌بندی قابل‌شناسایی بوده و افراد بدون توجه به سایر موارد با دیدن بسته‌بندی، اطمینان کرده و آن را خریداری می‌کنند. این موضوع الزاما محدود به قطعات خارجی نشده و برخی قطعات ایرانی هم جزو همین برندها هستند.

وی درباره سوپاپ‌های تولیدی ایران عنوان کرد: پیش از تحریم‌ها، زمانی که سوپاپ‌های آلمانی، ایتالیایی، انگلیسی، هندی، ترکیه‌ای و ژاپنی وارد ایران می‌شد، باز هم ۹۵ درصد بازار در اختیار برند ایرانی بود و صاحبان خودرو، این قطعه را از روی بسته‌بندی آن می‌شناختند و خریداری می‌کردند.

این فعال بازار قطعات یدکی افزود: یکی از بسترهای معرفی کیفیت کالا، بسته‌بندی آن بوده، ضمن آنکه کیفیت بسته‌بندی هم مهم است.

روان در پایان عنوان کرد: امروز بازار لوازم یدکی قطعات به بلوغی رسیده که بسته‌بندی با کیفیت را یکی از الزامات کار بازارسازی و بازاریابی می‌داند. از سوی دیگر، مصرف‌کننده هم برای هزینه‌کرد کمتر به‌دنبال قطعات استاندارد بوده که در قالب بسته‌بندی، برچسب روی آن و... معرفی می‌شوند.

نادر از بسته‌بندی انجام می‌شود تا تضمینی برای کیفیت محصول و جذب مشتری باشد

چرایی حذف بسته‌بندی

نادر روان تاکید دارد قطعات فله‌ای در بازار خریدار نداشته و صاحبان خودرو به‌دنبال قطعاتی با کدشناسا و علامت استاندارد هستند، اما نظر برخی فعالان بازار قطعات یدکی متفاوت با این دیدگاه است. آنها معتقدند بسته‌بندی نشان‌دهنده کیفیت کالا نبوده، چنانکه برخی کالاها با بسته‌بندی شرکت‌های معروف، فاقد کیفیت لازم هستند. پیمان فلسفی‌حقیقی در این‌باره به صمت گفت: یکی از راه‌های برندسازی، بسته‌بندی متفاوت در بازار است. اما آنچه مسلم است هزینه بسته‌بندی در کشور گران بوده و جعبه، مشما، لیبل، هولوگرام و... هزینه تمام‌شده محصولات را افزایش داده و این باعث دافعه بازار تقاضا می‌شود.

وی افزود: پیگیری موضوع کدشناسا روی جعبه کالاها و زدن قیمت از مواردی است که برخی تولیدکنندگان را به سوی حذف بسته‌بندی برده است. درج قیمت پیشنهادی برای قطعات کارشناسی شده نبوده و تولیدکنندگان قیمت تمام شده را خیلی بالاتر از نرخی می‌دانند که سازمان‌های بالادستی دیکته می‌کنند؛ بنابراین تولیدکننده قطعات را فله‌ای می‌فروشد تا مجبور به فروش با قیمت دستوری نباشد.

او ادامه داد: براساس تاکید وزارت صنعت، معدن و تجارت سود بین تولیدکننده و عمده‌فروش باید ۳ درصد باشد که در عمل شدنی نیست. همین تصمیمات بدون مطالعه سبب شده، نه‌تنها چالش‌های پیشین بازار قطعات یدکی کاهش نیابد، بلکه مسائل جدیدی نیز به مشکلات قبل اضافه شود.

بسته‌بندی گران‌تر از کالا

فلسفی‌حقیقی در ادامه سخنان خود به‌دلیل دوم حذف بسته‌بندی از سوی قطعه‌سازان اشاره و عنوان کرد: هزینه بسته‌بندی بالا بوده و گاهی هزینه‌کرد آن بیش از محصول درمی‌آید. به‌عنوان مثال، قطعات خرد و ریز که قیمت‌شان مثلا ۵۰۰ تومان است، اگر قرار باشد در بسته‌بندی جداگانه عرضه شوند با توجه به نرخ بسته‌بندی که بین ۱۵۰۰ تا ۲ هزار تومان است بهای تمام‌شده برای مشتریان بسیار بالا خواهد شد.

این فعال بازار قطعات یدکی در ادامه سخنان خود تاکید کرد: در کشورهای دیگر، این قطعات ۳۰ تا ۵۰تایی بسته‌بندی و در بازار توزیع می‌شوند؛ بنابراین در ایران هم بخشی از این قطعات در بسته‌های تعریف‌شده در حال عرضه هستند.

تولید و صرفه‌اقتصادی

فلسفی‌حقیقی با بیان اینکه هزینه بسته‌بندی قطعات خارجی و داخلی با یکدیگر متفاوت است، گفت: قیمت کارتن، مشما، برچسب و... هزینه بسته‌بندی قطعات داخلی را با توجه به سودی که وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین کرده برای تولیدکننده صرفه اقتصادی نداشته و برخی صنعتگران به سوی حذف آن رفته‌اند.

اما با توجه به سودی که قطعات وارداتی و خارجی دارند، هزینه بسته‌بندی برای واردکننده و فروشنده توجیه اقتصادی دارد. وی افزود: در بازار قطعات ایرانی، رقابت سنگین بوده و برای سهم بیشتر در فروش، تولیدکننده ناچار است قیمت محصولاتش را کاهش دهد.

قدرت چانه‌زنی

این فعال بازار قطعات یدکی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: عرضه فله‌ای یا بسته‌بندی‌شده قطعات تولید داخل، بستگی زیادی به توان مالی تولیدکنندگان دارد. به‌عنوان مثال، تولیدکنندگان بزرگ که تیراژ تولید بالایی دارند و از برندهای معروف هستند، قدرت چانه‌زنی دارند و می‌توانند قیمت محصولات خود را افزایش دهند؛ در نتیجه هزینه تمام‌شده با سود معقول دارند.

او گفت: اگر قطعه‌ای بدون بسته‌بندی، ۱۰ هزار تومان قیمت خورده باشد و با بسته‌بندی این رقم به ۱۵ هزار تومان رسیده باشد، مشتری خریداری می‌کند، چون شناخت کافی از آن برند دارد. وی بیان کرد: برخی شرکت‌های زیرمجموعه خودروسازان که قطعات خدمات پس از فروش خودروها را تامین می‌کنند، کالاها را فله‌ای خریداری و در بسته‌بندی خود به بازار عرضه می‌کنند.

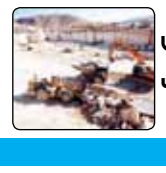
آنها هم این بسته‌بندی را در ۳ سطح پایین، متوسط و بالا انجام می‌دهند که نشان‌دهنده درجه‌بندی آنها در بازار است. البته در نهایت بخشی از این قطعات حتی خرید قطعات باکیفیت ممتاز، رضایت مشتریان را تامین نکرده و گلایه‌هایی درباره آنها وجود دارد؛ بنابراین در بازار ایران گاهی بسته‌بندی شرکت‌های معروف هم نشان‌دهنده استاندارد و کیفیت بالا قطعات نخواهد بود.

پیمان فلسفی‌حقیقی: عرضه فله‌ای یا بسته‌بندی‌شده قطعات تولید داخل، بستگی زیادی به توان مالی تولیدکننده دارد

سخن پایانی

بنابر این گزارش، بسته‌بندی یکی از راه‌های معرفی محصول یک واحد تولیدکننده بوده که در نهایت می‌تواند منجر به برندسازی شود. البته به‌گفته برخی فعالان بازار، بسته‌بندی نشان‌دهنده کیفیت کالا نیست و برخی قطعات با وجود بسته‌بندی مناسب و داشتن برچسب و هولوگرام، رضایت مصرف‌کنندگان را تامین نکرده است. البته در بازار قطعات یدکی ایران، به‌دلیل هزینه بالای تولید و نیز بسته‌بندی، برخی قطعه‌سازان به این سو رفته‌اند که محصولات خود را فله‌ای و با نرخ پایین‌تر به‌فروش برسانند.

این امر، آسیب‌های خود را داشته و ممکن است خطر قاچاق را افزایش دهد. بنا به‌گفته فعالان بازار، قیمت‌گذاری دستوری از سوی نهادهای بالادستی، از دیگر دلایلی است که برخی صنعتگران را به سمت فروش فله‌ای سوق داده است.

دولت بزرگ‌ترین خام‌فروش است

تردیدها برای ۱۴۰۴

رکود جهانی از التهاب بازار کاست

پاسکاری معدن؛ از عهد امیرکبیر تا امروز

عکس: آیدا فریدی

به‌گفته کارشناسان فعالیت در حوزه معدن و صنایع معدنی سال‌ها است که با مشکلات ریز و درشتی روبه‌رو است و سیاست‌گذاران نیز در برخورد با این بخش تنها به وعده دادن اکتفا کرده‌اند.

تحریم، بروکراسی‌های اداری، تغییر مداوم قوانین و مقررات، سیاست‌های ضد تولید و محدودیت در تامین زیرساخت‌ها برای بخش‌های مختلف از جمله حمل‌ونقل و انرژی از مهم‌ترین مشکلات حوزه معدن عنوان شده است. از مجلس خبر رسیده نشست هفته جاری کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید به بررسی چالش‌ها و راهکارهای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی اختصاص داشته است. در این نشست که روزهای دوشنبه و سه‌شنبه ۱۶ و ۱۷ آبان برگزار شد، گزارش مسئولان وزارت صمت و سازمان بورس درباره بندهایی از قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و اجرایی شدن اصل ۴۴ قانون اساسی به بحث و بررسی گذاشته شد، اما از آنجایی که بخش معدن از ظرفیت‌های قابل توجهی برخوردار است به‌نظر می‌رسد مسئولان باید با عنایتی ویژه به این حوزه بپردازند و زمینه نقش‌آفرینی جدی‌تر آن را در اقتصاد فراهم کنند. صمت در این گزارش به بررسی نظر کارشناسان درباره موانع تولید و راهکارهای توسعه بخش معدن پرداخته است؟

سنگ‌های پیش پای تولید را برداریم

بهروز برنا، مشاور مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران گفت: اکتشاف به‌عنوان پایه و اساس فعالیت‌های معدنی و یکی از پیش‌نیازهای اساسی توسعه صنایع ارزش‌آفرین، همواره با چالش‌های بسیاری دست به گریبان است که از میان آنها می‌توان به نبود اکتشافات عمقی و حاکم شدن رویکرد سلیقه‌ای به‌جای دانش تخصصی در این بخش اشاره کرد.

سدی از بروکراسی

وی با اشاره به اینکه صنایع ارزش‌آفرین کشور برای تولید، تامین نیاز بازار داخل و ارزآوری به مواد اولیه نیاز دارند، اظهار کرد: تنها از مسیر تولید می‌توان به‌معنای واقعی کلمه از اقتصاد نفتی فاصله گرفت اما گویی سهم صنعت به‌جای دریافت ذخایر خدادادی کشور، روبه‌رو شدن با سدی از بروکراسی‌های اداری شدید است.

برنا افزود: اکتشافات معدنی در جهان به‌عنوان فعالیتی با ریسک بالا شناخته می‌شود؛ بنابراین نیاز است دولت‌ها ۴ حلقه (شناسایی، پی‌جویی، اکتشاف عمومی و اکتشاف تفصیلی) را به‌صورت هماهنگ پیش ببرند یا فرصت را برای فعالیت بخش‌های خصوصی و دولتی دارای صلاحیت فراهم کنند.

بازنویسی گزارش‌های گذشته

معاون اسبق سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: به‌دلیل بودجه اندک اکتشاف در سازمان زمین‌شناسی، بحث واگذاری پهنه‌ها به بخش خصوصی پیش کشیده شد اما آیا شرکت‌های بخش خصوصی تاکنون ژئوفیزیک هوایی انجام داده یا ژئوشیمی را کامل کرده‌اند و آیا نقشه‌های زمین‌شناسی تهیه شده است؟ پاسخ منفی است. در واقع باید گفت بخش‌های خصوصی، گزارش‌های قبلی را با انشای دیگری بازنویسی کرده‌اند، زیرا اگر قرار بود بخش خصوصی اطلاعات پایه پهنه‌ها را جمع‌آوری کند، باید اقدامات آنها زیر نظر سازمان زمین‌شناسی انجام می‌شد، در حالی که هیچ یک از اقدامات بخش خصوصی زیر نظر این سازمان انجام نشده تا اطلاعات پایه در کشور تکمیل شود.

جای خالی اهلیت و تخصص

این صاحب‌نظر در بخش معدن ادامه داد: برای موفقیت در هر کاری باید دانش تخصصی آن حوزه را به کار برد، اما متاسفانه در بخش معدن، گویی هنوز اهلیت و تخصص جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است.

برنا افزود: بخش خصوصی از امکانات تخصصی و فنی در حوزه اکتشاف بهره چندانی نبرده است؛ بنابراین سپردن پهنه‌ها با هدف اکتشاف به بخش خصوصی به‌معنای تمام شدن کار نیست و باید بررسی شود که آیا اطلاعات ارائه‌شده صحیح است و می‌تواند مبنای تولید و توسعه قرار گیرد یا خیر؟

وی گفت: بهتر است برای هر پهنه ناظری تعیین شود تا اقدامات بخش خصوصی را بررسی کند و اطمینان حاصل شود که کار به شکل فنی جلو می‌رود و موردقبول است.

استراتژی معدن چیست؟

برنا اضافه کرد: از زمانی که امیرکبیر، نخستین قانون معادن را نوشت تاکنون وظایف بخش معدن کشور ۱۷ بار میان ارگان‌ها و وزارتخانه‌های مختلف جابه‌جا شده و هنوز جایگاه معادن در کشور درست مشخص نشده که این ضعف بزرگ و چالش‌آفرینی است و نتایج آن هر روز بیشتر از دیروز مشاهده می‌شود.

وی تصریح کرد: حوزه اکتشاف و معدنکاری نیازمند استراتژی است. از این طریق از برخوردهای سلیقه‌ای و جابه‌جایی وظایف در این بخش جلوگیری می‌شود.

حدیث مفصل بخوان از این مجمل

وی اظهار کرد: عمق اکتشاف در ایران به ازای هر کیلومتر مربع ۱ تا ۲ متر است، در حالی که این عدد در کشوری نظیر کانادا، تا ۱۰ متر هم می‌رسد.

برنا با تاکید بر اینکه مقایسه همین دو عدد درباره عمق اکتشافات در ایران و جهان به‌تنهایی حدیث گویایی از وضعیت حوزه اکتشاف در کشور است، گفت: برای افزایش عمق اکتشاف و توسعه بخش معدن باید تامین زیرساخت‌های لازم، ماشین‌آلات معدنی موردنیاز، آزمایشگاه‌های تخصصی پیشرفته و مانند آن موردتوجه قرار گیرد.

از نبود اطلاعات تا روز آمد نبودن دانش

امین صفری، معاون امور معادن و صنایع معدنی شرکت ومعادن گفت: در تمام دنیا به بحث آموزش نیروی انسانی توجه بسیاری می‌شود و یکی از اقدامات کلیدی برای توسعه بخش معدن تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص است.

به گزارش می‌متالز صفری اظهار کرد: در هیچ جای دنیا تفکر حاکم این نیست که کشورشان باید همه دانش دنیا را در اختیار داشته باشد، مثلا در زمینه ماشین‌آلات برخی کشورها از تولیدکنندگان اصلی هستند و سایر کشورها واردکننده؛ در واقع سیاست کشورها این است که به‌جای صرف انرژی در همه زمینه‌ها و اصرار بر تولید داخلی، در برخی زمینه‌ها تمرکز ویژه شود تا برتری نسبی به‌دست آید.

جای خالی اینترنت اشیا

وی ادامه داد: در برخی معادن کشور از سیستم دیسپچینگ استفاده می‌شود، اما این شیوه چندان مدرن نیست. در روش‌های مدرن تفکیک ماده معدنی دارای عیار از باطله‌ها به‌صورت هوشمند انجام می‌شود. در کشورهای پیشرو در حوزه فعالیت‌های معدنی، از فناوری اینترنت اشیا استفاده می‌شود که سرعت کار را بالا می‌برد و هزینه را نیز کاهش می‌دهد. در این کشورها، وظیفه سازمان زمین‌شناسی تولید اطلاعات اولیه در حد شناسایی و پی‌جویی است و هر فرد، سازمان یا شرکت دیگری، اگر اطلاعاتی در این راستا تهیه کرد، موظف است آن را در اختیار سازمان زمین‌شناسی قرار دهد و حتی یک فرد حقیقی می‌تواند این داده‌ها را از سازمان زمین‌شناسی خریداری و در آن محدوده شروع به معدنکاری کند.

اطلاعات محرمانه

صفری ادامه داد: سازمان انرژی اتمی به برخی اطلاعات اکتشافی مربوط به قبل از انقلاب و همچنین دوره‌های بعد دسترسی دارد که در انحصار این سازمان و محرمانه است؛ بنابراین ممکن است در محدوده‌هایی عملیات اکتشافی انجام گیرد که قبلا انجام شده است.

وی افزود: این موضوع موجب هدررفت زیاد منابع مالی و زمانی می‌شود، در حالی که می‌توان از این اطلاعات جهت هم‌افزایی و بالا بردن دقت استفاده کرد.

معاون امور معادن و صنایع معدنی شرکت ومعادن ادامه داد: مسئله بعدی این است که اشخاص حقیقی اکتشافاتی را انجام داده و اطلاعات آن را نزد خود نگه داشته‌اند که در مواردی باید با این افراد مقابله شود.

سخن پایانی

توسعه زیرساخت‌ها در بخش‌های مختلف از جمله حمل‌ونقل، گاز و برق و همچنین گسترش روابط بین‌المللی و تسهیل ورود سرمایه خارجی به کشور مهم‌ترین درخواست‌های فعالان بخش معدن و صنایع معدنی است. امید می‌رود باتوجه به موضوعات یادشده و تحقق درخواست‌های مطرح‌شده امکانی برای توسعه فعالیت در حوزه معدن و صنعت کشور فراهم شود و به‌زودی شاهد اثرات مثبت اقتصادی آن در کشور باشیم.

بازدید مدیرعامل منطقه تجاری صنعتی ارس از گروه صنعتی آمیکو

مجید کیانی، رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس با هدف بررسی امکانات گسترده آمیکو بازدیدهایی در دو مرحله از مجتمع تولیدی این واحد واقع در منطقه آزاد ارس و دفتر مرکزی تهران انجام داد.

به گزارش روابط‌عمومی گروه صنعتی آمیکو، رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس، چهارشنبه ۴ آبان ۱۴۰۱ از مجتمع تولیدی گروه صنعتی آمیکو بازدید و ضمن بررسی تجهیزات و خطوط تولیدی این مرکز در نشستی که با مهندس اسماعیل، مدیر کارخانه و عضو هیات‌مدیره آمیکو داشت، گفت: در راستای فراهم کردن زمینه فعالیت هرچه بیشتر صنایع خودرویی، افزایش تولیدات گروه صنعتی آمیکو و راهکارهای افزایش تولید و اشتغالزایی، به دنبال اجرایی شدن طرح ساب زون خودرویی در منطقه آزاد ارس هستیم.

بازدید دوم نیز روز شنبه ۷ آبان ۱۴۰۱ از دفتر مرکزی گروه صنعتی آمیکو واقع در تهران انجام شد. در این بازدید ضمن بررسی خودروهای جدید و طرح‌های آینده طی نشستی با رئیس و اعضای هیات‌مدیره، مدیرعامل و مدیران آمیکو به طرح مشکلات موجود بر سر راه تولید هرچه بیشتر و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تولیدی گروه صنعتی آمیکو پرداخته شد و راهکارهای رفع موانع مورد بحث و تبادل‌نظر قرار گرفت.

یادداشت

نگاهی گذرا به چالش‌های بازار سوخت

سعید صمدی
دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران

رتبه ایران در تولید گاز کربنیک بسیار بالا و نزدیک به اخطار است، در حالی که استفاده از سوخت زغال‌سنگ در کشور ما رایج نیست. علت این میزان آلایندگی کربنی مربوط به استفاده بی‌حساب از گاز است. در کشور ما کمابیش روزی ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز مصرف می‌شود و به این ترتیب، تراز بازرگانی گاز ایران منفی شده و به‌عبارت دیگر، واردات از صادرات پیشی گرفته است. ما از یک طرف، مقدار کمی گاز به عراق و ترکیه صادر و از طرف دیگر مقدار زیادی از ترکمنستان وارد می‌کنیم و ادعا هم داریم که دومین ذخیره گاز دنیا متعلق به کشور ما است. در حال حاضر بهای جهانی هر مترمکعب گاز در اروپا ۳.۵ دلار است و بهای صادرات آن حداقل ۱.۵ دلار، اما در کشور ما گاز خانگی با بهای مترمکعبی ۱۵۰ تومان محاسبه می‌شود. مشکل دقیق همین جا است؛ جایی که ما یارانه زیادی به بخش انرژی اختصاص داده و از سایر بخش‌ها غفلت کرده‌ایم. بنابراین سوخت به‌شکلی بی‌رویه مورداستفاده قرار می‌گیرد و هوا هم هر روز آلوده‌تر از روز قبل می‌شود و همزمان مردم هم روز به روز بیشتر گرفتار مشکلات اقتصادی می‌شوند. در حالی که منطق می‌گوید انرژی را صادر و در ازای آن اشتغال ایجاد کنید و نرخ سوخت را افزایش دهید تا میزان مصرف آن کنترل شود. البته انجام اصلاحات اقتصادی ریسک بالایی دارد و جایی می‌توان دست به اصلاحات زد که مردم باور کنند اثر مستقیم هر تغییری در زندگی آنها قابل‌لمس و مشهود است. دولت دیر یا زود باید قدم در این مسیر بگذارد و شرایط را به‌صورت شفاف برای مردم اعلام کند. به‌گمان من، اگر این مسیر پیش گرفته شود، می‌توان با حداقل آسیب‌های ممکن به‌تدریج نرخ حامل‌های انرژی را اصلاح کرد. از سوی دیگر، دولت می‌تواند از طریق صادرات سوخت‌های دیگر هم درآمد ارزی کشور را افزایش دهد. ایران حدود ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی زغال‌سنگ دارد. علاوه بر این، ما جزو کشورهایی هستیم که منابع‌مان کمابیش دست‌نخورده مانده است. زیرا در کشور ما همیشه گاز مورداستفاده قرار گرفته و اتکای چندانی به زغال‌سنگ نبوده است. اما در خارج از کشور، زغال‌سنگ همواره به‌عنوان یک منبع انرژی مورداستفاده قرار گرفته است. باتوجه به افزایش نرخ این ماده در بازارهای جهانی، اگر دولت هماهنگ باشد و سنگ پیش‌پای تولیدکننده و صادرکننده نیندازد، بازار خوبی است. حال در این شرایط، موضوع عوارض صادراتی مطرح شده که در واقع راهی برای ایجاد ممنوعیت صادرات است. وقتی عوارضی برای صادرات در نظر گرفته می‌شود، یعنی نرخ جنس صادراتی را به‌طور اتوماتیک افزایش می‌دهند. برای مثال نرخ داخلی یک تن زغال‌سنگ، ۴ میلیون تومان است و نرخ جهانی ۶ میلیون. بنابراین، منطق حکم می‌کند که شما این کالا را صادر کنید تا سود بیشتری حاصل شود و در نهایت ارز به کشور وارد شود. وقتی دولت عوارض ۲۰ درصدی روی کالای صادراتی وضع می‌کند، یعنی برای ۴ میلیون تومان، چیزی حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان اضافه به‌علاوه هزینه صادرات و به این ترتیب نرخ کالای صادراتی به نرخ داخلی نزدیک می‌شود و در نتیجه صادرات توجیه اقتصادی خود را از دست می‌دهد. تنها در ایران است که به کالای صادراتی عوارض تعلق می‌گیرد و هیچ جای دنیا از صادرات عوارض نمی‌گیرند. در دیگر نقاط دنیا، به این ترتیب عمل می‌شود که اگر فردی سودی از فعالیت اقتصادی خود به‌دست می‌آورد، باید مالیات آن را به دولت بپردازد. وقتی نرخ بالا می‌رود، صادرات، غیراقتصادی می‌شود و در نتیجه بنگاه تولیدی نمی‌تواند کالای خود را به بازار عرضه کند و در نتیجه تولید کاهش می‌یابد و فرصت اشتغال از بین می‌رود. براساس قانون بودجه اعلام کرده‌اند که صادرات مواد معدنی خام و نیمه‌خام، مشمول عوارض می‌شود. مصادیق ماده خام و نیمه‌خام را هم خودشان مشخص کرده‌اند. برای مثال زغال‌سنگی را که بعد از استخراج باید به‌عنوان سوخت موردمصرف قرار گیرد و کاربردی دیگری ندارد، ماده خام اعلام کرده و مشمول عوارض صادراتی درنظر گرفته‌اند. نکته جالب توجه پایانی هم این است که این بخشنامه درست زمانی ابلاغ شده که بازار داخلی زغال‌سنگ هم دچار رکود شده است.

روند نزولی سنگ‌آهن ادامه دارد

سنگ‌آهن امسال در بازار کامودیتی‌ها ضعیف‌ترین عملکرد را داشته است و تا زمانی که بهبود اقتصادی در چین قطعی نشود، این روند نزولی ادامه دارد و رکود عمیق‌تر هم خواهد شد. به‌گزارش معدن‌نامه، قراردادهای آتی سنگ‌آهن در بورس سنگاپور ۷ ماه متوالی نزولی بوده که بدترین عملکرد از سال ۲۰۱۳ تاکنون ارزیابی شده و نرخ این قراردادها در حدود ۸۱ دلار در هر تن و یک‌سوم اوج خود در ماه مه سال گذشته است. به‌احتمال‌زیاد بازار سنگ‌آهن چشم‌انداز منفی بیشتری در پیش‌رو دارد، زیرا هنوز درباره پایان قرنطینه‌های کرونا در چین نقطه روشنی وجود ندارد و هیچ طرح کلی دقیقی از اقدامات اقتصادی برای تقویت اقتصاد این کشور به‌چشم نمی‌خورد و فشارها بر حاشیه سود کارخانه‌های فولاد چین ادامه خواهد داشت. صنعت فولاد چین از تابستان نسبت به یک بحران هشدار داده بود و در ۳ ماهه سوم، کارخانه‌های بزرگ، نخستین زیان کل خود را حداقل از سال ۲۰۱۸ تاکنون تجربه کردند و در مقابل، خرید سنگ‌آهن را کاهش دادند. بدون هیچ تغییر عمده‌ای در سیاست‌های دولت چین، انتظار می‌رود که نرخ سنگ‌آهن باز هم تضعیف شود و آخرین پیش‌بینی‌های شرکت سیتی گروپ و گروه گلدمن ساکس، کاهش نرخ تا ۷۰ دلار در هر تن را نیز برآورد کرده است. شایعات تاییدنشده در رسانه‌های اجتماعی در اوایل هفته گذشته حاکی از آن بود که دولت چین نحوه خروج از سیاست کووید صفر را ارزیابی می‌کند و این به افزایش جزئی قیمت‌ها کمک خواهد کرد. با این حال، بسیاری تردید دارند که یکی از دستورات ریاست‌جمهوری چین به‌راحتی ظرف چند ماه لغو شود.

گزارش صمت از چالش‌های وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت

دولت بزرگ‌ترین خام‌فروش است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

طرح تفکیک وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت در مجلس مسکوت ماند و به این ترتیب بخشی از جامعه معدنی کشور که از موافقان طرح تفکیک بودند، حصول به نتیجه مطلوب را دست‌کم در کوتاه‌مدت دور از دسترس یافتند.

یکی از مهم‌ترین استدلال‌های این بخش از کارشناسان و صاحب‌نظران، این است که باتوجه به معدن‌خیز بودن کشور و امکان استفاده از ظرفیت‌های بالقوه آن در تحریم‌گریزی و ارزآوری باید امور این حوزه در وزارتخانه‌ای مستقل حل‌وفصل شود.

اما در حال حاضر چه باید کرد و چگونه در مسیر گره‌گشایی از مشکلات متعدد این حوزه گام برداشت.

گزارش امروز صمت به بررسی نقطه‌نظرات ۲ تن از موافقان طرح تفکیک اختصاص دارد و راهکارهایی است که حبیب‌الله ترشیزیان، رئیس سازمان نظام مهندسی خراسان‌رضوی و محمدابراهیم برهانی، عضو سازمان نظام مهندسی استان سمنان برای برون‌رفت از شرایط پیچیده موجود ارائه داده‌اند.

عکس: صمت

امروز دیگر اتفاق بدی که نباید می‌افتاد، افتاده است. تنها راهکاری که برای برون‌رفت معدن از این بن‌بست به‌نظر می‌رسد، مطرح شدن مجدد موضوع تفکیک است

نباید با توسل به برخی شعارها، یک حوزه را تقویت و بخش دیگری را نابود کنیم. چرا باید سوبسید کارخانجات از جیب معدنکار پرداخت شود؟

تشکل‌ها را به بازی بگیرید

حبیب‌الله ترشیزیان ـ رئیس سازمان نظام مهندسی خراسان‌رضوی: متاسفانه تعامل تشکل‌های بخش معدن با مجلس یا وزارتخانه چندان قوی نیست و اگر به‌فرض در موردی نظری‌خواهی هم شود، در نهایت دوستان در دولت و مجلس نظر خود را اعمال می‌کنند.

حال که موضوع تفکیک وزارت صمت مسکوت گذاشته شده است، باید ساختارهای این وزارتخانه در بخش معدن کمی قوی‌تر شود. برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های درست باید بیش از پیش تشکل‌های بخش خصوصی، مثل نظام مهندسی معدن، خانه‌معدن و انجمن‌های تخصصی طرف مشورت قرار گیرند. این تنها راهکاری است که شاید بتواند بخش معدن را از نظر سیستمی و اداری تقویت کند. تشکل‌های معدنی به‌اندازه کافی در بدنه ساختاری کشور وجود دارند که در صدر آنها نظام مهندسی معدن قرار دارد. همین‌طور، خانه معدن که متشکل از معدنکاران باتجربه است و در همه استان‌ها دفتر دارد. علاوه بر این، انجمن‌های تخصصی مواد معدنی گوناگون و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن داریم. به‌عبارت دیگر، مشکلی در زمینه تعدد تشکل‌های بخش خصوصی وجود ندارد، اما موضوع این است که باید آنها به بازی گرفته شوند و از نظرات تخصصی و کارشناسی آنها در جای خود استفاده مطلوب شود. به‌گمان من، با کمک گرفتن از انجی‌اوها و تشکل‌های خصوصی به‌طورقطع این بخش تقویت خواهد شد و در نهایت به‌نفع کلیت معدن کشور خواهد بود.

▣ خبر خوشی در راه است

چالش‌های زیادی در این حوزه وجود دارد که تشکل‌ها می‌توانند برای حل آن به وزارتخانه کمک کنند. یکی از مهم‌ترین آنها موضوع حقوق دولتی است. البته خبرهای خوبی در این زمینه در راه است و انتظار می‌رود به‌زودی از سوی مسئولان وزارت صمت اعلام شود. لب کلام این است که با همکاری سازمان نظام مهندسی معدن قرار است، شیوه تعیین حقوق دولتی برای تک‌تک معادن به‌صورت قانونمندتر و دقیق‌تری انجام گیرد تا هم برای معدنکار و بهره‌بردار، عادلانه باشد و هم از بیت‌المال و انفال صیانت شود. علاوه بر این، سازمان نظام مهندسی معدن می‌تواند در بحث‌های نظارت و ایمنی در معادن که موضوع بسیار مهمی است، به‌عنوان یک بازوی اجرایی کمک شایانی به وزارتخانه داشته باشد. البته خوشبختانه وزارتخانه هم حرکت در این مسیر را شروع کرده است.

▣ نشانه‌های تغییر

در حال حاضر هم وزیر و هم معاون معدنی می‌گویند که مشکل واردات ماشین‌آلات حل شده است. البته به‌نظر من هنوز برای اظهارنظر خیلی زود است،زیرا از بخشنامه‌های جدیدی که صادر شده، مدت زمان زیادی نگذشته است. به هر حال این بخشنامه‌ها روی کاغذ مثبت و کارآ است. نقطه امیدبخش دیگر این است که تا حدود زیادی به استان‌ها تفویض اختیار شده و به‌گفته برخی مسئولان معدنی، امضاهای طلایی حذف شده است تا کار به‌صورت سیستماتیک‌تر و قانونمندتر انجام شود. امیدواریم این روند در اجرا هم مشکلی نداشته باشد و منابع ارزی آن هم تامین شود تا نتایج مثبت آن کم‌کم به‌چشم بیاید.

▣ تعرفه صادراتی؛ هرچه کمتر، بهتر!

نظر کلی بخش خصوصی درباره تعرفه‌های صادراتی این است که باید تسهیلاتی فراهم شود تا تولیدات معدنی کشورمان بتوانند در سطح جهانی رقابت کنند.

معدنکار ما باتوجه به کمبود امکانات و فرسودگی ابزار و ماشین‌آلات، هزینه‌های سربار زیادی را متحمل می‌شود و به این ترتیب، به‌دشواری می‌تواند با رقبای جهانی که از سوی کشورهای متبوع‌شان حمایت می‌شوند، رقابت کند. ما معتقدیم یا عوارض صادراتی باید حذف شود یا تا حد امکان کاهش یابد تا معدنکاران ما بتوانند قدرت رقابت خود را با رقبای خارجی حفظ کنند.

▣ زنجیره ارزش‌افزوده نفت

درباره جلوگیری از خام‌فروشی یک سوال کلیدی وجود دارد. بیش از ۱۱۰ سال از زمان اکتشاف و استخراج نفت در کشورمان گذشته است و متولی استخراج و اکتشاف این ماده هم از ابتدا دولت‌ها بوده‌اند، اما چرا تا امروز نفت را به‌صورت خام می‌فروشیم؟ چرا بعد از اینهمه سال زنجیره ارزش‌افزوده نفت تکمیل نشده است؟ وقتی از ابتدا دولت متولی بخش نفت کشور بوده است، امروز و بعد از گذشت بیش از ۱۱۰ سال حتی نباید یک قطره نفت خام صادر شود. باید همه نفتی که استخراج می‌شود، به‌صورت مواد پتروشیمی یا محصولاتی با ارزش‌افزوده بالا در می‌آمد و صادر می‌شد. چرا همه‌چیز را از بخش خصوصی می‌خواهند؟ البته ما اعتقاد داریم اگر در داخل کشور نیاز به استفاده از مواد تولیدی معدن باشد، نباید آن را به‌صورت خام صادر کرد، اما به تحقق این مهم نیازمند اجرای ۲ پیش‌شرط است. نخست اینکه دولت باید در گام نخست امکانات لازم را فراهم کند تا اگر کسی خواست کارخانه‌ای احداث و زنجیر تولید را تکمیل کند، قادر به انجام این کار باشد. در شرایط فعلی که حتی ماشین‌آلات ساده معدنی هم با این همه پیچیدگی و دردسر تامین می‌شود، چطور انتظار می‌رود که معدنکاری که از بنیه مالی قوی هم برخوردار نیست، به‌دنبال فرآوری برود. شاید گفته شود احتیاجی نیست هر معدنکاری کارخانه فرآوری داشته باشد، اما باید تولیدات خود را به مجموعه‌های فرآوری داخلی بفروشد. پاسخ این است که در این زمینه هم ما مشکلی نداریم، اما باید این مجموعه‌ها مواد معدنی را به نرخ جهانی بخرند. پس شرط دوم این است که فولادسازان ما که تولیدات خود را با نرخ جهانی صادر می‌کنند، سنگ‌آهن را هم با نرخ جهانی از تولیدکنندگان خریداری کنند.

▣ سوبسید کارخانه از جیب معدنکار

اگر کارخانجات فرآوری سنگ‌آهن موردنیاز خود را با نرخ جهانی بخرند، کدام معدنکاری هست که تولیدات خود را نفروشد؟ همه این بخش‌ها زنجیروار به هم متصل هستند، بنابراین نباید با توسل به برخی شعارها، یک حوزه را تقویت و بخش دیگری را نابود کنیم. چرا باید سوبسید کارخانجات از جیب معدنکار پرداخت شود؟

یک سر و هزار سودا

محمدابراهیم برهانی ـ عضو سازمان نظام مهندسی استان سمنان: وقتی وزارتخانه‌ای با این حوزه عمل گسترده تشکیل شده است، به‌طبع مسئولان بالادستی نمی‌توانند تسلط کافی به هر ۳ حوزه داشته باشند و به این ترتیب فعالیت وزارتخانه از شکل تخصصی خارج می‌شود و به‌طورقطع بهره‌وری آن کاهش پیدا می‌کند. حوزه‌های صنعت و معدن سالیان قبل با هم یکی شد و شاید از این‌رو، تسلط بر این ۲ حوزه آسان‌تر باشد؛ با افزوده شدن حوزه تجارت به آن، دامنه مسئولیت‌های وزارتخانه بسیار گسترده و در نهایت کنترل این ۳ حوزه گسترده با مشکل مواجه شد.

ایران کشوری معدنی است، بنابراین باید وزارتخانه معدن و صنایع معدنی داشته باشد تا امور این حوزه در قالب مجموعه‌ای مستقل مدیریت شود. اگر اصرار بر آن باشد که حوزه صنعت را هم در کنار آن قرار دهند، باز هم امید می‌رود که وزارتخانه از پس اداره امور این ۲ بخش برآید، اما بخش حوزه تجارت به‌هیچ وجه در این قالب نمی‌گنجد. موضوعات بازار و تجارت چه ارتباطی به معدن دارد؟ وقتی انرژی و زمان به ۳ بخش تقسیم شود، به‌طورقطع و یقین خروجی وزارتخانه مطلوب نخواهد بود. حال شرایطی را در نظر بگیرید که یکی از حوزه‌های وزارتخانه نسبت به ۲ حوزه دیگر وزنه سنگین‌تری دارد. کامل مشخص است که نمی‌توان از این وضعیت انتظار معجزه داشت.

شاید گفته شود در وزارتخانه ۳ معاونت مجزا وجود دارد، اما روسای سازمان‌های استانی مجزا از هم نیستند و بخش اعظم انرژی آنها صرف حوزه بازرگانی می‌شود.

▣ مدیریت نیمه‌وقت

هر مسئولی در این وزارتخانه باید حداقل چند ساعت از زمان و انرژی خود در طول روز را به مسائل حوزه بازرگانی اختصاص دهد، یعنی چیزی حدود ۵۰ درصد از زمان مفید روزانه این افراد به بخش تجارت تعلق می‌گیرد و ممکن است دیگر توانی برای رسیدگی به بخش‌های دیگر وجود نداشته باشد. این وضعیت به حوزه‌های دیگر از جمله حوزه معدن آسیب می‌رساند، بنابراین حوزه تجارت باید از ۲حوزه صنعت و معدن منفک و در قالب حوزه دیگری اداره شود. در حقیقت، مدیری که تصدی امور را به‌دست می‌گیرد، باید زمان زیادی را صرف حل کردن مشکل حوزه‌ای کند که ارتباط چندانی به تولید ندارد. از آنجا که حوزه تجارت با مسائل اجتماعی سروکار دارد، همه رئیس سازمان‌ها و حتی خود وزیر را به‌طورکامل به خود مشغول می‌کند و ۲ حوزه دیگر مغفول می‌مانند که در میان آنها بیشترین آسیب متوجه بخش معدن می‌شود.

▣ اتفاق بد افتاده است

برای سروسامان دادن به مشکلات وزارتخانه، همه تشکل‌ها از خانه معدن گرفته تا اتاق بازرگانی، نظام مهندسی و سایر تشکل‌ها به کمک برخاستند و از هیچ کاری دریغ نکردند، اما باز هم از پس حل مشکلات برنیامد. بنابراین، پیشنهاد واضح و مشخص ما درخواست مجدد برای جدایی حوزه تجارت از صنعت و معدن است. توقع ما این بود که این موضوع به‌صورت جدی در مجلس پیگیری می‌شد، نه اینکه به‌صورت کامل هدفمند موضوع تا جایی پیش بیاید و بعد بی‌نتیجه به‌پایان برسد. تنها راهکاری که برای برون‌رفت معدن از این بن‌بست به‌نظر می‌رسد، مطرح شدن مجدد موضوع تفکیک است. بسیاری از بزرگان حوزه معدن، معتقدند باید حوزه معدن را از حوزه صنعت و تجارت جدا کرد. حال با اغماض می‌توان صنعت و معدن را می‌توان در کنار هم گذاشت، اما برای حل مشکلات موجود، راهی جز جدا کردن حوزه تجارت از این ۲ بخش نیست.

خلاصه اینکه اگر بخواهیم کاری را تخصصی انجام دهیم، باید آن را به‌تنهایی انجام داد. زمانی به بهانه کوچک‌سازی دولت، وزارتخانه‌ها را در هم ادغام کردند، اما در عمل، فقط یک وزیر از کابینه کم شد.

سخن پایانی

بسیاری از کارشناسان معتقدند وزارت صمت به‌تنهایی قادر به حل همه مشکلات تولید نیست و این وزارتخانه نیازمند حمایت همه‌جانبه دستگاه‌ها و نهادهایی همچون وزارت اقتصاد، بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی و ... برای موفق شدن و رفع مشکلات مبتلابه تولید و اشتغال است.

این گروه بر این باور هستند که امروز باید بدنه کارشناسی در بخش معدن تقویت شود تا مشکلاتی که در طول ۳ سال گذشته در این حوزه به‌وجود آمده است، رفع شود.

حال که موضوع تفکیک وزارتخانه منتفی شده، به‌نظر می‌رسد توصیه‌های این دست از کارشناسان هم راهی دیگر برای حل چالش‌های متعدد معدن و صنایع معدنی است.

بی‌توجهی صادرکنندگان به صنعت بسته‌بندی دردسرساز شد

سود صادرات ایران در جیب کشورهای واسطه

ملیکا انصاری: نقش چاپ و بسته‌بندی موفق یک کالا در صادرات، ورود به بازارهای جهانی و در نتیجه بالا بردن ارزش افزوده کالاهای تولیدی غیرقابل‌انکار است، این در حالی است که صنایع داخلی ما از داشتن فناوری روز آمد در این زمینه تا حدود بسیار زیادی محروم هستند. البته این محرومیت شاید مطلق نباشد، اما ضعف مشهود تولیدکنندگان ما در این زمینه حکایت از عقب ماندن کشور از قافله جهانی این صنعت دارد.

امروزه از مهم‌ترین فاکتورهای فروش و موفقیت در بازار تجاری، توجه به هنر طراحی و بسته‌بندی است. اهمیت این شاخه از هنر گرافیک به‌حدی است که در برخی از کشورها که تولیدکننده نیستند، تنها یک طراحی خوب بسته‌بندی برای کالایی وارداتی، نام آن کشور را در زمره تولیدکنندگان آن کالا و در نهایت صادرات آن قرار می‌دهد. این به‌معنای آن است که جهان امروز تنها تشنه تولید کالا نیست، بلکه این تولید هنر است که چرخه‌های اقتصادی را به حرکت در می‌آورد. بسته‌بندی و طراحی نامناسب و پایین بودن کیفیت بسته‌بندی کالاهای ایرانی، ایران را به کشوری تک‌محصولی در صادرات تبدیل کرده است.

نکته قابل توجه این است که طراحی و گرافیک بسته‌بندی یکی از ابزارهای بازاریابی است و اثربخشی آن بستگی به انتخاب بازار موردنظر دارد.

معیارهای یک بسته‌بندی استاندارد و کارآمد

بسته‌بندی چراغ قرمزی است، در برابر عابران کنار ویترین خرده‌فروشی‌ها و بحق آن را به‌عنوان فروشنده خاموش می‌شناسند. بسته‌بندی چهره کالاست، چون مشتری از طریق بسته‌بندی محصول را شناسایی می‌کند. بسته‌بندی پیام تولیدکننده را به خریدار می‌رساند و بین آنها ارتباط برقرار و اطلاع‌رسانی می‌کند. بسته‌بندی به محصول شخصیت می‌دهد و محافظت از کالا را بر عهده دارد.

تعدادی از تئوریسین‌های بازاریابی از بسته‌بندی به‌عنوان پنجمین متغیر قابل کنترل در بازار (در کنار محصول، قیمت، مکان و ترفیع) یاد می‌کنند. امروزه بسته‌بندی به‌عنوان یک صنعت در دنیا معرفی و مطرح شده و زیرمجموعه‌های مختلفی برای آن تعریف می‌شود. در بعضی از موارد، بسته‌بندی محصول پس از مصرف محتوای اصلی، کاربرد دوباره پیدا می‌کند، اما در بیشتر موارد دور ریخته می‌شود. شرکت‌ها و دولت‌ها برای افزایش توان رقابتی خود در بازارهای داخلی و خارجی از بسته‌بندی سود می‌برند. بسته‌بندی نباید آن‌قدر پرهزینه باشد که کالا را نسبت به کالاهای مشابه به‌لحاظ قیمتی غیرقابل رقابت کند، بلکه باید طوری طراحی شود که دسترسی به کالا راحت و به‌راحتی نیز قابل حمل باشد، به خود کالا لطمه نزند و مطابق با استانداردها، مقررات بازار و کشور هدف باشد.

ارزش‌افزوده‌هایی که از دست می‌روند

هنگام صادرات کالا بسته‌بندی صادراتی اهمیت فراوانی دارد. بسته‌بندی در بازاریابی و فروش محصول تاثیر بسزایی دارد و نقش مهمی را در صادرات کالا ایفا می‌کند. در نوع بسته‌بندی صادراتی باید به قدرت خرید، فرهنگ و سلیقه مردم کشور هدف توجه داشت. اما بسته‌بندی صادراتی چیست؟ بسته‌بندی صادراتی امروزه با بکارگیری علم، فناوری، هنر و خلاقیت، به‌منظور نگهداری بهتر کالا در انبار و توزیع آن استفاده می‌شود. همچنین این امر به بهینه کردن هزینه هنگام حمل‌ونقل صادراتی کمک می‌کند. بسته‌بندی باید به‌صورتی باشد که علاوه بر تامین نیازهای بسته‌بندی، امنیت و سلامت کالا را در مسیرهای حمل‌ونقل تامین کند. بسته‌بندی یکی از زیرمجموعه‌های بازاریابی است، اما در ایران معنا و مفهوم کالا و بسته‌بندی و بازاریابی به‌خوبی فراگیر نشده است. کمتر پدیده ارتباطی مانند بسته‌بندی، دو ویژگی جاذبه فردی و اجتماعی را توأمان با خود دارد و از این نظر، صنایع بسته‌بندی در هر کشوری، نماینده رشد ساختارهای بازاری و تولید آن است. بسته‌بندی یک حامل است که می‌تواند وظیفه محافظت از کالای بسته‌بندی شده را در مقابل عوامل تخریب، فساد و... انجام دهد و علاوه بر آن امکان حمل‌ونقل را برای هر کالایی فراهم سازد.

چالش‌ها و مشکلات در بسته‌بندی صادراتی

نبود بسته‌بندی مناسب، سالانه میلیاردها ریال زیان مالی را به‌دنبال دارد. محصولات ایرانی در کشورهای واسط بسته‌بندی دوباره می‌شوند که در این رویه ارزش افزوده کالای ایرانی نصیب این کشورها می‌شود. صادرات محصولاتی چون زعفران، خرما و پسته به‌صورت فله و بسته‌بندی آنها در کشورهای واسطه تحت برند سایر کشورها، باعث شده ما از درآمدهای واقعی صادرات و ارزش افزوده حاصل از بسته‌بندی کالاها بی‌بهره باشیم. افزایش هزینه‌های بسته‌بندی در ایران به‌دلیل وجود تعرفه‌ها و حقوق گمرکی بالا برای مواد اولیه بسته‌بندی، ایران را به کشوری تک‌محصولی در صادرات تبدیل کرده است. کشورهای حاشیه جنوب شرقی خلیج‌فارس از جمله امارات با سرمایه‌گذاری در صنعت بسته‌بندی، ایران را بزرگ‌ترین بازار هدف منطقه می‌دانند. کیفیت نامطلوب بسته‌بندی مواد غذایی به‌دلیل استفاده نشدن از فناوری‌های نوین، سبب شده کالاهای ایرانی برای رقابت در بازارهای صادراتی مناسب نباشند و این مسئله یک ضعف جدی در تولید و تجارت ایران است.

فرسودگی ماشین‌آلات صنعت بسته‌بندی

فقدان برنامه‌ریزی جامع در طراحی بسته‌بندی برای مصرف جهانی، آگاهی نداشتن صادرکنندگان از نقش بسته‌بندی در توسعه تجارت، فقدان نظارت و کنترل در حوزه بسته‌بندی کالاهای صادراتی، نبود حس رقابت میان صادرکنندگان کالاهای ایرانی، فقدان تنوع در بسته‌بندی‌های صادراتی کالاهای ایرانی و پایین بودن کیفیت بسته‌بندی کالاهای ایرانی از مهم‌ترین ضعف‌های بسته‌بندی محصولات کشاورزی ایران است، اما همچنان بالا بودن هزینه‌های بسته‌بندی اصلی‌ترین مشکل صنعت بسته‌بندی در ایران محسوب می‌شود. فرسودگی ماشین‌آلات از دیگر مشکلات صنعت بسته‌بندی است. ماشین‌آلات کهنه و فرسوده نمی‌توانند پاسخگوی نیازهای امروز از نظر سرعت و کیفیت باشند. مشکل دیگر ناپایداری قوانین و مقررات مالی، ارزی، گمرکی و صادراتی است. صاحب صنعت اطمینانی به دوام مقررات حتی برای یک سال ندارد و نمی‌تواند برای آینده برنامه‌ریزی داشته باشد. از سوی دیگر کارگاه‌های تولیدی از استانداردهای داخلی و بین‌المللی آگاهی ندارند و آن را رعایت نمی‌کنند.

ضعف بسته‌بندی محصولات کشاورزی

اسماعیل مرادیان، نایب رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی تهران در گفت‌وگو با تجارت ضعف در برندسازی محصولات کشاورزی به‌ویژه میوه و تره‌بار را عامل اصلی توسعه نیافتن صادرات و تجارت خارجی این محصولات عنوان کرد و توضیح داد: کشورهای مختلف بنا بر ظرفیت‌های موجود، اقدام به توسعه و برندسازی محصولات کشاورزی خود کرده‌اند. بسیاری از کشورها کشاورزی قوی یا گسترده‌ای ندارند، اما با برندسازی برای برخی از میوه‌های خود، توانسته‌اند اسم و رسمی جهانی برای خود کسب کنند. به‌عنوان مثال سیب یک کشور در همه جا معروف است، اما در ایران باوجود محصولات و میوه‌های باکیفیت، برندسازی مناسبی برای تولیدات شکل نگرفته است؛ از این رو میوه‌های ایرانی در سایر کشورها آن‌طور که باید و شاید شناخته‌شده نیستند. مرادیان ادامه داد: بسته‌بندی و شیوه عرضه محصول از مسائلی است که باید در مباحث صادراتی به آن توجه شود. به‌دلیل نامناسب بودن بسته‌بندی میوه‌ها و تره‌بار ایرانی، خریداران خارجی رغبتی به خرید تولیدات ما ندارند. اغلب وزن بسته‌بندی‌ها بسیار زیاد است و از این وزن به‌عنوان ناخالص یاد می‌شود. نبود بسته‌بندی‌های استاندارد و اصولی که بتواند از محصولات در برابر تغییرات آب‌وهوایی محافظت کند، از مهم‌ترین ضعف‌های برندسازی و تجارت خارجی میوه و تره‌بار ایرانی است. نهادهای دولتی از جمله وزارت جهاد کشاورزی که متولی این حوزه است، باید راهکارهای مناسبی برای توسعه و بهبود کیفیت صادرات محصولات کشاورزی ایرانی در نظر بگیرند.

سخن پایانی

به‌طور کلی در بسته‌بندی محصولات دو جنبه عمده کاربردی بودن و جذابیت باید مورد توجه قرار گیرد. هدف اصلی از بسته‌بندی، حفظ و نگهداری خواص محصولات و دسترسی راحت به محتویات اصلی است. گفتنی است هر یک از عوامل توزیع و مصرف از بسته‌بندی انتظاراتی دارند.

نوبت اول شناسه ۱۴۰۷۱۶۷

تجدید آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شرکت گاز استان آذربایجان غربی

(تجدید فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه‌گران) شماره ۲۲۰۱/۱۴۰۱/۱۹

شرکت گاز استان آذربایجان غربی در نظر دارد مناقصه با مشخصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه (دریافت استعلام ارزیابی کیفی، ارائه اسناد ارزیابی کیفی، دریافت مابقی اسناد مناقصه، ارائه پیشنهاد قیمت، مهر و امضای اسناد مناقصه، بازگشایی پاکت‌ها) به صورت الکترونیکی و از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) انجام خواهد گرفت.

۱- **مناقصه‌گزار:** شرکت گاز استان آذربایجان غربی

۲- **موضوع مناقصه:** پروژه تهیه تجهیزات و احداث خط تغذیه و سیستم حفاظت کاتدیک محور بوراران شهرستان پلدشت (قسمت اول) به شرح ذیل:

احداث خط تغذیه (۲۵۰PSIG) با لوله‌های فولادی به اقطار ۴ و ۱۰ اینچ به طول تقریبی ۱۱۰۲۸ متر

۳- **محل اجرای پروژه:** شهرستان پلدشت

۴- **استاندارد اجرای کار:** مطابق مشخصات فنی و استانداردهای پذیرفته شده شرکت ملی گاز ایران

۵- **شرایط متقاضیان:**

- داشتن شخصیت حقوقی
- داشتن گواهی صلاحیت معتبر پایه پنج یا بالاتر در رشته تاسیسات و تجهیزات از سازمان برنامه و بودجه
- داشتن ظرفیت خالی ارجاع کار
- توانایی تهیه و تسلیم انواع ضمانت‌نامه‌های مورد نیاز

۶- **نحوه دریافت کاربرگ‌های استعلام ارزیابی:** از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir

۷- **مهلت زمانی دریافت کاربرگ‌های استعلام ارزیابی:** ساعت ۱۶ تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶

۸- **مهلت زمانی ارائه و بارگذاری کاربرگ‌ها و اسناد استعلام ارزیابی:** ساعت ۱۶ تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰

۹- **شماره مناقصه ثبت شده در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد):** ۲۰۰۱۰۹۱۹۳۱۰۰۰۱۹۹

۱۰- **نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه:** مطابق مصوبه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹ه مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران و اصلاحیه‌های بعدی آن خواهد بود.

۱۱- **اطلاعات تماس مناقصه‌گزار:** مناقصه‌گران می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر یا در صورت داشتن هرگونه ابهام در خصوص اسناد مناقصه، با تلفن شماره ۳۳۴۷۷۱۷۰-۰۴۴ تماس یا از طریق نمابر شماره ۳۳۴۴۴۴۷۵-۰۴۴ مکاتبه نمایند.

آدرس: دفتر امور قراردادها واقع در ارومیه، خیابان مولوی، شرکت گاز استان آذربایجان غربی، طبقه اول، اتاق ۱۰۲

مسئولیت اطلاع از روند برگزاری الکترونیکی مناقصه و کنترل‌های لازم برعهده مناقصه‌گران می‌باشد. برای آگاهی از اخبار، آگهی‌های مناقصه، مزایده و عملکرد شرکت گاز استان آذربایجان غربی می‌توانید به کانال پیام‌رسان سروش به آدرس WAZARGAS@ مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۱ روابط عمومی شرکت گاز استان آذربایجان غربی

نوبت دوم شناسه ۱۴۰۴۱۳۹

آگهی فراخوان مناقصه عمومی دومرحله‌ای

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی دومرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۱۰۹۶۳۴۷۰۰۰۰۱۰
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای ME-۰۰۳۵۸۳۲-SH مناقصه شماره R۵/۱۴۰۱/ME-۰۰۳۵۸۳۲-SH-۰۰
موضوع مناقصه/ شرح مختصر اقلام درخواستی	Plate thickness ۳۱۰
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل‌قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات‌وزیران طبق مواردمندرج در سامانه ستاد می‌باشد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۷ روز پس از درج نوبت دوم آگهی در صفحه اعلان عمومی سامانه ستاد ایران می باشد.
آخرین مهلت بارگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) در سامانه ستاد	ظرف مدت دو هفته پس از انقضای مهلت دریافت اسناد می باشد.
آخرین مهلت بارگزاری پیشنهادات فنی/ مالی در سامانه ستاد	پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی بهمراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می گردد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - شهرستان عسلویه - شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی - پالایشگاه پنجم - ساختمان اداری ۲ - دفتر کمیسیون مناقصات

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می پذیرد و به پیشنهاد های خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه گران بایستی نسبت به ثبت نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. مناقصه گران می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت WWW.SPGC.IR مراجعه و یا با شماره تلفن های ۰۷۷۳۱۳۱۷۲۴۱-۰۷۷۳۱۳۱۷۲۵۰ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۴۶/ع

شرکت سنگ آهن گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه «طراحی، ساخت، نصب و راه اندازی دو دستگاه نوار نقاله در خطوط ۱ و ۲ و ۳ و چهار دستگاه هاپر و بلت فیدر در خطوط ۴ و ۵ و ۶ و ۷ مدیریت فرآوری» خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تامین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ در محل دفترکمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه های مورد تهیه می بایست عینا مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

یادداشت

سستی اقتصاد مناطق آزاد با تغییر مکرر مدیران

کیومرث فتح‌الله کرمانشاهی
معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت

منطقه آزاد تجاری محدوده‌ای بندری و غیربندری است که با بهره‌گیری از مزایایی مانند معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی، نبود تشریفات دست‌وپاگیر ارزی و اداری، تسریع در فرآیندهای صادرات و واردات با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری به توسعه کشور کمک می‌کنند، بنابراین، مناطق آزاد یکی از اهرم‌های جدی توسعه تجارت در کشور محسوب می‌شوند و در صورت عملکرد صحیح می‌توانند مزایای جدی اقتصادی و صنعتی را برای کشور به‌همراه داشته باشند. از این محدوده‌ها به‌دلیل موقعیت جغرافیایی و سایر ظرفیت‌های موجود، می‌توان در توسعه صادرات بهره گرفت، اما متاسفانه نقش مناطق آزاد در این مسئله تا به امروز ناچیز بوده است. آمار گمرک نشان می‌دهد که کل واردات ایران در سال ۱۴۰۰، حدود ۵۲ میلیارد دلار بود. از این میان، تنها یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار آن به واردات مناطق آزاد تعلق داشت؛ یعنی سهم ۲ درصدی این مناطق در کل واردات. رقمی که نشان می‌دهد این مناطق حتی در دستیابی به اهداف اولیه خود ناتوان بوده‌اند. پیش از این نیز، مرکز پژوهش‌های سازمان برنامه و بودجه در گزارشی اعلام کرده بود، سهم این مناطق در صادرات بین سال‌های ۹۲ تا ۹۹ حتی به یک درصد هم نرسید.

کارشناسان معتقدند یکی از دلایل اصلی این عملکرد ناموفق، وجود محدودیت در فعالیت‌ها و به‌طور کلی ضعف‌های مدیریتی است. یکی از مشکلات فعلی مهم مناطق آزاد، تغییرات مستمر مدیران و مسئولان آنها است. با نبود متولی باثبات و رویکردهای بلندمدت، طبیعی است مشکلات مهم اقتصادی و تجاری مرتفع نخواهد شد. مهم‌ترین مصداق بارز پیامدهای مخرب تغییرات مداوم مدیران مناطق آزاد، تامین نشدن زیرساخت‌های مناسب در این محدوده‌ها است. با نبود زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی در مناطق آزاد، توسعه تجارت به‌ویژه صادرات، امکان‌پذیر نخواهد بود. به‌طور کلی مناطق آزاد از مشکل نبود مدیریت واحد و یکپارچه رنج می‌برد و این معضل تنها به تغییر مکرر مدیران این بخش محدود نمی‌شود. در سال‌های گذشته، مدیریت مناطق آزاد به‌طور مستقیم زیر نظر رئیس جمهوری بوده و دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد توسط معاون اول رئیس جمهوری اداره می‌شد. چند مدت قبل، دبیر پیشین شورای‌عالی مناطق آزاد اعلام کرده بود، مناطق آزاد باید با قوانین مربوط به خود اداره شوند و اصلاحاتی در شیوه‌های قانونی و محدودیت‌های این مناطق انجام گیرد. ضمن تایید این حرف، در نظر داشته باشیم، هیچ‌کس موافق اداره شدن جزیره‌ای کشور نیست، اما باید نگاهی متفاوت به ظرفیت‌های مناطق آزاد داشته باشیم و رویکرد سایر کشورهای توسعه‌یافته نسبت به این مناطق را مدنظر خود قرار دهیم. در حال حاضر وزارت اقتصاد بر مناطق آزاد نظارت دارد و این اتفاق را نمی‌توان برای توسعه تجارت کشور مثبت تلقی کرد.

از ابتدای شکل‌گیری مناطق آزاد، قرار شد فعالان تولیدی و تجاری در این مناطق از معافیت‌های مالیاتی ۲۰ ساله‌ای برخوردار باشند. این معافیت به‌دلیل کاهش بروکراسی و بهبود سرعت روند تولید و تجارت در نظر گرفته شد، اما به‌دلیل سایر مسائل و مشکلات، مناطق تجاری نتوانستند در تحقق اهداف توسعه‌ای نقشی داشته باشند. برخی افراد معتقد بودند به‌سبب فعالیت مناطق آزاد، قاچاق در کشور افزایش یافته و باید نظارت‌ها در این مناطق شدیدتر باشد، از این‌رو، قوانین سختگیرانه‌تری برای فعالیت در مناطق آزاد حاکم شده است. در حال حاضر نه‌تنها مشکل قاچاق در کشور حل نشده، بلکه مجال فعالیت مناسب برای تجار در مناطق آزاد نیز سلب شده است. یکی از کاربردهایی که برای مناطق آزاد در نظر گرفته شده، افزایش تعاملات مالی و بانکی با سایر کشورها و جذب سرمایه‌های خارجی است. سرمایه‌گذاران بین‌المللی، ترجیح می‌دهند سرمایه و منابع مالی خود را وارد کشورهای امن با ثبات بالا کنند. در کشور ما به‌دلیل نبود ثبات اقتصادی، چندنرخی بودن ارز، تغییرات مداوم قانونی و همچنین وجود محدودیت برای فعالیت مناطق آزاد، بدیهی است حتی با تاسیس بانک‌های آف‌شور در مناطق آزاد نیز، نمی‌توان سرمایه‌گذاران و تاجران بین‌المللی را به انجام فعالیت اقتصادی با ایران ترغیب کرد. بنابراین، حتی تاسیس بانک‌های آف‌شور و در نظر گرفتن سایر طرح‌های این چنینی بدون در نظر داشتن الزامات پایه‌ای و رفع نقایص قانونی، به موفقیت منجر نخواهد شد.

آغاز فعالیت مشترک بندری ایران و قزاقستان

مدیرکل بنادر و دریانوردی هرمزگان از آغاز فعالیت‌های بندری مشترک ایران و قزاقستان در بندر شهید رجایی و اجرای آزمایشی ترانزیت دریایی ـ ریلی بین ۲ کشور تا آغاز سال نو میلادی خبر داد. به‌گزارش تسنیم، عباس‌نژاد یادآور شد: پس از شرایط پیش‌آمده برای روسیه و اوکراین یکی از موضوعات مهم و موردتوجه در بخش ترانزیت برای کشورهای حوزه CIS و آسیای میانه، استفاده از کریدور شمال ـ جنوب و جایگاه ویژه ایران برای صادرات و واردات کالا است. قزاقستان یکی از کشورهایی است که به‌صورت جدی این موضوع را دنبال می‌کند و معاون نخست‌وزیر قزاقستان در بازدید اخیر خود از بندر شهید رجایی برای فعالیت ترانزیتی در این بندر اعلام آمادگی کرد. وی با تاکید بر اینکه ایران باتوجه به شرایط ویژه‌ای که دارد، باید حجم مبادلات کالا در حوزه ترانزیت را افزایش دهد، افزود: فعالیت‌های سرمایه‌ای مشترک به‌منظور توسعه ترانزیت با سرمایه‌گذاری خارجی یکی از مواردی است که در دستورکار قرار دارد.

وی از تشکیل کمیته فنی بین ۲ کشور طی ۲ ماه آینده خبر داد و افزود: در این کمیته، سازکار و نیازمندی‌ها به‌منظور تحقق این سرمایه‌گذاری مشترک در دستور کار قرار خواهد گرفت و بحث استفاده از ریل در حوزه کانتینر برای انتقال بار از شمال ایران به بندر شهیدرجایی مدنظر قرار دارد. همچنین، تشکیل کارگروه مشترک با هدف بررسی استفاده از ریل و انتقال کانتینر از شمال به جنوب ایران در دستور کار قرار گرفت و تصمیم بر این شد تا در گام نخست به‌صورت آزمایشی و محدود شاهد جابه‌جایی کانتینر در این مسیر باشیم و در صورت نتیجه‌بخش بودن، اقدامات بعدی را انجام دهیم.

تاکید کارشناسان در واکنش به اظهارات سکاندار جدید مناطق آزاد:

تعدد مناطق آزاد دردی را دوا نمی‌کند

سایه سنگین مشکلات مدیریتی بر سر مناطق آزاد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

انتصاب وزیر مستعفی کار به‌عنوان دبیر جدید شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی، جدیدترین تحول در عرصه تجارت و بازرگانی کشور است؛ منصبی که تا پیش از این، سعید محمد یک‌سال در آن جایگاه بود، حال به عبدالملکی رسیده است. دبیر جدید به‌محض آغاز به کار خود، از سیاست افزایش تعداد مناطق آزاد و اهمیت تامین رفاه ساکنان این مناطق و محدوده‌های ویژه اقتصادی سخن گفت. در پی جابه‌جایی‌های مدیریتی، بدیهی است استراتژی‌های کلان نیز تغییر یابند. این تحولات در نهایت عملکرد اقتصادی و صنعتی مناطق آزاد را تحت‌تاثیر قرار داده و بسیاری از افراد عنوان می‌کنند یکپارچه نبودن مدیریت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، مهم‌ترین ضعف موجود است. مناطق آزاد در ایران تا به امروز دستاوردهای جدی اقتصادی نداشته و کارشناسان و فعالان بازرگانی به وضعیت فعلی این محدوده‌ها ایرادات بسیاری وارد می‌کنند. آنها معتقدند، نبود مدیریت واحد، بی‌توجهی به فلسفه شکل‌گیری مناطق آزاد و همچنین بهره‌گیری نادرست از مزیت‌های قانونی و معافیت‌های مالیاتی موجود در این مناطق باعث روزگار تاریک مناطق آزاد و ویژه اقتصادی شده است. صمت در این گزارش، ضمن وضعیت فعلی مناطق آزاد و دستاوردهای تجاری آنها، پیامدهای افزایش تعداد مناطق آزاد را موردبررسی قرار داده و در این‌باره با کارشناسان به گفت‌وگو پرداخته است.

تعدد مناطق آزاد در کشور به معنی بهبود شرایط اقتصادی و عملکرد این محدوده‌ها نیست. باید کارآمدسازی مناطق آزاد در اولویت مدیران و مسئولان دولتی قرار گیرد

تامین رفاه ساکنان مناطق آزاد در دستور کار است

حجت‌الله عبدالملکی، دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: ایجاد مناطق آزاد جدید، فصل‌الخطاب قانون است و باتوجه به تصویب قانون‌گذار، روند افزایش تعداد مناطق آزاد به‌حتم تسریع خواهد شد. به‌گزارش مهر، عبدالملکی در نشست با معاونان و مدیران این مجموعه، از مناطق آزاد به‌عنوان موتور محرک توسعه اقتصاد کشور نام برد و اظهار کرد: مجموعه دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از بخش‌های مهم اقتصادی کشور و دولت محسوب می‌شوند و رئیس‌جمهوری نیز نسبت به این مناطق حساسیت ویژه‌ای دارند. مناطق آزاد با شرایط و خصوصیاتی ویژه در نظر گرفته‌شده که این ویژگی‌ها این مناطق را به موتور محرک اقتصاد کشور تبدیل کرده است.

عبدالملکی، به کمبودها و کاستی‌ها در برخی مناطق آزاد کشور اشاره کرد و گفت: به‌طور کلی گلایه‌هایی درباره عملکرد مناطق آزاد وجود دارد، اما در مقابل، این اشکالات، ظرفیت‌هایی قابل‌اعتنا و چالش‌هایی حل شدنی هستند.

وی به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اشاره کرد و گفت: انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات، تامین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج و مهم‌ترین آن رفاه مناسب ساکنان مناطق آزاد از جمله سیاست‌های کلی اقتصادی مقاومتی در این مناطق است. به این مسائل توجهی ویژه شده و در ادامه قصد داریم تا در راستای تحقق اهداف یادشده تلاش کنیم.

تسهیل تجارت، وظیفه اصلی مناطق آزاد

رضا توفیقی، کارشناس ارشد توسعه تجارت در گفت‌وگو با صمت عملکرد مناطق آزاد طی دهه‌های گذشته را ناموفق ارزیابی کرد و در این‌باره توضیح داد: زمانی که از مناطق آزاد صحبت می‌کنیم، به‌طور کلی محدوده‌ها و مناطقی که از شرایط ویژه اقتصادی برخوردار هستند، مدنظر است. برای مناطق آزاد از ابتدا انتظارات و همچنین مزایایی در نظر گرفته شده، اما پس از گذشت سال‌ها از ایجاد مناطق آزاد، امروز شاهد هستیم این محدوده‌های تجاری نتوانستند متناسب با وظایفی که داشتند، عملکرد موفقی داشته باشند. صرف‌نظر از این مسئله که در دوران مدیریت کدام دولت شرایط مناطق آزاد بهتر یا بدتر بود، این مناطق و محدوده‌ها نتوانستند با استفاده از مزیت‌ها، معافیت‌ها و سایر تسهیلات دولتی به توسعه اقتصادی و صنعتی کشور کمک کنند. توفیقی ادامه داد: مناطق آزاد به‌منظور تسهیل سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بهبود روابط کنسولی و اتباع سایر کشورها با ایران، تسریع جریان رفت و آمد سرمایه و کاهش زمان و هزینه فعالیت‌های تجاری شکل گرفت. برای تحقق این اهداف، در متن قانون برای مناطق آزاد معافیت‌های گمرکی و سایر تسهیلات مالی در نظر گرفته شد. به‌طور کلی، کارکرد مناطق آزاد در دنیا، کمک به رشد و پیشرفت کشورها از لحاظ اقتصادی و صنعتی است، اما در ایران مناطق آزاد نتوانستند نقشی تعیین‌کننده و تاثیرگذار در فعالیت‌های تجاری داشته باشند. بنابراین نمی‌توان وضعیت و عملکرد مناطق آزاد طی دهه‌های گذشته را مطلوب و موفق توصیف کرد.

چند سال پس از ایجاد مناطق آزاد، محدوده‌های دیگری مانند بنادر خشک و مناطق ویژه تجاری نیز پدید آمدند که هر یک از مزیت‌ها و تسهیلات قانونی مهمی برخوردار بودند، اما این محدوده‌ها نتوانستند در دستیابی به اهداف خود موفق باشند

کارنامه مردودی مناطق آزاد

توفیقی در واکنش به نظر دبیر جدید شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری مبنی بر افزایش تعداد مناطق آزاد گفت: در طول سال‌های گذشته، بسیاری از مدیران نظر به تعدد مناطق آزاد تجاری داشتند. دبیر جدید مناطق آزاد نیز در نظر دارد تا در طول دوران مدیریت خود، تعداد مناطق آزاد را بیشتر کند که اقدامی نامناسب و غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد. تعدد مناطق آزاد در کشور به‌معنی بهبود شرایط اقتصادی و عملکرد این محدوده‌ها نیست. باید کارآمدسازی مناطق آزاد در اولویت مدیران و مسئولان دولتی قرار گیرد. تا زمانی که مناطق آزاد کارآمد نباشند و عملکرد مطلوبی بنا بر دلایل مختلف نداشته باشند، افزایش تعداد مناطق آزاد تنها هزینه‌های مدیریتی را بیشتر می‌کند و نتایج مثبت چندانی به‌همراه نخواهد داشت. این کارشناس ارشد توسعه تجارت تصریح کرد: راهکارهایی که می‌تواند عملکرد منطقه آزاد را ارتقا دهد، در قوانین تدوین‌شده برای این مناطق، به آنها توجه شده است. سازکارهای تخفیفات مالیاتی، ایجاد بسترهای مناسب برای تسهیل سرمایه‌گذاری، واگذاری امکانات و زیرساخت‌ها در شرایط مناسب به فعالان اقتصادی، حمایت و پشتیبانی از سرمایه‌گذاران، تسهیل رفت‌وآمد اتباع خارجی و داخلی و به‌طور کلی مواردی که در کنار یکدیگر منجر به ورود سرمایه و بهبود فرآیندهای تجارت کلان می‌شوند، در آیین‌نامه‌های مربوط به عملکرد و فعالیت‌ها در مناطق آزاد ذکر شده است. توفیقی تاکید کرد: چارچوب‌های قانونی اعلام‌شده برای روند و حیطه فعالیت‌ها در مناطق آزاد، به‌خوبی شرایط را سنجیده و راهکارهای مناسب و موثری را برای ارتقای تجارت و تولید در نظر گرفته است، اما مشکلی که سبب شده تا مناطق آزاد بازدهی مثبت و چشمگیری نداشته باشند، ضعف در بکارگیری این قوانین و مزایای در نظر گرفته شده توسط قانون است.

انتصاب‌های متغیر و متعدد مدیریتی

این کارشناس ارشد توسعه تجارت در ادامه صحبت‌های خود به اهمیت وجود مدیران باکفایت و باثبات در بدنه کنترل مناطق آزاد اشاره کرد. توفیقی در این‌باره توضیح داد: قوانین تسهیل‌گرایانه که منجر به جذب سرمایه و بهبود فعالیت‌های تولیدی، تجاری و صنعتی در مناطق آزاد شوند، از ابتدای شکل‌گیری منطقه آزاد در ایران تدوین شدند، اما اجرای این قوانین در راستای اهداف مذکور، از کفایت مناسبی تا به امروز برخوردار نبوده است. چالش اصلی ناکارآمدی مناطق آزاد، به ضعف مدیریتی در این محدوده‌ها بازمی‌گردد. وی تصریح کرد: ضعف‌های مدیریت مناطق آزاد به ۲ دسته کلی تقسیم‌بندی می‌شوند؛ دسته نخست ضعف‌ها مربوط به رفتار خارج از ضابطه مدیران است. به بیانی ساده‌تر، در برخی موارد مدیران سطوح مختلف در مناطق آزاد، استفاده‌های نابجا و نادرست از مزیت‌های قانونی موجود در این مناطق داشته و باعث شکل‌گیری چالش‌های متعدد شده‌اند، اما دسته بعدی مشکلات، تغییرات مستمر مدیران، به‌ویژه مسئولان رده‌های بالا برای ساماندهی مناطق آزاد است. توفیقی خاطرنشان کرد: مدیران مناطق آزاد به‌صورت موقت در آن پست مشغول به کار هستند و جابه‌جایی مکرر مدیران و مسئولان در سطوح مختلف همواره به‌عنوان یکی از مواردی است که سبب شده تا مناطق آزاد عملکرد مناسبی نداشته باشند، زیرا مدیر جدید با مدیر پیشین خود تفاوت‌نظر دارد و این موضوع باعث تغییر مستمر برنامه‌ها و اهداف سازمان‌ها می‌شود. در چنین شرایطی، برنامه‌ها بدون ثمر رها می‌شود و به‌طور مکرر رویکردها و روندهای مدیریتی تغییر می‌کند. در چنین شرایطی، بدیهی است که مناطق آزاد نتوانند در راستای تحقق اهداف خود موفق باشند. در حال حاضر پس از یک سال مدیریت سعید محمد، عبدالملکی بر صندلی مدیریت مناطق آزاد نشسته که در این انتصاب، انتقادات متعددی وارد است. باید صبر کرد و تغییر و تحولات مدیریتی احتمالی را مشاهده کرد.

مناطق آزاد دروازه واردات شدند

حمیدرضا جیهانی، پژوهشگر اقتصادی در گفت‌وگو با صمت ابتدا به تشریح دلیل شکل‌گیری مناطق آزاد پرداخت و گفت: مناطق آزاد با هدف تسهیل فضای تجارت داخلی و خارجی و جذب سرمایه‌های بین‌المللی ایجاد شدند. بنا بود تا این مناطق دروازه‌ای برای انتقال سرمایه، تکنولوژی و واردات کالاهای سرمایه‌ای کشور باشند. از این‌رو، محدودیت‌های مناطق آزاد برای تجارت نسبت به سایر مناطق سرزمینی کمتر شده و از مزایای قانونی بیشتری برخوردار شدند، اما دولت‌ها طی دهه‌های گذشته، روندی معکوس را در پیش گرفته و در نهایت، مناطق آزاد تبدیل به محدوده‌ای برای واردات کالاهای مصرفی و غیرسرمایه‌ای شده‌اند، حتی مزایای قانونی که برای بهبود عملکرد این مناطق در نظر گرفته شده، به مانعی برای رشد اقتصادی کشور تبدیل شدند. وی ادامه داد: چند سال پس از ایجاد مناطق آزاد، محدوده‌های دیگری مانند بندر خشک و مناطق ویژه تجاری نیز پدید آمدند که هر یک از مزیت‌ها و تسهیلات قانونی مهمی برخوردار بودند، اما این محدوده‌ها نتوانستند در دستیابی به اهداف خود موفق باشند. طی دهه‌های گذشته، هیچ‌یک از مناطق تجاری مانند کیش، قشم، بندر چابهار و اروند به مناطق اقتصادی مهمی برای توسعه تجارت ایران تبدیل نشدند. این نبود موفقیت نیز به وجود ایرادات در رویکرد مدیران به مناطق آزاد بازمی‌گردد.

بی‌توجهی به ظرفیت بندر چابهار

جیهانی در ادامه به عملکرد نامناسب مناطق مهم آزاد اشاره کرد و گفت: بنا بود بندر چابهار فعالیت‌هایی را در قبال خدمات بندری و اقیانوسی ارائه کند، اما به‌دلیل ناموفق بودن مذاکرات تجاری و سیاسی ایران با شریک تجاری خود (کشور هند) این اقدامات به‌ثمر ننشست. علاوه بر اهمیت دسترسی بندر چابهار به آب‌های آزاد، مسئله تحریم بودن بنادر اصلی ایران مانند شهید رجایی و امام‌خمینی نیز نقش اقتصادی بندر چابهار را دوچندان می‌کند، اما متاسفانه تا به امروز از ظرفیت‌های چابهار برای توسعه فعالیت‌های تجاری بهره‌برداری نشده. وی ادامه داد: این اتفاق برای منطقه آزاد اروند نیز رخ داده است. بنا بود تا منطقه آزاد اروند حوزه‌ای اقتصادی برای توسعه فعالیت‌های صنعتی و ایجاد کارخانه‌های مهم باشد، اما این اهداف عملیاتی نشدند. لازم است، دقت کنیم که رویکرد دبیر جدید شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری برای توسعه مناطق آزاد چیست و چه اقداماتی را برای بهبود عملکرد این محدوده‌ها در پیش خواهد گرفت. مناسب به‌نظر می‌رسد تا دبیر جدید شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری ابتدا فلسفه وجودی مناطق آزاد را به‌طور کامل تبیین و براساس آن، خدمات و برنامه‌های آتی فعالیت در منطقه‌های آزاد و ویژه اقتصادی را تدوین کند.

سخن پایانی

در حال حاضر در کشور؛ ۸ منطقه آزاد فعال، ۷ منطقه آزاد جدید و ۷۹ منطقه ویژه اقتصادی وجود دارند که از این تعداد، ۳۵ منطقه ویژه اقتصادی فعال و مابقی در مرحله راه‌اندازی هستند. مناطق ویژه اقتصادی در مقایسه با مناطق آزاد ۲ وجه تمایز دارند؛ یکی اینکه توسط سازمان مسئول به‌صورت دولتی و خصوصی اداره می‌شوند و دیگری معافیت مالیاتی و گمرکی است که مناطق آزاد از معافیت مالیاتی ۲۰ ساله برخوردار هستند و در مناطق ویژه اقتصادی حسب فعالیت آنها این معافیت بین ۷ تا ۱۲ سال متغیر است.

باوجود مناسب بودن چارچوب‌های قانونی برای توسعه فعالیت‌های تجاری و اقتصادی مناطق آزاد، ضعف‌های جدی در مدیریت کلان سبب شده تا ظرفیت‌های جدی این محدوده‌ها به‌طور کامل نادیده گرفته شود. نمونه بارز این اتفاق را در بندر چابهار شاهد هستیم. از دست رفتن فرصت تجارت در آب‌های آزاد توسط بندر چابهار و سایر ظرفیت‌های تجاری و اقتصادی برای دیگر مناطق آزاد، از نمونه‌های جدی غفلت از مناطق آزاد و محدوده‌های ویژه اقتصادی است. تا زمانی که نتوانیم مناطق آزاد فعلی را به بهره‌وری برسانیم، افزایش تعداد این مناطق، عقلانی نیست.

تاثیر بسته حمایتی بر کسب‌وکارهای اینترنتی

مدیر یکی از مشاغل کسب‌وکار اینترنتی معتقد است هرگونه بسته حمایتی دولت از مشاغل اینترنتی باید آزادانه باشد تا صاحبان آنها بتوانند بدون محدودیت به فعالیت خود ادامه بدهند. به‌گزارش ایرنا، محسن شهریاری، فعال کسب‌وکار اظهار کرد: کسب‌وکارها تا پیش از ایجاد پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام فعالیت خود را داشتند و محدودیتی در درآمدزایی نداشتند، اما با چنین پلتفرم‌هایی این کسب‌وکارها تا حدودی رونق یافت و فعالیت آنها به‌روزتر شد. شهریاری در ادامه با بیان اینکه البته این فیلترینگ محدودیت‌هایی برای کسانی که صرفا درآمد آنها منوط به فضای مجازی است، ایجاد کرده و تاثیرگذار بوده، تصریح کرد: این افراد محصولات خود را صرفا در قالب فضای مجازی عرضه کرده و جایگاهی برای شروع دوباره ندارند که در آنجا با توجه به محدودیت‌های کنونی به فعالیت خود ادامه بدهند و بتوانند محصولات خود را به نمایش بگذارند. شهریاری درباره استفاده از ظرفیت پلتفرم‌های داخلی برای کسب‌وکارهای اینترنتی اظهار کرد: از این ظرفیت می‌توان استفاده کرد، اما من در کار خودم سعی می‌کنم وابستگی ایجاد نکنم. این فعال کسب‌وکار درباره اینکه این بسته حمایتی تا چه میزان به رونق کسب‌وکارهای اینترنتی کمک خواهد کرد، گفت: میزان تاثیرگذاری این فرآیند بستگی به شرایط کسب‌وکارها دارد، چراکه کسب‌وکارها متفاوت از یکدیگر هستند. به‌عنوان نمونه، برای من که علاوه بر کسب‌وکار اینترنتی برای فروش محصولاتم صاحب فروشگاه هستم، تفاوت این بسته نسبت به کسی دیگر چنین شرایطی را ندارد، یکسان نیست.

امتیازدهی دولت برای کوچ کسب‌وکارهای مجازی به پلتفرم‌های داخلی به کجا می‌رسد؟

پایان باز داستان فیلترینگ

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

قطعی اینترنت و فیلترینگ، موضوع بسیار مهمی است که همچنان جامعه ما را درگیر خود کرده است. تصمیمات برخی مسئولان و وعده‌هایشان در این‌باره نیز مانند خود اینترنت «بگیر، نگیر» دارد؛ به بیان دیگر، شهروندان را در حالت بلاتکلیفی گذاشته‌اند و پایان باز موضوع فیلترینگ را به صلاح می‌دانند. به عقیده فعالان این حوزه، بسته شدن برخی پلتفرم‌های خارجی دلایل زیادی دارد که یکی از این دلایل را نبود قدرت پایش داده‌ها و محتوای مجرمانه در پلتفرم‌های خارجی از سوی نهادهای مربوطه می‌دانند. در حالی‌که محدودیت‌های اینترنت و فیلتر پلتفرم‌های خارجی در ماه‌های اخیر، زیان بزرگی به کسب‌وکارهای مجازی وارد کرده، حالا دولت از بسته‌ای برای حمایت از مشاغل اینترنتی خبر می‌دهد. البته ارائه این بسته مشروط به کوچ فعالان کسب‌وکارهای مجازی به پلتفرم‌های داخلی است. صمت در این گزارش به بررسی آسیب‌های ناشی از قطعی اینترنت، فیلترینگ و شرط استفاده از پلتفرم‌های داخلی از نگاه فعالان کسب‌وکارها پرداخته است.

وعده‌های دولت برای حمایت از کسب‌وکارهای دیجیتال

آیین‌نامه حمایت از کسب‌وکارهای دیجیتال، هفته گذشته با حضور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات رونمایی شد. عیسی زارع‌پور با انتشار پستی در یک پیام‌رسان داخلی با بیان اینکه برای کسب‌وکارهای مجازی بسته‌های ویژه‌ای پیش‌بینی شده، اظهار کرد: برای کسانی که در پلتفرم‌های خارجی فعالیت می‌کردند، بسته‌های ویژه‌ای پیش‌بینی شده است. وزیر ارتباطات قول داده در کوتاه‌ترین زمان ممکن، کسب‌وکارهای مجازی بتوانند آن شرایطی که در پلتفرم‌های خارجی داشتند را در پلتفرم‌های داخلی احیا کنند. حدود ۳۰ نوع امکان و حمایت قانونی جدید برای سکوها و کسب‌وکارهای اینترنتی پیش‌بینی شده که در قالب تکالیفی برای نهادهای گوناگون در این آیین‌نامه متبلور شده است. در این آیین‌نامه برای سکوهای کسب‌وکار مشمول، تسهیلاتی همچون امکانات متنوع پرداخت، فراهم کردن زیرساخت‌های سخت‌افزاری، برخورداری از مزایای استقرار در پارک‌های علم و فناوری، تبلیغ در سازمان صداوسیما و... پیش‌بینی شده است. برخورداری از معافیت‌ها و تسهیلات مالیاتی، عدم‌نیاز به مجوز فعالیت، بسته‌های تبلیغاتی متنوع در پلتفرم‌های مشمول و سازمان صداوسیما برای بازیابی شبکه مشتریان کسب‌وکارها، تسهیلات بانکی، امکان استفاده از اکانت افراد در سکوهای داخلی برای اعتبارسنجی بانک‌ها و پذیرش آن به‌عنوان وثیقه بانکی و چندین امکان دیگر، از جمله تسهیلاتی است که برای کسب‌وکارهای فعال در سکوهای مشمول در نظر گرفته شده است. در حوزه پرداخت، خدماتی از جمله حساب امانی (کسر مبلغ خرید پس از اطمینان از سبد کالا) خرید اعتباری (پرداخت وجه با فاصله از دریافت کالا)، پرداخت مستقیم، کیف پول، درگاه پرداخت و رمزریال عرضه می‌شود. در حوزه تبلیغات، تخفیف حداکثری تبلیغات در نهادهای اجرایی و صداوسیما برای کسب‌وکارها و پلتفرم‌ها دیده‌شده و پلتفرم‌ها موظف شده‌اند با انجام تبلیغات در مدت کوتاهی، نصف دنبال‌کننده‌های کسب‌وکار در پلتفرم‌های خارجی را در پلتفرم داخلی معرفی کنند. برنامه‌سازی برای معرفی در صداوسیما و اختصاص بسته ویژه تبلیغات پیامکی، از دیگر بخش‌های این تبلیغات است. در بخش حمل‌ونقل کالا، تخفیفاتی در خدمات پستی دیده شده و در بخش مالیات مقررشده کسب‌وکارهایی که سابقه مالیاتی ندارند، تا سقف ۲ میلیارد تومان از مالیات معاف شوند و کسب‌وکارهایی که سابقه مالیاتی دارند، از تخفیف مالیاتی برخوردار شوند. همچنین هزینه راه‌اندازی و توسعه کسب‌وکار به‌عنوان هزینه مالیات پذیرفته شده است. در بخش تسهیلات متناسب با دنبال‌کننده‌های حساب کاربری، تسهیلات به کسب‌وکار داده می‌شود و برای نخستین‌بار حساب کاربری به‌عنوان دارایی نامشهود برای اعتبارسنجی یا به‌عنوان وثیقه نزد بانک‌ها قابل‌ارائه است. این تسهیلات در حالی اجرایی می‌شود که وب‌سایت جهانی «نت‌بلاکس» مدعی شده، قطعی اینترنت در ایران، ساعتی ۱.۵ میلیون دلار معادل ۴۵ میلیارد تومان، زیان اقتصادی به کشور وارد می‌کند. این یعنی روزانه هزار میلیارد تومان به کسب‌وکارهای اینترنتی و اقتصاد کشورمان خسارت وارد می‌شود. این در حالی است که گزارش سازمان نظام صنفی رایانه‌ای تهران نیز از تاثیر محدودیت‌ها و قطع اینترنت بر کسب‌وکارها نشان می‌دهد تا ۱۷ مهر، بیش از ۴۱ درصد شرکت‌ها ۲۵ تا ۵۰ درصد درآمد خود را در این مدت از دست داده و حدود ۴۷ درصد هم بیشتر از ۵۰ درصد کاهش فروش داشته‌اند.

با وجود آمارهای اعلام‌شده، حالا دولت وعده اجرای بسته حمایتی را داده که شروع آن، کوچ به یک پلتفرم داخلی است؛ شرطی که لابه‌لای بندهای حمایتی آن خود را پنهان کرده است. فیلترینگ‌های اخیر، اشتغال ۳.۵ میلیون نفر را با چالش مواجه کرده و بر زندگی ۱۰ میلیون نفر اثرگذار بوده است. تداوم فیلترینگ و اختلال در شبکه اینترنت به‌وضوح می‌تواند نقشی مهم در حوزه اشتغال کشور داشته باشد.

به‌هیچ‌عنوان نباید پلتفرم‌های خارجی بسته شوند

رضا الفت‌نسب، عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی درباره جزئیات بسته حمایتی دولت برای مشاغل آسیب‌دیده از قطعی اینترنت به صمت گفت: ارائه بسته حمایتی بسیار خوب است، اما کاش ارائه این تسهیلات در زمان درست‌تری مطرح می‌شد. از سوی دیگر، اجرایی شدن بندهایی که در این طرح آمده، نیاز به اقدامات نظارتی و پیگیری موثر دارد. به‌عنوان مثال، طرح نوآفرین در سال ۹۵ مطرح شد که مسئولان، آن را طرحی در راستای آسان‌سازی قانون‌مندتر کردن استارت‌آپ‌ها و تسهیل ورود آنها به فرآیندهای رسمی کسب‌وکار می‌دانستند. در این طرح، معافیت مالیاتی تا ۵۰۰ میلیون تومان اعلام شد، اما هیچ‌وقت اجرایی نشد. این موضوع باید اجرایی شود و گفتن کلیات کافی نیست باید جزئیات مطرح شود. وی در ادامه با تاکید بر اینکه ضمانت اجرایی این آیین‌نامه باید مشخص شود، افزود: طرح حمایت از مشاغل اینترنتی باید به همه پلتفرم‌های داخلی اختصاص یابد و تنها مختص پیام‌رسان‌های داخلی نباشد. به بیان دیگر، اگر شخصی محصولات خود را در یک فروشگاه اینترنتی عرضه کرد باید این معافیت شامل حال وی شود. هرچند برای قضاوت هنوز زود است و باید منتظر جزئیات کامل‌تر و عملیاتی‌شدن این طرح بود.

■ افراد آسیب‌دیده از قبل شناسایی نشده‌اند

عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی با اشاره به اینکه بیشتر فعالیت‌ها در اینستاگرام مربوط به کسب‌وکارهای خانگی است، افزود: این نکته مهمی است که بسیاری از افراد در اینستاگرام به‌دنبال امرارمعاش هستند و فعالیت بیشتر این افراد در حوزه خوراک، پوشاک و صنایع‌دستی است. این افراد دارای کسب‌وکارهای بزرگ نیستند و از این طریق، زندگی روزمره خود را می‌گذرانند. مسئولان باید بیشتر درباره تصمیمات خود فکر کنند، زیرا با هر تصمیم، بسیاری از قشر آسیب‌پذیر تحت‌تاثیر قرار می‌گیرند. از سوی دیگر، دولت معتقد است بسته‌های حمایتی موجب کاهش آسیب‌ها می‌شود، اما واقعیت امر این است که این اتفاق رخ داده و افراد آسیب‌دیده از قبل شناسایی نشده‌اند و اکنون شناسایی آنها کار آسانی نیست. وی درباره ساخت اپلیکیشنی برای جایگزینی اینستاگرام گفت: هیچ‌کس مخالف استفاده از شبکه‌های اجتماعی داخلی نیست. در کشور ما افراد نخبه‌ای هستند که ساختن پلتفرم‌هایی شبیه اینستاگرام برای آنها کار ساده‌ای است، اما شرایط برای راه‌اندازی شبکه اجتماعی مشابه، به‌دلیل مشکلات زیرساختی و بحث‌های حقوقی فراهم نیست و از سوی دیگر، تجمعی که در اینستاگرام است در هیچ‌کدام از شبکه‌های اجتماعی داخلی نیست. البته می‌توان از اپلیکیشن‌های داخلی در کنار اینستاگرام استفاده کرد. این در حالی است که بسته بودن شبکه‌های اجتماعی خارجی در بلندمدت به ضرر پیام‌رسان‌های داخلی می‌شود؛ در نتیجه باید همزمان پلتفرم داخلی و خارجی با یکدیگر رقابت کرده و مردم حق انتخاب داشته باشند.

■ اعتماد یک‌شبه به‌دست نمی‌آید

الفت‌نسب با اشاره به اینکه فضای اینستاگرام بسیار متفاوت است، اظهار کرد: اینستاگرام شبکه‌ای است که بیشتر برای گذراندن اوقات به آن مراجعه می‌شود؛ در نتیجه صرفا پلتفرم‌های داخلی نمی‌توانند این نیاز را برطرف کنند. از سوی دیگر باید به سمتی برویم که کاربران اعتماد لازم را به پلتفرم‌های داخلی داشته باشند و در آن تولید محتوا کنند. اگر این اتفاق رخ دهد، به‌مرور اعتمادسازی می‌شود. اعتمادسازی یک‌شبه به‌دست نمی‌آید و یکسری فاکتورها دارد که پلتفرم و حاکمیت در آن نقش مهمی دارند. عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی با بیان راهکارهایی برای ایجاد یک پلتفرم داخلی و مورداعتماد، اظهار کرد: در این زمینه باید در طول این سال‌ها از سوی دولت، مذاکراتی انجام می‌شد. مگر قرار نبود فناوری اطلاعات تحریم نباشد، پس چه شد؟ در این راستا، دولت باید تدبیری بیندیشد و بداند مردم وارد شبکه اجتماعی می‌شوند که به آن اعتماد داشته باشند. به‌عنوان مثال، تاکسی‌های اینترنتی که توسط بخش خصوصی ایجاد شدند و مردم به آنها اطمینان دارند. در ابتدا لازم است پس از عبور از وضعیت فعلی، شرایط به روال قبل بازگردد و بستر را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی واقعی که وابستگی نهادی نداشته باشند، مهیا کنند. همچنین می‌توان با کشورهای فارسی‌زبان در راستای استفاده از این شبکه‌های اجتماعی، مذاکره و از سوی دیگر، امتیازاتی برای برنامه‌های داخلی ایجاد کرد.

دولت باید برای جلب اعتماد مردم و فعالان حوزه کسب‌وکارهای مجازی در بستر شبکه‌های اجتماعی داخلی هزینه کند. ساخت یک پلتفرم که قابلیت فعالیت اقتصادی داشته باشد، در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست و این تصور که با بستن یک شبکه اجتماعی غالب می‌توانیم یک شبکه اجتماعی داخلی ایجاد کنیم، اشتباه است. باید دولت بررسی کند، چرا مردم تا به حال از اپلیکیشن‌های داخلی استفاده نکرده‌اند؟ به‌هیچ‌عنوان نباید برنامه‌های مشابه خارجی بسته شود، بلکه به‌جای آن برای استفاده از شبکه‌های اجتماعی داخلی امتیازهایی داده شود تا این دو برنامه درکنارهم رقابت کنند.

وب‌سایت جهانی «نت‌بلاکس» مدعی شد قطعی اینترنت در ایران، ساعتی ۱.۵ میلیون دلار، معادل ۴۵ میلیارد تومان، زیان اقتصادی به کشور وارد می‌کند

به آثار مخرب تصمیمات توجه کنید

عبدالله احمدی، کارشناس کسب‌وکار درباره تاثیر اختلالات اینترنت و فیلترینگ شبکه‌های مجازی بر استارت‌آپ‌ها به صمت گفت: اثرات این اختلالات و محدودیت‌ها را به دو دسته تاثیرات کوتاه‌مدت و بلندمدت تفکیک می‌کنیم. تاثیرات کوتاه‌مدت به معنی اختلالاتی است که ایجاد می‌شود یا دسترسی‌هایی که در شبکه‌های اجتماعی و اینترنت در سطح کلان محدود می‌شود. به این شکل در گام نخست یک‌سری از کسب‌وکارها که به‌طور مستقیم مبتنی بر این پلتفرم‌هاست، آسیب می‌بینند و در گام دوم کسب‌وکارهایی که به‌نوعی مبتنی بر اینترنت هستند. در عصر حاضر، بسیاری از کسب‌وکارهایی که خدمات و محصولات آنها مبتنی بر اینترنت است، حتی امکان ارسال یک استعلام از طریق همین پلتفرم‌ها را هم ندارند؛ بنابراین بسیاری از مشاغل، خسارت‌دیده یا کاهش فروش داشته‌اند که در نهایت منجر به از دست رفتن برخی از مشاغل شده است. وی از بی‌اعتمادی به‌عنوان آسیب بلندمدت محدودیت‌ها و اختلالات در اینترنت نام برد و افزود: ما الان شرایط خوبی برای سرمایه‌گذاری نداریم و این اتفاقات نگاه فعالان اقتصادی را نیز تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، زیرا برای شکل‌گیری و ادامه فعالیت کارآفرینان و رونق اقتصاد باید در یک افق میان‌مدت، اعتماد به آینده وجود داشته باشد در غیر این صورت، سرمایه‌گذاران به سمت نگاه کوتاه‌مدت و سوداگری می‌روند. به بیان دیگر، به‌جای اینکه این پول در استارت‌آپ‌ها سرمایه‌گذاری شود که مولد است و می‌تواند شغل، خدمات، کالا و توسعه ایجاد کند، وارد فعالیت‌های غیرمولد می‌شود؛ در نتیجه عملا افراد از کسب‌وکار در فضای مجازی دست می‌کشند. احمدی با تاکید بر اینکه توجه به آسیب‌های بلندمدت حائز اهمیت است، بیان کرد: آثار بلندمدت بسیار مهم‌تر است، زیرا صاحب کسب‌وکار را نابود می‌کند و به این سمت سوق می‌دهد که پول خود را یا از کشور خارج یا وارد فعالیت‌های غیرمولد کند. قطعا این آسیب خیلی بیشتر است، زیرا ذخیره کارآفرینی افراد و سرمایه برای این حوزه کاهش پیدا می‌کند.

■ حیات برخی فعالیت‌ها به خطر می‌افتد

این کارشناس کسب‌وکار با اشاره به آثار انتقال فعالان اقتصادی از پلتفرم‌های خارجی به داخلی اظهار کرد: اگر این قطعی برای برخی پلتفرم‌ها پایدار باشد، حیات برخی فعالیت‌های اقتصادی به‌خطر می‌افتد و باید دید آیا می‌توان آن را در پلتفرم دیگری تعریف کرد؟ در روند این انتقال، برخی رقبا نیز حذف می‌شوند؛ در نتیجه فضا برای افراد جدیدالورود باز می‌شود. این اتفاق در کوتاه‌مدت شاید منفعت‌هایی داشته باشد، اما در بلندمدت آسیب‌زاست و نخستین آسیب آن کم شدن بازیگران و به‌دنبال آن رقابت است.

■ دخالت در شرایط معمول بازار

احمدی درباره آثار زیانبار اقتصادی فیلترینگ اینستاگرام گفت: از لحاظ اقتصادی هر اندازه بخواهیم به روند معمول بازار دست بزنیم و در آن دخالت کنیم، در بلندمدت ضرر بیشتری می‌بینیم. این در حالی است که ما از وسط مسیر به این نتیجه رسیدیم؛ در نتیجه کار سختی را شروع کرده‌ایم که ممکن است سرانجام خوبی نداشته باشد و بسیاری از مشاغل را نابود کند.

سخن پایانی

وعده‌های شیرین مسئولان برای کسب‌وکارهایی که خود آنها را از بین برده‌اند، نکته جالبی است که عملی شدن این وعده‌ها را در هاله‌ای از ابهام نگه می‌دارد. لازمه بسته حمایتی ثبت‌نام در پلتفرم داخلی است و اینجاست که باید از ضرب‌المثل زیبای «نه سرم را بشکن، نه در دامنم گردو بینداز» یاد کرد.

یادداشت

نباید شعری بسراییم که در قافیه آن بمانیم

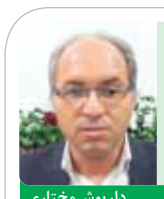
مسعود دانشمند
عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی

ابلاغ بسته حمایتی دولت برای جبران آسیب‌های قطعی اینترنت به فعالان اقتصادی، ابهامات زیادی دارد. یکی از این ابهامات، نحوه شناسایی افرادی است که در فضای کسب‌وکار خود به‌دلیل قطعی اینترنت، دچار خسارت شدند و ابهام دیگر، مشخص نبودن میزان درآمد آنها در شرایط عادی است. شخصی که فضای کسب‌وکارش با اینترنت گره‌خورده، اکنون درآمدی ندارد و در خرج روزمره و معیشت خود مانده، بعد دولت برای آینده فعالان اقتصادی بسته تعیین می‌کند. این چه نوعی از حمایت است؟ اگر حمایتی وجود دارد باید همین امروز که سفره‌های این فعالان اقتصادی خالی است، اعمال شود. اگر وعده‌ای باشد که ۶ ماه دیگر اجرایی می‌شود، چه فایده دارد؟ این در حالی است که در دوران شیوع کرونا، ارائه تسهیلات مطرح و در مقابل این تسهیلات، مالیات‌های سنگینی نیز از صاحبان مشاغل گرفته شد.

باید بدانیم که بسته حمایتی، تنها پول نقد نیست و باید فرمولی برای آن در نظر گرفته شود. به‌عنوان مثال می‌توان برای برخی فعالان اقتصادی بخشودگی مالیاتی یا به تعویق انداختن هزینه‌های بیمه را جایگزین تسهیلات مالی کرد. از سوی دیگر، در بسیاری از موارد، دولت بسته حمایتی در نظر می‌گیرد و پس از مدتی می‌گوید «ما تصویب کردیم، بانک‌ها تسهیلات نمی‌دهند»، حالا مردم می‌دانند و بانک‌ها و دولت خود را کنار می‌کشد مانند مشکلاتی که در پرداخت وام‌های ازدواج، مسکن و... داریم. گفتنی است که بسیاری از بسته‌های حمایتی در دوران کرونا پرداخت نشد. شرایط به‌گونه‌ای شده که برخی بسته‌های حمایتی ابلاغ می‌شود، اما پرداخت نمی‌شود. این در حالی است که در دوران کرونا بسیاری از کشورها برای حمایت از مشاغل آسیب‌دیده از کرونا، بسته‌های حمایتی در نظر گرفتند. روند در نظر گرفتن بسته حمایتی سایر کشورها برای مشاغل آسیب‌دیده به این صورت است که درآمد، کاهش نیرو و عملکرد سالانه را بررسی می‌کنند، سپس بسته‌ای به‌صورت ماهانه تا عادی شدن شرایط ارائه می‌شود. بسیاری از مشاغل اینترنتی نیز به‌دلیل فرار از مالیات، ثبت نشده‌اند. گام نخست برای دریافت بسته حمایتی، ثبت مشاغل است و قبل از ثبت باید مالیات سال قبل پرداخت شود. این در حالی است که مشاغل آسیب‌دیده برای دریافت تسهیلات حمایتی مراجعه کردند و اکنون باید مالیات دهند. برای نمونه، پیک موتوری رستوران‌ها که به‌دلیل کمبود مشتری بیکار شده‌اند و جلو رستوران‌ها می‌نشینند، مگر مالیات می‌دهند که ضرر آنها با بررسی مالیات آنها جبران شود؟ به‌دلیل اینکه در بسیاری از مسائل مربوط به دولت، شفافیت وجود ندارد، مردم اعتماد لازم را ندارند. اعتمادسازی مهم‌ترین موضوع است. فعالان اقتصادی حتی اعتماد ندارند که میزان درآمد حقیقی خود را اعلام کنند و هنگامی که مردم اعتماد ندارند در نتیجه بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها پیش نمی‌رود. متاسفانه برخی مسئولان از نبود اعتماد مردم استفاده کرده و تنها برای رفع مسئولیت، بسیاری از بسته‌های حمایتی را در حد مصوبه نگه می‌دارند. در این میان، صحبت از اینترنت ملی نیز بین مردم و مسئولان می‌شود. باید گفت اینترنت ملی، واژه غلطی بوده و اینترانت درست است که قرار بر این است که شهروندان داخل کشور به این شبکه دسترسی داشته باشند و از آن برای کسب‌وکارهای خود استفاده کنند. اصل نخست در کسب‌وکار، مشتری است. برای کسب‌وکار در چنین فضایی باید مشتری‌های این مشاغل نیز در بستر این شبکه‌های داخلی باشند. در صورتی‌که همه مردم در شبکه‌های داخلی عضو باشند، بستر فعالیت اقتصادی شکل می‌گیرد. اینها یک‌سری تصورات برای تبلیغات شبکه‌های داخلی است. ما باید به اینترنت بین‌المللی وصل باشیم و جدایی از آن امکان‌پذیر نیست. نباید به محض اینکه هوا ابری می‌شود، صحبت از اینترانت و شبکه داخلی شود، در هیچ جای دنیا این اتفاق رخ نمی‌دهد. به بیان دیگر، نباید شعری بسراییم که در قافیه آن بمانیم. به علت اینکه شهروندان کلا از این بستر برای فعالیت‌های روزمره خود استفاده می‌کنند، این دقیقا شعری است که در قافیه آن خواهیم ماند.

یادداشت

راهکار حل بحران آب در کشور

داریوش مختاری
کارشناس مدیریت منابع آبی

ساخت سدهای تکراری و اضافی به‌میزان دست‌کم ۶۰ یا ۷۰ درصد یا بیشتر در خشکی دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و تالاب‌ها، توسعه بی‌رویه کشاورزی در فضای باز و تغییر کاربری‌های شدید اراضی شهری و گسترش بی‌رویه کلانشهرها در وقوع این بحران آب کشور موثر بوده است و یک چرخه ناپایدار و خطرناک توسعه‌نیافتگی را پدید آورده‌اند.

آمارها نشان می‌دهد که خشک شدن دریاچه بختگان به‌طور مشخص ناشی از تاثیرات منفی ساخت سدهای داریوش در سال ۱۳۵۲ و ملاصدرا و سیوند در دهه ۸۰ بوده است، همچنین خشک شدن دریاچه ارومیه ناشی از ساخت ۲۲ سد در بالادست حوضه آبریز آن بوده و با این حال نزدیک به ۶۰ سد اضافی و تکراری دیگر نیز در حوضه آبریز دریاچه ارومیه در دست مطالعه و ساخت است. در همان حال، سدسازی بی‌رویه و اضافی، زمینه فرصت‌سوزی دیگر در حوزه مدیریت آب و انرژی از جمله نبود تخصیص منابع اعتباری کافی به پروژه‌های ۱۵گانه طرح‌های تعادل‌بخشی منابع آب زیرزمینی یا خودداری از تخصیص اعتبار برای اجرای طرح‌های نیروگاه‌های خورشیدی را که یکی از استعدادهای شگرف سرزمینی در جغرافیای ایران است، فراهم کرده و اکنون با چنین آسیب‌های فراگیری که به‌دنبال سدسازی‌های بی‌رویه پدید آمده است، چه باید کرد؟ راه این است که در قالب یک واحد کوچک آب‌شناختی و واحد بزرگ‌تر آن یعنی حوضه آبریز، شکست (تخریب) یا حفظ سدهای موجود، بررسی و مطالعه دقیق شود. همچنین، پیامدهای زیست‌محیطی شکست یا حفظ سدها سنجش و ارزیابی شوند. وجه دیگر تاثیرات ساخت سدها بر حقابه‌ها و عدالت اجتماعی از ناحیه رعایت حقابه اولیه است. سپس این داده‌ها در چارچوب تحلیل منفعت هزینه و با نگاه به هزینه‌های ریخته‌شده، از دیدگاه اقتصادی در تحلیل اقتصادی محاسبه و تعیین شوند و تصمیم مناسب گرفته شود. همچنان، ریزه‌کاری بسیاری باقی می‌ماند که می‌توان از ظرفیت دانش فنی و مهندسی کشور برای حل آنها کمک گرفت. بحران آب ایران با مسائل درهم‌تنیده و پیچیده‌ای روبه‌رو شده؛ پرسش این است که چگونه می‌توانیم این مسائل را حل و فصل کنیم، برای یافتن راهکارهای عملی و میدانی برای معماهای بزرگ از جمله حدود ۵۰۰ سد اضافی و تکراری در حوضه‌های آبریز، نزدیک به ۲۰۰ سد در دست ساخت و نزدیک به ۶۰۰ سد در دست مطالعه چه باید کرد؟ مسائل حوضه آبریز تالاب گاوخونی را چگونه باید حل و فصل کرد؟ همان جایی که بهره‌برداری بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، توسعه بی‌رویه صنایع آب‌بر در بالادست، گسترش بی‌رویه شهرنشینی و اجرای پروژه‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای انباشتی از پیچیدگی را برای حل مسئله خشکی این تالاب پدید آورده، مورد بحث است، به‌طور معمول در بیشتر حوضه‌های آبریز کشور، افزوده شدن حقابه‌بران جدید افزون بر اولی‌ها (حقابه بران قدیمی) دشواری حل مسئله را دوچندان می‌کند. ابتدا، برای کاستن از دامنه بحران آب ایران نیازمند یافتن راهکارهای اصولی و مبتنی بر دانش فنی و مدیریتی هستیم. مدیریت راهبردی به تفکر انسجام می‌دهد و در کنار اینکه لازم است در چارچوب مبانی نظری بحران آب، به حل آن همت گماشت، بهتر است از ظرفیت مدیریت راهبردی برای حل بحران آب کمک گرفت. در پهنه مدیریت آب کشور، به‌مرور تهدیدها افزون شده و نقاط ضعف و شکنندگی بسیاری پدید آمده است. مدیریت راهبردی کمک می‌کند تا وضعیت موجود را بهتر بشناسیم و سیاست‌های اجرایی را در وضعیت تهاجمی یا تدافعی برگزینیم. تعیین و گزینش سیاست‌ها در چارچوب مدیریت عرضه و تقاضای آب یا تحلیل‌های منفعت هزینه انجام می‌شود. در هر مرحله و با هر رویکردی، رعایت اصول اولیه لازم است. واحد برنامه‌ریزی حوضه آبریز اصلی، آبریز فرعی و یک دشت بوده و لازم است مبانی آب‌شناختی حوضه آبریز را رعایت کرد و هر اقدامی در چارچوب بیلان منابع آب انجام شود. در این میان، رعایت مدیریت مشارکتی منابع آب یک اصل است و اجرای هر راهکار و سیاستی باید در ظرف همکاری دولت و جامعه محلی انجام گیرد. بنابراین، دیده می‌شود که با رویکرد کارشناسی و علمی لازم است بحران را در چارچوب‌های مشخص بازشناسی و حل و فصل کرد.

اساسنامه صندوق ملی مسکن در شورای نگهبان تایید شد

به‌گفته مسعود رهنما باتوجه به رفع اشکالات مطرح‌شده توسط شورای نگهبان، از سوی هیات دولت در تاریخ اول آبان و ارسال مجدد، سرانجام اساسنامه صندوق ملی مسکن در جلسه اخیر شورای نگهبان مغایر با شرع و قانون اساسی شناخته نشد و برای ابلاغ و اجرا به هیات دولت ارسال شد. به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، مسعود رهنما با اظهار امیدواری نسبت به ابلاغ اساسنامه نهایی صندوق از سوی دولت طی روزهای آینده، اظهار کرد: هرچند تصویب و ابلاغ هرچه سریع‌تر اساسنامه برای عملیاتی شدن برنامه‌های صندوق بسیار حیاتی بوده، اما با تاکیدات وزیر راه و شهرسازی، برای پیشبرد امور، معطل تصویب اساسنامه نماندیم و فعالیت‌هایی برای راه‌اندازی صندوق آغاز کردیم.

رهنما اضافه کرد: طی این مدت نسبت به تهیه و تجهیز ساختمان صندوق اقدام شد. علاوه بر این، با برگزاری جلسات فشرده در معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی وزارت راه و شهرسازی، ساختار اجرایی صندوق را برای ارسال به سازمان امور اداری و استخدامی تا حدودی نهایی کردیم.

رئیس هیات‌عامل صندوق ملی مسکن اضافه کرد: هیات‌عامل صندوق تاکنون ۲جلسه برای تدوین آیین‌نامه‌های داخلی، چگونگی جذب منابع صندوق، چگونگی تسریع در ثبت اساسنامه صندوق در اداره کل ثبت شرکت‌ها و چگونگی دریافت شناسه ملی صندوق برگزار کرده است. علاوه بر این، برگزاری نشست با نخبگان مالی، پولی و سرمایه‌گذاری کشور از دیگر اقدامات اخیر صندوق بوده است.

امتیاز مسکن ملی قابلیت خرید و فروش ندارد

پشت‌پرده بازار سیاه خرید مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

تاریخ در حال تکرار شدن است و نهضت ملی مسکن که قرار بود جایگزین بهینه‌ای برای طرح مسکن مهر باشد، در همین ابتدای مسیر با چالش‌های متعددی روبه‌رو شده است. کمبود زمین و پول، کار را به‌جایی رسانده که مدتی است متقاضیان اولیه نهضت ملی مسکن دنبال فرصتی برای خروج از این طرح هستند و چه بهتر که بتوانند در مسیر فرار از این مخمصه سودی هم ببرند. در بازار مسکن شهرهای جدید اطراف تهران، تنها حق امتیاز اولیه، بسته به مکان پروژه از ۲۰۰ تا ۶۵۰ میلیون تومان معامله می‌شود.

از همان روزهای نخست، ثبت‌نام طرح مسکن ملی زمزمه‌هایی مبنی بر فروش امتیاز شنیده و حتی آگهی‌های آن روی سایت‌های اینترنتی دیده می‌شود. با این حال، پس از اظهارات مسئولان وزارت راه و شهرسازی و تاکید بر ممنوعیت معاملات حق امتیاز مسکن ملی، این آگهی‌ها از سایت‌ها حذف شدند.

عکس: صمت

در حالی که هنوز هیچ‌کدام از واحدهای مسکن ملی برای خریدار تعیین نشده، برخی مشاوران املاک و دلالان مسکن، یک امتیاز را به چند نفر می‌فروشند که در این معامله نامعتبر، خریداران متضرر خواهند شد

نهضت ملی مسکن در مسیر مسکن مهر

بررسی‌ها نشان می‌دهد خرید و فروش حق امتیاز واحدهای نهضت مسکن ملی در بازاری داغ ادامه دارد و نرخ حق امتیاز واحدهای ساخته‌نشده را به ۶۵۰ میلیون تومان هم رسانده است. بررسی‌ها از بازار املاک نشان می‌دهد اگرچه آگهی‌های فروش امتیاز در سایت‌ها دیده نمی‌شوند، اما مشاوران املاک، فایل‌های زیادی در این حوزه برای خریداران دارند و مسئولان اعلام می‌کنند فروش امتیاز مسکن ملی ممنوع است تا دست دلالان بزرگ از این بازار کوتاه شود و پرونده‌هایی نظیر آنچه در مسکن مهر رخ داد، تکرار نشود، اما با این حال، معامله در بنگاه‌های املاک به قوت خود باقی است و به‌شیوه مسکن مهر ادامه دارد.

در تجربه گذشته یعنی مسکن مهر هم از ابتدا امتیازها قابل فروش نبود اما به‌تدریج با افزایش هزینه‌های ساخت و کاهش همزمان توان مالی صاحبان امتیاز، این ممنوعیت برداشته و مسکن مهر در تمامی مراحل ساخت قابل فروش و این روند منجر به افزایش نرخ مسکن مهر شد و این طرح را به‌کلی از اهداف خود دور کرد. اکنون نیز به‌نظر می‌رسد مسکن ملی همان راه مسکن مهر را در پیش دارد، چرا که زمزمه‌هایی مبنی بر لغو امتیاز متقاضیانی که آورده مالی نداشته‌اند، شنیده می‌شود. این اقدام می‌تواند تلاش برای فروش امتیاز را به‌دنبال داشته باشد.

اگرچه در حال حاضر گفته می‌شود فروش امتیاز در این طرح ممنوع است و در پشت‌پرده انجام می‌گیرد، اما کمبود منابع مالی برای ساخت‌وساز به‌تدریج مدیران را برای رفع این ممنوعیت مجاب می‌کند. بدین‌ترتیب مسکن ملی هم مانند مسکن مهر نه‌تنها از جامعه هدف اولیه خود فاصله گرفته و وارد بازار آزاد مسکن شده، بلکه با افزایش نرخ هم روبه‌رو خواهد شد.

امتیاز مسکن ملی قابلیت خرید و فروش ندارد و تا زمان تحویل واحد به متقاضی، هرگونه خرید و فروش این واحدها باطل و غیرقانونی خواهد بود

به جزئیات واحد مسکونی توجه شود

فرشید پورحاجت، عضو هیات مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان در رابطه با این موضوع به صمت گفت: متقاضی صرف پرداخت آورده اولیه، وارد گردونه و چرخه طرح مسکن نهضت ملی می‌شود و این به‌معنای مالکیت بر واحد نیست. در هر نوع خرید و فروش واحدهای مسکونی، باید جزئیات واحد مسکونی از جمله خیابان، کوچه، بلوک، طبقه، شماره واحد، متراژ و... مشخص باشد.

امتیاز مسکن ملی، قابلیت خرید و فروش ندارد و تا زمان تحویل واحد به متقاضی، هرگونه خرید و فروش باطل و غیرقانونی خواهد بود، البته این نوع خرید و فروش در گذشته و طرح مسکن مهر نیز توسط طرفین انجام می‌شده که با گذشت بیش از یک دهه از شروع آن طرح، موارد شکایات حقوقی کماکان ادامه دارد و در بیشتر موارد حقوق خریدار یا فروشنده تضییع شده است.

واحدهای نهضت ملی مسکن متناسب با شهر و تعداد طبقات تعیین نرخ می‌شود و باتوجه به آنکه آورده متقاضیان در هر مرحله حدود ۴۰ میلیون تومان است؛ بنابراین خود متقاضیان در جریان هستند که باید حداقل بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان آورده برای ساخت نهضت ملی مسکن داشته باشند. برای ساخت یک واحد ۱۰۰ متری با مشاعات، باید متقاضیان بدون وام، بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیون تومان هزینه کنند و با تسهیلات ۴۵۰ میلیون تومانی نهضت ملی مسکن، یک واحد حداقل بین ۷۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان هزینه خواهد داشت. متقاضیان باید آورده‌های خود را به‌موقع پرداخت کنند تا روند ساخت پروژه‌های نهضت ملی مسکن افزایش یابد.

پورحاجت اظهار کرد: در قالب کلی طرح نهضت ملی مسکن، هر متقاضی باید رقمی بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان در قالب سهم آورده خریدار پرداخت کند که این عدد برای بسیاری از مشتریان سخت و شاید غیرممکن باشد. براساس یک معاهده نانوشته اما مرسوم، نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای حمایتی در تلاش هستند تا برای افراد واقع در دهک‌های یک تا ۳، خانه و سرپناه تهیه کنند که اقدامات زیادی در این بخش انجام شده است.

وی گفت: سایر افراد جامعه که در دهک‌های ۳ تا ۷ هستند هم، از حمایت‌های دولت مانند تسهیلات مالی و زمین‌های رایگان بهره می‌شوند تا خانه‌دار شدن آنها تسریع شود. شاید دهک‌های ۸، ۹ و ۱۰ درباره تامین مالی برای خرید مسکن مشکل نداشته باشند، اما دهک‌های یک تا ۷ به‌شدت در تنگنا هستند که این موضوع متقاضیان اولیه نهضت ملی مسکن را به فکر فروش امتیاز می‌اندازد.

عضو هیات مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان کشور ادامه داد: در طرح ملی مسکن، متقاضیان باید در گام نخست ۴۰ میلیون تومان واریز کنند، اما این رقم برای بسیاری از خانوارها یک چالش است.

شاید برخی خانواده‌ها به‌سبب پس‌اندازی که دارند، بتوانند سهم آورده نخست را واریز کنند، اما در ادامه، کار آنها بسیار سخت خواهد شد. سیاست‌گذاران طرح نهضت ملی مسکن، باید این موضوع را بپذیرند که امکان پرداخت ۲۵۰ میلیون تومان، برای بسیاری از متقاضیان سخت و با چالش همراه است.

وی در پایان گفت: انتظار می‌رود تا مجریان قانون جهش تولید مسکن به پیشنهادات کارشناسی اهالی فن به‌ویژه انبوه‌سازان مسکن درباره چگونگی تامین سهم آورده متقاضیان، برخورد واقع‌بینانه‌ای داشته باشند تا تجربه مسکن مهر تکرار نشود و این خانه‌ها به‌دست متقاضیان واقعی برسد.

فروش امتیاز مسکن ملی به چند نفر

مهدی هدایت، کارشناس مسکن، چندی پیش در مصاحبه‌ای به صمت گفت: خرید و فروش امتیاز، مشکلات قضایی زیادی را ایجاد می‌کند و از دفاتر رسمی هم انتظار می‌رود که اجازه ندهند این معاملات انجام شود و در حالی که هنوز هیچ‌کدام از واحدهای مسکن ملی برای خریدار تعیین نشده است، برخی مشاوران املاک و دلالان مسکن یک امتیاز را به چند نفر می‌فروشند و در این معامله نامعتبر، خریداران متضرر خواهند شد.

در روزهای گذشته یکی از خبرگزاری‌ها به ارقامی که برای فروش امتیاز مسکن ملی اعلام می‌شود، اشاره‌ای داشت و نوشته بود در شهر هشتگرد که نرخ واحدهای مسکن مهر آن حدود ۳۰۰ میلیون تومان است، امتیاز طرح ملی مسکن با نرخ ۱۵۰ میلیون تومان معامله می‌شود.

وی افزود: در شهر پردیس اما نرخ امتیاز طرح ملی مسکن به‌مراتب بیشتر از سایر شهرها است. در این شهر، هر امتیاز طرح مذکور تا ۳۰۰ میلیون تومان خرید و فروش می‌شود. خریدار نیز برای اطمینان از اینکه واحد مذکور را از فروشنده تحویل بگیرد، حدود ۷۰۰ میلیون تومان سفته دریافت می‌کند. در دماوند نیز امتیاز طرح ملی مسکن با نرخ حدود ۱۵۰ میلیون تومانی خرید و فروش می‌شود.

▣ دلال‌بازی در خرید و فروش امتیازها شدت گرفت

هدایت خاطرنشان کرد: در حال حاضر هم برخی از افرادی که واجد شرایط برای طرح ملی مسکن شناخته شده‌اند، از این موضوع استفاده کرده‌اند و اینکه اقدام به فروش امتیازهای خود می‌کنند، هرچند به‌اعتقاد من این موضوع یک حق طبیعی است، اما دولت آن را غیرقانونی اعلام کرده و به‌طورمعمول در این گونه طرح‌ها این دلالان هستند که راهی برای به‌دست آوردن این دست از امتیازها پیدا می‌کنند.

این کارشناس بازار مسکن با تاکید بر اینکه اقتصاد دولتی هرچه وسیع‌تر شود، حاصلی جز رشد سیستم دلالی ندارد، گفت: در بحث مربوط به یارانه‌ها نیز همین موضوع تکرار شد و بسیاری از افرادی که یارانه دریافت می‌کردند، اصلا نیازی به این پول نداشتند و هرچند در ابتدا گفته می‌شد که یارانه حق طبیعی هر ایرانی است، اما پس از آن دیدیم که محدودیت‌ها اعمال شد.

درباره طرح مسکن ملی نیز بدون اینکه تمهیدات لازم انجام پذیرد، شروع به ثبت‌نام کردند و راه برای دلالان باز شد و می‌بینیم که راهکاری برای سودجویی از این موضوع پیدا کرده‌اند.

وی افزود: متاسفانه باتوجه به نرخ تورم فعلی و اینکه امید کمی به آینده اقتصاد کشور وجود ندارد، بخش قابل‌توجهی از مشمولان ثبت‌نام در این طرح مجوزهای خود را می‌فروشند و سودجویان این امتیازها را خریداری می‌کنند و چند سال آینده با چندین برابر نرخ از آن بهره‌برداری خواهند کرد، در صورتی که این دست از فعالیت‌ها به شکل اصولی و به‌دست افراد متخصص و سازمان نظام مهندسی و زیرمجموعه‌های آنها سپرده نشود، زمینه‌های دلال‌بازی را گسترش خواهد داد.

سخن پایانی

بازار مسکن شهرهای جدید نشان می‌دهد که در پردیس، حق امتیاز مسکن ملی از ۶۰۰ تا ۶۵۰ میلیون تومان معامله می‌شود که بسته به آورده متقاضی اولیه و مدت زمان خواب پول در پروژه، ممکن است نرخ آن افزایش یابد. مشاوران املاک می‌گویند این رقم برای شهری چون دماوند در محدوده ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان نوسان دارد.

در پرند اما، شیوه معاملات اندکی متفاوت و تعداد فایل‌های مسکن ملی کمتر از شهری مانند پردیس است. برخی مشاوران املاک می‌گویند در حالی که نرخ هر متر مسکن مهر آماده تحویل در این شهر ۱۰ میلیون تومان است، اما هر متر مسکن ملی ساخته‌نشده در متراژهای ۷۵، ۸۵، ۹۵ و ۱۲۰ متری، دست‌کم ۱۳ میلیون تومان نرخ می‌خورد، آن هم در محدوده فاز ۷ که به‌گفته مشاوران املاک هنوز هیچ امکاناتی ندارد.

در حالی نرخ حق امتیاز مسکن ملی به ۶۰۰ میلیون تومان رسیده که برخی بلوک‌ها در حد گودبرداری و در مرحله اسکلت است و هنوز به مرحله دیوارچینی هم نرسیده است. در همین حال بیشتر ساخت واحدها و قرارداد متقاضیان به مرحله انتخاب واحد نرسیده و طبقه و شماره واحد هنوز مشخص نیست. معامله‌گران حق امتیاز مسکن ملی می‌گویند در مرحله انتخاب واحد هر خریداری که واریزی بیشتری داشته است، در اولویت قرار می‌گیرد. این همان وضعیتی است که در مسکن مهر هم دیده شده است و ضرورت دارد به‌سرعت از لحاظ قانونی پیگیری شود، چرا که تبعات جبران‌ناپذیری در پی خواهد داشت.

ضرورت شفافیت ضوابط بهره‌برداری از معادن

ضوابط بهره‌برداری از معدن طلای زرکوه قروه باید به‌طور کامل شفاف و روشن باشد و به‌صورت دقیق بر میزان برداشت این معدن نظارت شود. اسماعیل زارعی کوشا، استاندار کردستان ضمن اعلام این مطلب و تاکید بر شفافیت افزود: در حال حاضر بیش از ۱۴۰۰ نفر در معدن طلای زرکوه شاغل هستند و این حجم از اشتغال می‌تواند بیشتر از این باشد. وی اضافه کرد: ادارات صنعت، معدن و تجارت و منابع‌طبیعی استان موظف هستند با همکاری و نظارت دستگاه قضایی، نحوه صدور مجوزهای افزایش برداشت و توسعه در این معدن را رصد و در نهایت دقت قراردادهای موجود را بررسی کنند تا کوچک‌ترین ظلمی به مردم استان نشود. حجت‌الاسلام سیدحسین حسینی، رئیس کل دادگستری کردستان گفت: ۵۰ درصد از طلای کشور در استان کردستان تولید می‌شود. باید با نظارت دقیق دستگاه‌های نظارتی استان بر نحوه بهره‌برداری از معدن طلای زرکوه، با هرگونه سوءاستفاده احتمالی برخورد شود. شورای حفظ حقوق بیت‌المال یک نهاد نظارتی است و در حوزه‌های مربوط به حقوق بیت‌المال از جمله منابع ملی، طبیعی و معادن ورود می‌کند و ضروری است دستگاه‌های اجرایی استان نیز با دغدغه‌مندی بیشتری نسبت به مواهب الهی بسیار ارزشمندی که استان از آن بهره‌مند است، صیانت لازم را اعمال کنند. وی یادآور شد: بیش از نیمی از طلای کشور در استان کردستان تولید می‌شود و این موضوع یک ظرفیت شایانی برای کمک به رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال در استان است. بنابراین، انتظار می‌رود منافع معدن طلای زرکوه قروه باید در حدود و مقررات قانونی به مردم استان نیز برسد.

گزارش خبری

صمت با نگاهی به برنامه تولید ۵۵ میلیون تن فولاد بررسی کرد

تردیدها برای ۱۴۰۴

تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال ۱۴۰۴، علاوه بر توسعه صنعت فولاد و افزایش اشتغال در این بخش، منجر به افزایش ارزآوری صادرات غیرنفتی می‌شود. در سال‌های اخیر، باوجود تشدید تحریم‌ها، صنعت فولاد سهم خوبی در صادرات را از آن خود کرد، اما امروز برخی مشکلات باعث شده تا نگرانی‌ها درباره هدف‌گذاری چشم‌انداز ۱۴۰۴، افزایش پیدا و تحقق این هدف را با تردید همراه کند.

صمت در این گزارش به روند تولید و پیش‌بینی آینده در این صنعت پرداخته است.

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

ایران با در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از مواد معدنی توانسته در بین ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد. در واقع، حدود ۲ تا ۳ درصد از ذخایر دنیا در ایران است و ۸۱ نوع مواد معدنی در اختیار کشور ما قرار دارد

ایران با در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از مواد معدنی توانسته در بین ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد.

در واقع، حدود ۲ الی ۳ درصد از ذخایر دنیا در ایران است و ۸۱ نوع مواد معدنی در اختیار این کشور قرار دارد. این موضوع به‌معنای ثروت عظیم خدادادی است که می‌تواند سرچشمه توسعه صنعت کشور و به‌دنبال توسعه فرهنگی و اجتماعی باشد. بی‌تردید توسعه معادن آبادانی به‌همراه دارد که منجر به توسعه مناطق دورافتاده می‌شود و این به‌معنای توسعه همه‌جانبه است.

اما اگر نگاه به بخش معدن را کمی ریزتر کرده و با دقت بیشتری نگاه کنیم، خواهیم دید ذخایر اثبات شده سنگ‌آهن ایران به‌مقدار ۲.۷ میلیارد تن (۸ دهم درصد کل ذخایر جهان) است.

در اختیار داشتن این حجم از سنگ‌آهن باعث شد تا توسعه زنجیره ارزش و تولید فولاد در دستور کار قرار بگیرد. تمامی موارد برای توسعه صنعت فولاد در اختیار بود. این موضوع جرقه‌ای برای هدف‌گذاری سال ۱۴۰۴، یعنی تولید ۵۵ میلیون تن فولاد بود؛ تولیدی که علاوه بر تامین نیاز داخلی با صادرات بخشی از آن می‌شد، شاهد ارزآوری اقتصاد غیرنفتی بود.

تحقق شعار معدن به‌جای نفت

در واقع، صنعت فولاد می‌توانست یکی از ستون‌های اصلی برای تحقق شعار معدن به‌جای نفت باشد، اما تنها بحث ذخایر معدنی نبود که باعث تدوین چنین نقشه راهی شد. در اختیار داشتن منابع گازی و توسعه واحدهای فولادی با تکنولوژی احیای مستقیم، می‌توانست مسیر این توسعه را کوتاه کند. نیروی انسانی ارزان و متخصص هم مزید بر علت شد تا این توسعه به‌طورجدی در دستور کار قرار بگیرد.

در این میان، برای تحقق هدف، ۸ طرح فولادی که با واگذاری یکی از آنها به ۷ طرح فولادی کاهش یافت، در دستور کار قرار گرفت. کمابیش بهره‌برداری از این طرح و اجرای فاز فولادسازی آنها، در کنار صدور مجوزهای دیگر، ظرفیت‌های تولید را به ۵۵ میلیون تن نزدیک می‌کرد.

درست در این زمان، نگرانی‌ها برای تحقق این هدف کم‌کم آغاز شد. در ابتدا، این نگرانی‌ها بیشتر به بحث تامین مواد اولیه مرتبط می‌شد، در حالی که ذخایر سنگ‌آهن بسیار بود، اما عدم‌توسعه اکتشافات می‌توانست تحقق این موضوع را با مشکل همراه کند، اما دولت ترجیح داد با ممنوعیت صادرات سنگ‌آهن و وضع عوارض، شرایط را مدیریت و از خام‌فروشی جلوگیری کند، هرچند این تصمیم می‌توانست میزان خام‌فروشی را کاهش داده و امروز آن را صفر کند، اما موضوع مهم آن بود که باید در کنار این تصمیم، توسعه اکتشافات به‌موازات انجام می‌شد.

بی‌توجهی به این بخش می‌توانست نگرانی از تامین مواد اولیه را شدت دهد و در حالی که تشدید تحریم‌ها بر ورود تکنولوژی‌های اکتشافی، استخراج و بهره‌برداری هم موثر بوده است.

عقب‌ماندگی در اکتشاف

باز هم در این بخش تصمیم بر توسعه ساخت داخل و صرفه‌جویی ارزی توانست به مقابله با تحریم‌ها بپردازد، اما باز هم اکتشافات جهشی نداشت. این اتفاق در حالی رخ می‌داد که تمامی وزیران وزارت صمت در ۱۰ سال اخیر بر موضوع عقب‌ماندگی در اکتشاف تاکید داشتند، اما همچنان راهکار اساسی برای حل این مشکل اجرایی نشده است.

مشکل تولید ۵۵ میلیون تن فولا تنها به ذخایر سنگ‌آهن ختم نمی‌شود. به هر حال، واردات سنگ‌آهن و ورود به معادن فراسرزمینی می‌تواند تسهیل‌کننده تامین مواد اولیه باشد، هرچند با این موضوع هم برخی مخالف هستند، اما تا زمانی که توسعه اکتشافات محقق نشود، گزینه روی میز برای اجرا واردات خواهد بود که باتوجه به هزینه‌های حمل‌ونقل و عدم‌توسعه زیرساخت‌ها در حوزه حمل ریلی و دریایی می‌تواند نرخ تمام‌شده را افزایش دهد و نتیجه آن را هم بر کاهش رقابت در بازارهای جهانی خواهیم دید.

مشکل جدی‌تر پیش‌روی صنعت فولاد

در کنار تامین مواد اولیه، مشکل جدی‌تری پیش‌روی صنعت فولاد است که چشم‌پوشی از آن می‌تواند به فاجعه تبدیل شود و تمامی سرمایه‌گذاری‌های انجام‌گرفته را زیر سوال ببرد. تامین برق و گاز در سال‌های اخیر مشکلات جدی برای تولیدکنندگان فولاد ایجاد کرده است که بخشی از آن به عدم‌تعامل مناسب میان وزارت صمت، نیرو و نفت در ادوار گذشته بازمی‌گردد.

هرچند امروز، وزارت صمت با همکاری سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های فولادی، به‌دنبال ساخت نیروگاه برای تامین برق است، اما چالش گاز در زمستان، خود از موضوعاتی است که می‌تواند برنامه‌های تولید را تحت‌الشعاع قرار دهد. بخش عمده‌ای از این مشکل به‌نحوه برداشت از ذخایر پارس جنوبی بازمی‌گردد که حالا با افت فشار، صنایع به‌ویژه صنعت فولاد می‌توانند نخستین قربانی آن باشند و در صورت جدی شدن این بحران، حتی بخش خانگی هم در برنامه‌های قطع گاز قرار بگیرد.

البته وزارت صمت در تلاش است این مشکل را حل کند و در این بین، برخی فولادسازان برای ورود به حوزه گاز و سرمایه‌گذاری در آن اعلام آمادگی کرده‌اند و امیدواریم در ادامه شاهد حل این مشکل باشیم، اما فراموش نکنیم حل این مشکل نیازمند حداقل زمانی ۳ الی ۴ ساله است که همین موضوع می‌تواند حضور در بازارهای جهانی را تحت‌تاثیر قرار دهد، زیرا یکی از فاکتورهای مهم در موفقیت صادرات، حضور مداوم است که حالا با نبود مدیریت درست نقشه‌راه ۵۵ میلیون تنی، می‌تواند به مشکل اصلی تبدیل شود.

بی‌تردید توسعه معادن آبادانی به‌همراه دارد که منجر به توسعه مناطق دور افتاده می‌شود و این به‌معنای توسعه همه‌جانبه است

سخن پایانی

تمامی موارد دست به‌دست هم می‌دهد که برای موفقیت این هدف کمی تردید داشته باشیم، هرچند ظرفیت‌سازی‌ها انجام شده، اما تامین نشدن زیرساخت‌ها می‌تواند پاشنه‌آشیل صنعت فولاد را نشانه گرفته و تهدیدی جدی برای سرمایه‌گذاری، ارزآوری و اشتغالزایی این بخش باشد. امروز صنعت فولاد یک صنعت استراتژیک است که می‌تواند در ارزآوری و اشتغالزایی نقش مهمی ایفا کند، اما متاسفانه همیشه پس از رسیدن به بحران درباره راهکارهای خروج از آن تصمیم‌گیری و خود به فرصت‌سوزی تبدیل می‌شود. در این میان هم، وضع ناگهانی برخی قوانین و مقررات می‌تواند مانعی جدی برای تولیدکنندگان به‌حساب آید و آنها را نسبت به آینده پیش‌رو نگران کند.

دامپینگ روسیه، سهم بازار ایران را کاهش داد

صادرات ۲.۲ میلیارد دلاری فولاد

معاون انجمن فولاد با بیان اینکه با یک فرصت‌سوزی بزرگ، خسارت یک میلیارد دلاری به کشور وارد شد، گفت: در نیمه نخست سال، صادرات ۲.۲ میلیارد دلار بود و تا پایان سال به ۵ تا ۵.۵ میلیارد دلار می‌رسد. وحید یعقوبی در گفت‌وگو با مهر درباره وضعیت صادرات فولاد در امسال، اظهار کرد: در آمار ۶ ماهه فولاد، ۲ اتفاق قابل‌توجه بود که مورد نخست مربوط به وضعیت تولید می‌شود که در مقایسه با مدت مشابه پارسال افزایش یافته است و دلیل عمده آن نیز مدیریت بهتر انرژی بود؛ در ماه‌های تیر و مرداد وضعیت تامین برق واحدهای تولیدی نسبت به پارسال بسیار بهتر بود.

فرصت‌سوزی بزرگ

معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران افزود: نکته بعدی که در این آمار به‌چشم می‌خورد، مربوط به کاهش ۱۵ درصدی مجموع صادرات فولاد می‌شود؛ دلیل عمده بروز این اتفاق، به اعمال عوارض صادراتی روی محصولات فولادی در ابتدای سال برمی‌گردد.

وی ادامه داد: منحنی قیمتی فولاد یک منحنی سینوسی است و باتوجه به تاثیر جنگ اوکراین، نرخ فولاد به قله خود رسیده بود، اما متاسفانه کشور یک فرصت‌سوزی بزرگ انجام داد و در قله قیمت‌ها، عوارض صادراتی روی فولاد اعمال کرد.

خسارت یک میلیارد دلاری

یعقوبی افزود: بنابراین در زمانی که ایران می‌توانست در خلأ روسیه و اوکراین، بازارهای صادراتی را بگیرد، مصوبه عوارض صادراتی باعث از دست رفتن بازار صادراتی ایران شد و از این ناحیه برآورد یک میلیارد دلار خسارت را داشته‌ایم.

وی اضافه کرد: در واقع در آن زمان که ایران می‌توانست صادرات خوبی در حوزه فولاد داشته باشد، مصوبه عوارض صادراتی مانع از تحقق این امر شد و کشورهای ترکیه و چین بازارها را قبضه کردند.

معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران ادامه داد: همان زمان هم ما نامه زدیم که نتیجه این عوارض صادراتی در ۳ تا ۴ ماه آینده دیده می‌شود، زیرا صادرات فولاد ایران از نوع سفارشی است؛ یعنی امروز سفارش می‌گیرید، تولید و در ۳ تا ۴ ماه آینده صادرات می‌کنید. بنابراین، نتایج اعمال عوارض صادراتی را تیر و مرداد دیدیم و در آمارها به‌وضوح این مسئله مشخص شده است.

یعقوبی اضافه کرد: در ۶ ماه نخست امسال، صادرات فولاد در مجموع ۱۵ درصد و در ۵ ماه نخست صادرات فولاد در مجموع ۱۹ درصد کاهش یافت. وی ادامه داد: پس از اینکه اخذ عوارض صادراتی متوقف شد، در شهریور نسبت به مرداد، افزایش صادرات داشتیم، زیرا هم به‌دلیل رفع محدودیت‌های

برقی، تولید افزایش یافته و هم سفارشات خرداد و قبل‌تر آماده صادرات شده بود که منجر شد افت ۱۹ درصدی در مرداد تبدیل به افت ۱۵ درصدی در شهریور شود، اما نکته این است که به هر حال یک کاهش ۱۵ درصدی در صادرات داریم.

صادرات ۶ ماه نخست ۱۴۰۱

یعقوبی درباره میزان ارزآوری صادرات فولاد، اظهار کرد: سال گذشته حدود ۶ میلیارد دلار صادرات فولاد داشتیم و در ۶ ماه نخست امسال نیز کمابیش ۲.۲ میلیارد دلار صادرات انجام شده است و اگر عوارض صادراتی اعمال نمی‌شد، افزایش صادرات یک میلیون تنی پیش‌بینی شده بود و صادرات در نیمه نخست ۳ میلیارد دلار می‌شد. معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: روسیه به‌واسطه تحریم‌هایی که دارد، وارد بازارهای صادراتی ما شد و رقابت بین ما و روسیه شکل گرفت و با دامپینگی که روسیه انجام و سهم ما در بازارهای صادراتی کم شد و اگرچه صادرکنندگان در برخی محموله‌ها دچار زیان شدند و سهم کم شد، اما بازارها را حفظ کردند، زیرا بازارهای صادراتی بلندمدت هستند.

وی درباره جبران زیان واردشده، گفت: طبق پیش‌بینی‌هایی که موسسات تحلیلی ارائه کردند، تا ۳ ماه اول سال ۲۰۲۳ روند تقاضای فولاد نزولی است؛ یعنی در عمل پیش‌بینی نمی‌شود که نرخ افزایش چندانی یابد و نوسان خاصی نخواهد داشت.

معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران افزود: درباره کف قیمتی فولاد هم ۲ نظریه وجود دارد؛ نخست اینکه به‌دلیل بالا رفتن نرخ بهره در امریکا و نزولی بودن نرخ کامودیتی‌ها، نرخ فولاد متاثر و از این هم کمتر خواهد شد و نظریه دوم هم این است که نرخ کمتر از این برای تولیدکنندگان فولاد جهان به‌صرفه نیست و به‌سبب افزایش نرخ گاز و تعطیلی برخی کارخانجات در اروپا و رسیدن قیمت‌ها به کف، بنابراین دیگر نرخ فولاد از این پایین‌تر نخواهد بود. این ۲ نظریه متفاوت است که باید ببینیم کدام‌یک محقق می‌شود.

صادرات به میلیارد دلار می‌رسد

وی ادامه داد: روند نزولی قیمت‌های جهانی روی صادرات فولاد اثرگذار است؛ اگرچه صادرات در شهریور افزایش یافته، اما روند، روندی نزولی است و به‌نظر نمی‌رسد که بتوان تا پایان سال این افت ۱۵ درصدی را جبران کرد و حتی پیش‌بینی این است که به‌میزان صادرات پارسال هم نرسیم.

یعقوبی تصریح کرد: امسال احتمال می‌رود در بهترین حالت و با کمک دولت برای توسعه صادرات، ۵ تا ۵.۵ میلیارد دلار صادرات خواهیم داشت.

توسعه اقتصاد با تکمیل زنجیره فرآوری مواد معدنی

سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تولید ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی و توجه به بخش معدن به‌عنوان یک صنعت خودکفا، نقش موثری در رشد اقتصادی کشور دارد و در این راستا ملایر از توابع استان همدان، در این حوزه به شکوفایی و جهش بزرگی دست پیدا کرده و در آستانه تکمیل زنجیره فرآوری مواد معدنی و جلوگیری از خام‌فروشی است. استان همدان صاحب ۳۱۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری و از این تعداد ۲۰۰ معدن فعال و ۱۱۰ معدن غیرفعال و ملایر دومین شهرستان این استان از نظر وجود ذخایر معدنی با ۵۴ محدوده معدنی است. استان همدان و به‌تبع آن شهرستان ملایر، در وجود مواد معدنی همچون آندالوزیت، شیست، فلدسپات، سیلیس، دولومیت و سنگ تزئین دارای وضعیت نسبی است که ظرفیت اسمی سالانه پروانه‌های بهره‌برداری در حال حاضر حدود ۲۱ میلیون تن است و براساس آمار، حدود ۱۵ میلیون تن استخراج واقعی سالانه برآورد می‌شود. ملایر در این بخش سهم عمده‌ای در تولید و استخراج مواد معدنی استان دارد و وجود ذخایر و معادن سیلیس، نمونه بارز این پیشتازی است که از ۵۴ معدن فعال، ۲۲ معدن مربوط به سیلیس است و باوجود بیش از ۷۰ درصد از معادن سیلیس استان همدان، سالانه بیش از ۵۰۰ هزار تن سیلیس با درصد بالای خلوص ۹۹.۸ درصد از معادن این شهرستان استخراج می‌شود. باوجود این همه توانمندی و ظرفیت سرشار ملایر در زمینه معادن و ذخایر معدنی، مسیر برای سرمایه‌گذاری، فرآوری و ایجاد صنایع معدنی در این شهرستان هموار و سال ۸۹ با احداث نخستین شهرک صنعتی جوکار در زمینی به مساحت ۹۵ هکتار، صنعت فرآوری سیلیس در این شهرستان پایه‌ریزی شد و امروز ملایر به‌عنوان قطب تولید فروسیلیس، حرف‌های بسیار در این صنعت دارد.

گزینه ایجاد شهرک صنعتی مواد معدنی

با این اوصاف، وعده‌ها محقق شد و به‌تازگی با دعوت مسئولان این شهرستان، ملایر میزبان تیمی از سازمان ایمیدرو بود و با حضور مسئولان مربوطه و فعالان بخش خصوصی در بخش صنعت و معدن و دیگر بخش‌ها، در نشستی چندساعته و بازدید از ظرفیت‌های این حوزه، دانه‌دانه داشته‌های صنعتی و معدنی و بخش‌های کشاورزی، گردشگری را برشمردند تا پس از جمع‌بندی، زمینه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری مهیا شود. بخش مهمی که بیشتر موردتوجه کارشناسان و نمایندگان ایمیدرو قرار گرفت، واحدهای فرآوری سیلیس در تنها شهرک تخصصی این صنعت بود که «کهزادی» یکی از سرمایه‌گذاران بزرگ این بخش بااشاره به راه‌اندازی و فعالیت واحدهای بزرگ فروسیلیس در این شهرک به ایرنا گفت: سالانه بیش از ۹۰ هزار تن فروسیلیس در این شهرک تولید می‌شود که با افتتاح چند واحد دیگر، این ظرفیت سال آینده به ۱۲۰ هزار تن در سال می‌رسد.

تامین نیاز صنایع

واحدهای فرآوری فروسیلس شهرستان ملایر که قادر به تامین نیاز صنعت فولادسازی، ریخته‌گری، بلورسازی، شیشه، ماشین‌سازی، کاشی و سرامیک، قطعات چدنی و سایر نیازهای صنایع است، امروز سربلند از هرگونه تحریم، مشکلات و تنگناهای اقتصادی در حال فعالیت هستند و چرخ این صنعت به‌خوبی می‌چرخد. کارشناس اکتشاف شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در بازدید از ظرفیت‌های معدنی این شهرستان درباره ظرفیت‌های ویژه ملایر در بخش ذخایر معدنی گفت: این شهرستان دومین شهر استان از نظر معدنی با ۵۴ محدوده معدنی است که از این تعداد، ۴۸ پروانه دارای اعتبار و فعال است و عمده مواد معدنی آنها سیلیس، فلدسپات و آندالوزیت است. ولی‌الله احمدی بزرگ‌ترین معدن این شهرستان را معدن آهنگران در محدوده فعالیت شرکت معادن سرمک عنوان کرد که از نظر چرخه تولید تکمیل است و در صدد تکمیل‌تر کردن این فرآیند است. به‌گفته احمدی، ایجاد شهرک صنعتی مواد معدنی یک ضرورت مهم برای این شهرستان است که پیشنهادات لازم به استاندار همدان ارائه شده و امیدواریم به‌زودی شاهد این اقدام بزرگ باشیم.

سرمایه‌گذاری نوین در صنایع معدنی

کارشناس اکتشاف شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران همچنین تولید سنگ‌های تزئینی، سرمایه‌گذاری در بخش فرومنیزیم، فعال کردن ۱۱ معدن غیرفعال این شهرستان و تکمیل فرآیند تولید دولومیت را از دیگر نیازهای این بخش در ملایر برشمرد و گفت: دولومیت از نظر درجه خلوص بسیار بالا است که باید ادامه فرآیند آن اتفاق بیفتد. احمدی، فرومنیزیم را سرمایه‌گذاری نوینی در فرآوری عنوان کرد که جزء فلزات خاص است و باوجود تحریم‌ها، باید ورود جدی و ویژه‌ای در این حوزه داشته باشیم. وی رفع مشکلات زیست‌محیطی واحدهای فرآوری سیلیس و مواد معدنی را از سوی بهره‌برداران موردتاکید قرار داد و تکمیل فرآیند تولید را از اولویت‌های مهم در این صنعت برشمرد.

یادداشت

راهکارهای پذیرش محصول در بازار جهانی

رضا شهرستانی
فعال صنعت فولاد

فـروش یک محصول در بازار رقابت جهانی به الزاماتی نیاز دارد. از جمله آنکه محصولات باید منطبق با استانداردهای جهانی و کیفیت موردقبول در بازار جهانی تولید شـود. تولید منطبـق با معیارهای جهانی، سـهمی بسـزا در فرآینـد پذیرش یـک محصـول در بازار بین‌المللی و ماندگاری آن دارد.

محصـولات گوناگـون در صنایـع متفاوت عموما در گسـتره متفاوتـی از کیفیت تولید می‌شوند. با این وجود، با نگاه کلی به صنعت فولاد کشـور می‌توان این‌طـور ادعا کرد که ۸۵ درصـد محصـولات تولیدشـده در این صنعت اسـتراتژیک، اسـتانداردهای جهانی را پـاس می‌کنند. تولید محصـول باکیفیت و رقابت‌پذیـر به الزاماتـی ازجمله تکنولوژی و ماشـین‌آلات نوین نیاز دارد. خوشـبختانه تجهیـزات مورداسـتفاده در اغلـب صنایـع فولادی کشور به‌روز هسـتند و عمر کمتر از ۲۵ سـال دارند؛ بنابراین این صنعت از توان تولید محصـولات باکیفیت عالی و منطبق با استانداردهای روز جهان برخوردار است.

البتـه برخـی صنایـع کوچک فولادسـاز کشـور در مسـیر تولید و فعالیـت خود، به شـاخصه‌های اثرگذار بر کیفیت توجه کافی نمی‌کنند. یعنی محصولات تولیدشده در این واحدهای کوچـک در مواردی بدون توجه به شاخصه‌های اسـتاندارد تولید می‌شوند. این صنایع عموما از توان تولید محصولات منطبق با استاندارد برخوردار هستند، اما از این حوزه عدول می‌کنند.

چندی پیـش، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اقـدام به وضع اسـتانداردهای ویژه‌ای روی محصولات ذوب کرد. این در حالی است کـه عموما اسـتانداردهای حاکـم بر صنعت فولاد جهـان بر تولید محصـول نهایی وضع می‌شود. با این وجود، ما یک قدم فراتر رفته و استانداردهایی را بر تولید انواع شمش ازجمله اسلب، بلوم و... وضع کرده‌ایم. وضع استاندارد روی مـواد اولیه واحدهای نـوردی به تولید محصولاتی باکیفیت به‌مراتـب بالاتر منتهی می‌شـود. البتـه رعایت این اسـتانداردها در حال‌حاضر اجباری نیست. با این وجود، انتظار مـی‌رود تولیدکنندگان خـود ملزم به رعایت چنین اسـتانداردهایی باشد و این مشخصات در آینده فراگیر شود.

توجه به شـاخصه‌های یادشـده در فرآیند تولید محصولات گوناگون، پیش‌شرطی برای حضور موفـق یک محصول در بـازار جهانی اسـت. چنانچه تولیدکنندگان بخواهند سهم پایـداری از بـازار بین‌المللی یـک محصول داشـته باشـند، باید محصولات باکیفیتی را منطبـق با اسـتانداردهای روز دنیا و کشـور مقصد تولید کنند.

بـا این وجود در طول سـال‌های گذشـته در مـواردی شـاهد صـادرات محصـولات فولادی باکیفیت پایین به کشورهای عراق و افغانستان از سـوی برخی فولادسازان کشور بوده‌ایم. فروش محصولات خارج از استاندارد در نبـود کنترل‌های کیفـی لازم بر صادرات انجام شـد. البته برخی خریـداران نیز تمایل بـه خرید محصولات بی‌کیفیت و ارزان دارند. این سیاست به برند محصولات ایرانی در بازار جهانی آسـیب می‌زند و عملا مشتریان خود را از دست می‌دهند. این موضوع درنهایت به افت قابل‌توجه بهای محصولات ایرانی در بازار صادراتی منتهی می‌شود.

در واقـع خریداران عراقی برای خرید فولاد باکیفیت، محصول اوکراینی و سـپس ترک و در نهایـت فولاد باکیفیـت ایرانی را به‌عنوان گزینه آخر انتخاب می‌کردند. درنتیجه شرایط یادشده، قیمت محصولات طویل فولاد ایران ۱۰۰ تـا ۱۸۰ دلار بـه‌ازای هر تن پایین‌تر از بهای این محصول در بازارهای جهانی معامله می‌شد.

در گذشته کشـور چین محصولات خود را باکیفیت‌های گوناگون و براسـاس سفارشات خریـداران، تولید می‌کـرد، امـا از حدود ۳ سال گذشـته، رئیس‌جمهوری چین با اشاره بـه ضربه این سیاسـت به برنـد محصولات چینـی در جهـان، تاکیـد کرد کـه حداقل مشـخصی از اسـتاندارد در تولید محصولات فولادی این کشـور باید موردتوجه قرار گیرد. انتظار می‌رود چنین سیاسـتی در روند تولید و فـروش محصـولات ایرانی نیـز موردتوجه باشـد تا برند ایـران در بازار جهانی آسـیب نبیند.

بازار فولاد دنیا چشم به چین دوخته است

بازار فولاد جهان که به‌خاطر شـرایط اقتصادی و سیاسی دچار نوسانات فراوان و رکود شده، در انتظار اقدامات دولت چین به‌سر می‌برد. به گزارش ایراسین، بازار جهانی فولاد از سـال ۱۳۹۸ با حکمفرما شـدن شـرایط کرونایی بر بخش تولید، دچار چالش‌های فراوانی شـد. پس از اوج گرفتن این بیماری در چین، بسیاری از خطوط تولید فولاد این کشور که نخستین تولیدکننده این محصول مهم در دنیا به‌شمار می‌رود، دچار محدودیت‌هایی شدند.

به همین دلیل، بسـیاری از کشورهای جهان که فولاد موردنیاز خود را از چین تامین می‌کردند، دچار مشـکل شـدند. به مرور تقاضا بـرای خرید فولاد افزایش یافـت، اما به علت شـرایط بیماری، عرضـه در بازار با محدودیـت همراه بود و به همین خاطر بازار فولاد و به‌طور کلی، زنجیره فولاد دچار مشکلات متعددی شد.

اکنـون نیز به‌دلیل وجود برخی محدودیت‌هـای کرونایی در چین، رکود ادامه دارد و به همین خاطر، چشم فولاد دنیا به دولت چین است. البته شرایط سیاسی و نزاع بین اوکراین و روسـیه نیز در مشـکلات بازار بی‌تاثیر نبوده و بر رکود بازار فولاد در دنیا دامن زده است.

گفته می‌شـود با فروکش کردن آتش جنگ اوکراین و روسـیه و از سوی دیگر، اتخاذ تصمیمات جدید در چین برای از سر گرفتن تولید به روال قبل با بازگرداندن محدودیت‌ها به شرایط عادی، شاهد رشد تولید فولاد در جهان باشیم.

علاوه بر محصولات فولادی، بسـیاری از قسمت‌های دیگر زنجیره دچار مشکل شـده اسـت. به‌عنوان مثال در ابتدای زنجیره، سنگ‌آهن نیز دچار افت نرخ شده است. البته با اعلام خبر تصمیمات جدید چین برای رفع محدودیت‌های ناشی از بیماری کووید ۱۹، امید به رونق دوباره بازار فولاد زنده شده است.

تنظیم بازار فولاد و سیمان از ادعا تا واقعیت

رکود جهانی از التهاب بازار کاست

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

التهاب در بازار محصولات معدن و صنایع معدنی، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال‌های گذشته با آن روبه‌رو بوده است. این تنش‌ها و التهابات در سال گذشـته، شدت بیشتری گرفت، درنتیجه مسئولان و سیاست‌گذاران تلاش کردند با وضع قوانین و مقرراتی، آرامش را به این بازارها بازگردانند. با این وجود به اعتقاد اغلب فعالان صنعتی و اقتصادی، سیاسـت‌گذاری‌های دولت، آن‌قدرها هم امیدبخش نبوده‌اند. با این حال در سـال جاری از شـدت التهاب در بازار محصولات صنایع معدنی ازجمله فولاد و سـیمان کاسـته شـد. رئیس هیات عامل ایمیدرو این افت التهاب را ناشی از پایش مستمر بازارها توسط وزارتخانه دانست، اما تولیدکنندگان و فعالان در دو صنعت یادشـده، رکود و همزمان مدیریت محدودیت انرژی را عامل اصلی برقراری آرامـش در بازارها می‌دانند. فولادسـازان ضمـن تاکید بر افت تقاضا برای فـولاد در بازار داخلی و خارجی تاکید دارند که این رکود، علت اصلی برقراری آرامش در بازار است. تولیدکنندگان صنعت سـیمان نیز با اشـاره به کاهش محدودیت انرژی در سـال جاری، تداوم تولید در ماه‌های گرم سال را علت اصلی آرامش در بازار خریدوفروش این محصول مهم سـاختمانی معرفی می‌کنند. بنابراین همچنان نباید به اثرگذاری سیاست‌های تنظیم بازاری وزارت صنعت، معدن و تجارت امید داشت.

تنظیم بازار سیمان و فولاد با پایش مستمر

معـاون وزیـر صنعت، معدن و تجـارت از ثبات تولیـد در بخش معدن و صنایـع معدنی خبر داد و گفت: رصد و پایش مسـتمر بـازار کالاهای پایه سـبب شـد امروز مدیریت خوبی در تنظیم بازار این کالاها به‌ویژه فولاد و سیمان شاهد باشیم.

به گزارش ایرنا، وجیه‌اله جعفری افزود: این مهم سـبب شد قیمت کالاها متناسـب با شرایط روز مدیریت شـود و افزایش قیمت‌های ناگهانی نداشته باشیم.

رئیس هیات عامل ایمیدرو یادآور شد: بخشی از کاهش قیمت این کالاها در کشورمان ناشـی از کاهش قیمت جهانی است؛ بنابراین باید با مدیریت این مسـئله به شرکت‌های فعـال در بخش معدن و صنایع معدنی کمک کنیم که این دوره بحران را پشت‌سر بگذارنند.

بازار راکد، بستری بدون التهاب

مجید سـعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهـار کرد: بازار خریدوفروش محصـولات فولادی از ابتدای امسـال تاکنون و در مقایسه با سال گذشته با التهاب کمتری روبه‌رو بوده اسـت. با این وجود بـرای کاهش التهابات در این بـازار می‌توان دلایل متعددی برشـمرد. از جملـه آنکه بازار مصرف فـولاد در داخل کشـور با رکـود روبه‌رو بوده اسـت وافـت تقاضابـه کاهش قیمت در بازار منتهی می‌شـود. وی افزود: همزمان با ادامه‌دار شـدن حمله نظامی روسیه به خاک اوکرایـن، چالش‌های اقتصادی در چیـن و به‌دنبال آن خطر رکـود در اقتصـاد جهان، از میـزان تقاضا بـرای محصولات فولادی در سـطح جهانی کاسته شد. علاوه بر این، شاهد افت قابل توجـه نرخ فولاد و محصولات فولادی در دنیا بودیم و این موضوع نیز آسـیب‌های غیرقابل جبرانی به صنعتگران کشور تحمیل می‌کند.

سـعیدیان در ادامه گفت: معنـی واقعی آنچه از آن با عنوان راهکارهـای تنظیم بازار فـولاد یاد می‌شـود را باید در رکود مصرف این فلز جست‌وجو کرد.

وی افزود: ظرفیت احداث‌شـده در صنایع فولادی کشـور به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود و طبیعتا با گسـترده شـدن رکود در بـازار جهانی، تولید این محصول در بازار داخلی، مازاد نیاز خواهد بود و آسیب‌هایی را به تولید و تولیدکننده وارد می‌کند.

ایـن فعال صنعت فولاد در ادامه تاکید کرد: نبود ثبات رویه در فرآیند قانون‌گذاری، یکی دیگر از چالش‌هایی اسـت که به از میان رفتن رونق در بازار فولاد منتهی شـده است. در چنین شرایطی، برخی سیاست‌گذاران از نبود رونق در فرآیند فروش فولاد با عنوان تنظیم بازار یاد می‌کنند، این در حالی اسـت که شرایط یادشده آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنعتگران و به‌دنبال آن اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

وی گفت: به‌عنوان مثال در ماه‌های نخسـت امسال شاهد وضـع عوارض صادراتی روی محصولات فـولادی بودیم. این مصوبـه برای مدت زمـان کوتاهی ادامه یافـت، با این وجود، تولیدکننـدگان را بـا دلهره در تصمیم‌گیـری روبه‌رو و عملا امکان انتخاب و تصمیم‌گیری را از آنها سـلب کرد. این دست قوانیـن و مقررات در سـایر حوزه‌های صنعتـی و معدنی نیز جریان داشته است.

سـعیدیان گفت: سـال ۱۳۹۷ بخشـنامه‌ای بـرای ایجاد محدودیـت در روند صادرات فولاد وضع شـد. براسـاس این بخشـنامه، تنها تولیدکنندگان فولاد، مجـاز به صادرات این محصول بودند. دستورالعمل موردبحث عملا فروش و به‌دنبال آن، صادرات صنایع فولاد کشور را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرد. در چنین شرایطی، از میزان تولید برخی تولیدکنندگان که توان صادرات نداشـتند نیز کاسـته شـد. مصوبه یادشده آسـیب‌هایی را به بخش تولید تحمیل کرد و برخی واحدهای تولیـدی ناچار به کاهش تولید شـدند. حال در مصوبه جدید وزارت صنعـت، معـدن و تجارت، صادرات فـولاد برای عمـوم آزاد شـده اسـت. این دسـتورالعمل جدید با هدف ارتقـای صادرات و ارزآوری برای کشـور اجرایی شده است. با این وجود، جزئیات اجرای این مصوبه مشخص نیست و آسیب‌هایی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

وی افـزود: در شـرایطی کـه وضعیـت آینـده روشـن و مشـخص نیسـت و سیاسـت‌گذاران نمی‌توانند برای آینده خود برنامه‌ریزی کنند، رکود جزو جدایی‌ناپذیر بازار اسـت و نمی‌توان به بهبود شرایط امید داشت.

این فعال صنعت فولاد در پایان تاکید کرد: از مجموع موارد یادشـده می‌توان این‌طور برداشت کرد که تنظیم بازار داخلی در شرایطی که تقاضا داخلی و خارجی قابل توجه است، اهمیت دارد، اما تنظیم بازار راکد، آن‌قدرها هم کار دشواری نیست.

تامین انرژی، محرک تولید بیشتر

عبدالرضا شـیخان، فعـال صنعت سـیمان در گفت‌وگو با صمت اظهـار کرد: ظرفیت تولید سـیمان کشـور به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی به این محصول برآورد می‌شـود؛ بنابراین چنانچه نیاز این صنعت به انرژی تامین شود، مشکلی در تداوم تولید و تامین نیاز کشـور نخواهیم داشـت. وی افزود: کمبود قابل توجه برق در تابسـتان سال گذشته، از ظرفیت تولید در صنایع سـیمانی کشـور کاسـت. طبعا با کاهش تولید و افت عرضه سـیمان از سوی صنایع، شاهد بروز التهاباتی در فرآیند خریدوفروش این محصول ساختمانی خواهیم بود.

ایـن فعال صنعت فـولاد گفت: در شـرایطی که خبرهایی مبنـی بر محدودیت در تامین انـرژی صنایع اعم از برق و گاز منتشـر می‌شـود، بازار قبل از تولید واکنش نشان می‌دهد و شاهد رشد بهای سیمان خواهیم بود.

شـیخان افزود: ناترازی تولید و مصرف گاز و برق به چالشی اساسـی و زیرساختی در کشور بدل شده است. این مشکل در سـال جاری نیز عملکرد صنایع را تهدید می‌کند. با این وجود، فعالان صنعت سـیمان در سال جاری تعاملی را با کارشناسان وزارت صنعـت، معدن و تجارت و همچنین وزارت نیرو ترتیب دادند تا حداقل نیاز این صنعت به انرژی تامین شود. در همین حال، بـرق موردنیاز این صنعت برای روشـن ماندن کوره‌ها در کل روز تامین شـد. علاوه بر این در شـب برق بیشتری به صنایع اختصاص یافت که زمینه روشـن ماندن آسـیاب‌ها را فراهم کرد؛ بنابراین برق موردنیاز واحدهای سـیمان کشـور برای تولید ۵ میلیون تن ماهانه تامین شد.

این فعال صنعت سـیمان اظهار کرد: بازار مصرف سـیمان در سـال جاری و در مقایسه با سـال گذشته، تفاوت آنچنانی نداشـته؛ یعنی میزان تقاضا برای این محصول تقریبا مشـابه سال گذشته اسـت؛ بنابراین باید اعتراف کرد که تنظیم بازار سـیمان تنها در سایه تامین انرژی و مدیریت محدودیت‌های موجود در این بخش، حاصل شده است.

شـیخان در ارزیابـی دسـتورالعمل‌های صادرشـده از سـوی وزارت صنعـت، معدن و تجـارت برای تنظیـم بازار سـیمان، گفت: از سـال گذشـته سـیمان وارد بـورس کالا شـد و در حالـت کلی، انتظار مـی‌رود عرضـه و تقاضا معیار قیمت‌گـذاری محصولات عرضه‌شـده در بورس کالا باشـد، با ایـن وجـود، مقـررات قابل توجهی بـر روند فـروش این محصولات در بورس کالا وجود دارد که مانع سودآوری صنایع می‌شود.

فروش سیمان با بهای به‌مراتب پایین و حذف هر نوع رقابت برای خرید این محصول سـاختمانی در نهایت به ضرر تولید و تولیدکننده است و آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به عملکرد صنایع در آینده تحمیل می‌کند. رشـد قیمت سیمان، امکان بازسازی و همچنین نوسازی تجهیزات و خطوط تولید صنایع را فراهـم می‌کنـد؛ بنابراین نباید به واقعی شـدن قیمت‌ها و ارتقای محدود سودآوری صنایع حساس بود.

شـیخان در ادامه تاکید کرد: ظرفیـت تولید در واحدهای سیمانی کشـور به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی برآورد می‌شود؛ درنتیجه بخشـی از محصولات تولیدشده در این صنعت باید صادر شـود تا تولید با حداکثر ظرفیت در این بخش ادامه یابد. صادرات سـیمان از ایران براساس قیمت فروش این محصول در بازار داخلی انجام می‌شـود؛ بنابراین الزام به ارزان‌فروشـی ایـن محصول در بازار داخلـی درنهایت به ضرر صنایع خواهد بود و از سـودآوری صادرات آنها می‌کاهد. بر همین اساس نیز انتظار می‌رود مکانیسـم بازار مبنی بـر تقابل عرضه و تقاضا، معیار اصلـی قیمت‌گـذاری این محصول شود.

این فعال صنعت سیمان درباره احتمال بروز محدودیت در تامین انرژی صنایع در فصل سـرد سال، گفت: محدودیت در تامین انرژی گاز واحدهای سیمانی کشور در ماه‌های سرد سال نیز ادامه خواهد داشت. این محدودیت از هفته‌های آینده آغاز می‌شود و بر همین اساس صنایع سیمان کشـور به‌دنبال جایگزینی و ذخیره‌سـازی سوخت موردنیاز خود هسـتند. درنتیجه امیـد می‌رود بـا جایگزینی مازوت، شـاهد کمبود سـیمان در ماه‌های سرد سـال و بهم خوردن بازار خریدوفروش این محصول ساختمانی پرمصرف نباشیم.

> محدودیت در تامین انرژی گاز واحدهای سیمانی کشور در ماه‌های سرد سال ادامه خواهد داشت. این محدودیت از هفته‌های آینده آغاز می‌شود و بر همین اساس، صنایع سیمان کشور به‌دنبال جایگزینی و ذخیره‌سازی سوخت موردنیاز خود هستند

سخن پایانی

تنظیم بازار، یکی از چالش‌های اصلی کشـور در حوزه‌های گوناگون از جمله بخش معدن و صنایع معدنی اسـت. از آنجاکه تولید در این صنایع عموما بر پایه بهره‌مندی از ظرفیت‌های غنی معدنی و انرژی شکل گرفته و توسعه‌یافته است، التهاب و فروش محصولات یادشده در کشور اغلب موردپذیرش عموم نیست. در چنین شرایطی، از وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار می‌رود با سیاسـت‌گذاری درسـت، آرامش را به بازار محصولات یادشـده بازگردانند، با این وجود، تجربه عملکرد وزارتخانه تاکنون در فرآیند تنظیم بازار موفق نبوده اسـت. آرامشـی هم که در ماه‌های اخیر شاهد آن هستیم عموما از تغییر شرایط داخلی و خارجی نشأت می‌گیرد و نباید به اثرگذاری سیاست‌های دولتمردان امید چندانی داشت.

سیستم رتبه‌بندی به مجتمع‌های فولادی ابلاغ شد

مدیر ایمنی، بهداشـت و محیط‌زیسـت شـرکت ملی فولاد ایـران از ابلاغ دسـتورالعمل‌های اجرایی و سیسـتم رتبه‌بندی ایمنی، بهداشت و محیط‌زیسـت در مجتمع‌های فولادی تابعه این شـرکت خبر داد. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، فاطمه نعیمی، مدیر ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست شرکت ملی فولاد ایران با بیان مطلب یادشـده درباره اقدامات انجام‌شده از سوی این شرکت اظهار کرد: در بازه زمانی ۸ مرداد تا ۱۲ مهر امسال، برنامه‌های بازدید و برگزاری جلسـات توجیهی و آموزشی برای واحدهای «HSE» طرح‌های هفتگانه فولادی اجرا شد.

وی افزود: در این بازه زمانی در مباحث سیستمی و مدیریتی ۸۰ سـوال و در مباحـث فنـی و عملیاتـی ۱۱۱ سـوال برای شـرکت‌کنندگان طرح و دربـاره آنها آموزش‌هـای لازم ارائه و بازخوردهای آنها جمع‌آوری شد.

مدیر ایمنی، بهداشـت و محیط‌زیسـت شـرکت ملی فولاد ایران با اشـاره به‌ضرورت برگـزاری این برنامه‌ها و بازرسـی از طرح‌های تابع به‌منظور دسـتیابی به نتایـج کلی و فرصت‌های بهبود، خاطرنشـان کرد: در مبحث تدوین مستندات بالادستی موضوع‌هایـی مانند ایجـاد سیسـتم، رتبه‌بنـدی پیمانکاران، یکپارچه‌سـازی دسـتورالعمل‌های «HSE» تمام مجتمع‌های فولاد، تدوین راهنمـای گزارش‌دهی، تدوین راهنمای مدیریت پسـماند مطرح و نسبت به اجرایی شـدن آنها تاکیدهای لازم انجام شد.

نعیمی درباره برگزاری کلاس‌ها و جلسـات آموزشـی افزود: برگزاری دوره آموزش مدیریت ایمنی فرآیند (پی‌اس‌ام) با توجه به ماهیت فرآیندی مجتمع‌های احیاء، برگزاری دوره آموزشـی سیسـتم فرماندهی رویداد (ای‌سی‌اس)، آموزش اصول بازرسی ایمنی عملیات و برگزاری دوره‌های تخصصی ایمنی در ۷ حوزه ایمنی کار در ارتفاع، داربسـت‌بندی، باربرداری و ایمنی برق از جمله مهم‌ترین اقداماتی است که در مدت یادشده در طرح‌های فولادی تابعه این شرکت انجام شده است.

مدیر واحد مدیر ایمنی، بهداشـت و محیط‌زیسـت شـرکت ملی فولاد ایران تصریح کرد: برگزاری نشسـت‌های هم‌اندیشی و تورهای مدیران ایمنی، بهداشـت و محیط‌زیست مجتمع‌های فـولادی و تدوین و اجرای مکانیسـم ممیزی داخلی «HSE» شـرکت ملی فولاد ایران، از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در این حوزه است.

کاهش عفونت‌های بیمارستانی با کمک دانش‌بنیان‌ها

از مهم‌ترین دغدغه‌های موجود در دنیای امروز، امنیت غذایی و بالا بردن سطح بهداشت در جوامع مختلف است.

اهمیت این مسئله در کنار ضرورت بهره‌مندی از ظرفیت‌های صادراتی در محصولات کشاورزی و غذایی و همچنین تجهیزات‌پزشکی، لزوم توجه به استانداردها و پروتکل‌های بین‌المللی و به‌تبع آن استفاده از روش‌هایی نظیر پرتودهی گاما را ضروری می‌کند. به‌گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، طرح کلان ملی فناوری سامانه پرتودهی گاما یک زیرساخت اساسی در دستیابی به تامین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی است.

استفاده از این فناوری با استریل کامل تجهیزات‌پزشکی منجر به کاهش تلفات و مرگ‌ومیرهای ناشی از عفونت‌های بیمارستانی می‌شود و این امر به ایجاد امنیت درمان و همچنین با کاهش بار میکروبی مواد غذایی و ادویه‌جات و جلوگیری از بیماری‌های گوارشی به تامین امنیت غذایی دست یافت و با افزایش ماندگاری محصولات باغی و کشاورزی نیز به ایجاد ذخایر استراتژیک کشور کمک کرد. این روش با استفاده از پرتوهای ساطع‌شده از چشمه‌های کبالت ۶۰ و با استفاده از یک فرآیند سرد فیزیکی، به‌دلیل ویژگی‌هایی نظیر توانایی استریل با درصد بسیار بالا و عدم‌تغییر در ساختار و کیفیت محصولات، می‌تواند جایگزین مناسبی برای متیل برماید، اتیلن اکساید، فسفین و سایر روش‌ها باشد.

در حال حاضر این طرح به‌بهره‌برداری رسیده و در حال ارائه خدمات استریل به تجهیزات‌پزشکی چون بانداژ، گاز، لوله‌های خون‌گیری، محیط‌های کشت، آلوگرافت‌ها و ایمپلنت‌ها در حوزه پزشکی و همچنین سبزیجات خشک، ادویه‌جات، سیب‌زمینی، پیاز، سیر و سایر محصولات در حوزه کشاورزی و مواد غذایی است.

زنگ خطر مهاجرت‌های اقلیمی در جنوب‌شرق کشور به‌صدا درآمد

آوارگان بی‌گناه

پناهندگان اقلیمی، به افرادی می‌گویند که تحت‌تاثیر تغییر شرایط اقلیمی محل زندگی خود را تغییر می‌دهند. بر طبق گفته پژوهشگران، در شرق کشورمان ۲ کانون اصلی وجود دارد که مهاجران اقلیمی از آنجا شکل می‌گیرند؛ یکی جنوب خراسان‌جنوبی و دیگری دشت‌سیستان است که این منطقه طی خشکسالی‌های گذشته منابع آبش به‌شدت دچار بحران شده و هم تحت‌تاثیر خشک شدن دریاچه هامون شرایط زیستی نامطلوبی را پیدا کرده است و مردم به‌ناچار مجبور شدند منطقه خود را ترک کنند. طبق ساختار شغلی که مناطق شهری و روستایی دارند، مردم وابسته به کشاورزی هستند و کشاورزی هم به آب وابسته است. براساس پژوهش‌های اقلیم‌شناسان و روندهای بارشی در کشور، خشکسالی‌های پیاپی دلیل اصلی کوچ مردم در شهرهایی نظیر بیرجند بوده است. آنها دریافتند که روستاها در نتیجه کاهش بارندگی و سطح آب‌های زیرزمینی تخلیه شدند. در واقع، این بار تغییر اقلیم در یک مقیاس خرد باعث شده، افراد به ترک محل زندگی خود بپردازند. صمت در این گزارش به بررسی معضل پناهندگان اقلیمی در کشور پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

سیستان و بلوچستان - ایلنا

سیستان و بلوچستان تنها استان کشور است که تحت‌تاثیر بالا آمدن آب‌های آزاد قرار می‌گیرد و از این نظر، در تهدید به زیر آب رفتن سواحل به‌سر می‌برد

سران بدقول متهمان اصلی پرونده تغییر اقلیم

تغییر اقلیم و گرمایش جهانی مرز سیاسی نمی‌شناسد؛ به‌همین دلیل آثار زیانبار آن ابتدا برای کشورهایی آشکار می‌شود که در مرز سواحل قرار دارند و دارای اقلیم شکننده‌ای هستند. بنابراین، در حال حاضر تاوان سنگین پیشرفت صنعتی کشورهای توسعه‌یافته را کشورهایی پرداخت می‌کنند که کوچک‌ترین دخالتی در افزایش گازهای گلخانه‌ای نداشتند. این در حالی است که این کشورها که روزگاری سیاهه سنگینی در تولید و انتشار گازهای گلخانه‌ای داشتند، امروز بی‌تفاوت‌تر از هر زمانی واکنش نشان می‌دهند و تنها به امضای معاهدات و پروتکل‌های بین‌المللی در زمینه کاهش انتشار می‌پردازند؛ پیمان‌نامه‌هایی که تاکنون رنگ واقعیت به خود نگرفته‌اند. شاید به‌همین دلیل است که برخی رسانه‌ها نام این اجلاس‌ها را گردهمایی بدقول‌ها گذاشته‌اند. یکی از اصلی‌ترین تبعات تغییرات اقلیم پناهندگان یا مهاجران اقلیمی است که مجبور به ترک دیار می‌شوند. به‌گفته کارشناسان، تا سال ۲۰۵۰ نزدیک به ۸۶ درصد جمعیت جهان شهرنشین خواهند شد. این جمعیت در کشورهای جهان سوم به ۶۵ درصد می‌رسد. کاهش تولید داخلی به‌همراه کاهش جمعیت روستایی، سوغات تغییر اقلیم به کشورهای در حال توسعه است. در ایران هم استان‌های جنوبی مانند فارس، سیستان و بلوچستان، خوزستان و ... درگیری شدیدی با معضل تغییر اقلیم و مهاجران اقلیمی دارند، چرا که ظرفیت منابع آب این مناطق به‌شدت درگیر شده‌اند.

بی‌آبی کابوس پناهندگان اقلیمی

مرتضی اسمعیل‌نژاد، اقلیم‌شناس و عضو هیات‌علمی دانشگاه بیرجند در گفت‌وگو با صمت گفت: نشانه‌های تغییر اقلیم، هم‌اکنون به‌خوبی در ایران قابل مشاهده است؛ افزایش دما، کاهش بارندگی، تبدیل بسیاری از تالاب‌ها به کانون ریزگردها شماری از این نشانه‌ها هستند. در مواجهه با تغییر اقلیم، می‌توان ۲ اقدام کلی انجام داد؛ یکی کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و دیگر سازگاری با آثار زیانبار تغییر اقلیم است که برای هرکدام باید برنامه ویژه‌ای داشته باشیم. در بحث سازگاری می‌توان به مهارت‌افزایی روستاییان اشاره کرد.

وی افزود: طیف گسترده‌ای از پناهندگان اقلیمی مهاجران آبی هستند که در اثر خشکسالی‌های بی‌بازگشت ناچار به تغییر مکان زندگی خود شده‌اند. استان‌هایی نظیر خراسان‌جنوبی، سیستان و بلوچستان، کرمان، یزد و سمنان در کل نیمه شرقی و جنوب‌شرقی به‌شدت درگیر پناهندگان اقلیمی می‌شوند. این استان‌ها مشکلات طبیعی زیادی ناشی از تغییر اقلیمی را متحمل شده‌اند و تغییر اقلیم، باعث تشدید شرایط و مخاطرات دیگر اقلیمی در این استان‌ها شده است. به‌عبارت دیگر، امروز مهاجران آبی همان زحمتکشان روستایی هستند که تحت‌تاثیر پدیده پناهندگان اقلیمی قرار می‌گیرند. استان سیستان و بلوچستان تنها استان کشور است که تحت‌تاثیر بالا آمدن آب‌های آزاد قرار می‌گیرد. از این نظر، در تهدید به زیر آب رفتن سواحل به‌سر می‌برد.

متاسفانه در سال‌های آتی باید شاهد تغییر زنجیره غذایی باشیم که ناشی از گرم شدن آب و تغییر صید و جنسیت ماهی‌ها شده است؛ این روند تاثیر جدی بر معیشت افراد می‌گذارد. وی افزود: متاسفانه در مقیاس خرد جغرافیایی آسیب‌پذیرتر هستیم. تغییر اقلیم هنوز در مقیاس وسیع برای شهرنشینان شهرهای بزرگ محسوس نیست و این روستاها هستند که ناشی از تاثیرات آن متزلزل شده‌اند، چرا که معیشت آنها به آب وابسته است. پیشنهادی که مطرح می‌شود، راه‌اندازی «بورس آب» است؛ به‌عبارتی یعنی حساب پس‌انداز آب ایجاد شود. راه‌اندازی بورس آب به‌معنای سرمایه‌گذاری روی آب است. همچنین، شرکت‌های اقتصادی، پروژه‌های سازگارانه با کم‌آبی را پیگیری کنند و امروز باید از خام‌فروشی محصولات روستایی بیرون بیاییم و به فرآوری آنها بپردازیم.

وی افزود: راهکار اصلی، سازگاری با این شرایط است. پناهنده شدن یا مهاجرت پاسخ مطمئنی نیست، چرا که پدیده مهاجرت اقلیمی خود منجر به بروز دیگر معضلات به‌ویژه در شهرها می‌شود. در واقع، مشکل از روستا به شهر می‌رود. باتوجه به حمایت‌های دولت و منابع مالی، باید اقتصاد محلی شکوفا شود که این امر می‌تواند با تمرکز بر گردشگری یا دامداری تحقق یابد.

طیف گسترده‌ای از پناهندگان اقلیمی، مهاجران آبی هستند که بر اثر خشکسالی‌های بی‌بازگشت ناچار به تغییر مکان زندگی خود شده‌اند

تغییر اقلیم باید در برنامه هفتم جایگاه ویژه‌ای داشته باشد

داریوش گل علیزاده، رئیس مرکز ملی هوا و تغییرات اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست در گفت‌وگو با صمت گفت: ایران جزو کشورهای آسیب‌پذیر در حوزه تبعات تغییر اقلیم است و برای اینکه این آسیب‌پذیری را به‌حداقل برسانیم، در کنار کاهش انتشار با حفظ منافع ملی باید رفتارهای سازگارانه در پیش گیریم و برنامه‌های متناسب با آن را تدوین کنیم. در حقیقت، برای افزایش تاب‌آوری باید رویکرد سازگارانه داشته باشیم و به تغییر الگوها در سبک زندگی و اشتغال بپردازیم. در غیر این صورت، محکوم به انقراض و نابودی به مقیاس یک سیاره خواهیم بود.

وی بااشاره به برخی آثار زیانبار تغییر اقلیم در کشور گفت: از اثرات مستقیم تغییر اقلیم، بیابان‌زایی و خشکسالی، تغییر در زمان و مکان بارش‌ها است که بیشتر منجر به ایجاد سیلاب‌های عظیم می‌شود. همچنین آتش‌سوزی در جنگل‌ها و کمبود منابع آب و تبخیر بیش از حد این منابع، کشور را روز به روز به شرایط بحرانی نزدیک‌تر می‌کند. به‌همین دلیل باید تمهیداتی برای کاهش این آثار بیندیشیم تا بتوانیم علاوه بر اینکه این تهدید را به یک فرصت تبدیل می‌کنیم، از خطرات آن هم ایمن باشیم. برای مثال، می‌توان از بارش‌های رگباری نهایت استفاده را کرد. همچنین، باید فرسایش خاک را به‌حداقل برسانیم. این در حالی است که بیشتر رودخانه‌های کشور به‌دلیل فرسایش عظیم خاک گل‌آلود است.

به‌گفته وی، می‌توان با طراحی پروژه‌های آبخیزداری، میزان تبخیر را به‌حداقل رساند و در کنار آن، از فرسایش بیش از اندازه خاک جلوگیری کرد. در افزایش راندمان بهره‌وری در آب و کشاورزی باید اقدامات درخوری انجام داد تا به بحران امنیت غذایی دچار نشویم.

▣ اصلاح الگوی کشت

وی افزود: تغییر اقلیم به تنوع زیستی، جانوری و پوشش گیاهی، آسیب جدی می‌رساند که با طراحی و اجرای الگوی زیرکشت می‌توان تا حد زیادی از آن کاست. امروز تغییر اقلیم، گردشگری کشور را دچار اختلال کرده و تا حدی به زندگی روزمره مردم آسیب زده است. همه اینها دلیل خوبی است که بحث تغییر اقلیم در برنامه هفتم جایگاه ویژه‌ای داشته باشد و در حوزه کاهش و سازگاری، اقدامات ویژه‌ای را به‌ثمر برسانیم. گل علیزاده گفت: متاسفانه کشورهای توسعه‌یافته همکاری موردانتظار را ندارند و حتی در سال گذشته برای تامین انرژی به‌سمت منابع زغال‌سنگ خود رفته‌اند. خوشبختانه در سازمان محیط‌زیستی برنامه‌ای مبتنی بر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای را تدوین و طراحی کردیم و کارگروه ملی تغییر اقلیم این سازمان مصوبات آن را تدوین کرد. اکنون منتظر نهایی شدن آن از سوی دولت و تحویل آن به کمیسیون تغییر اقلیم به مجلس هستیم.

وی بااشاره به رویکردهای اجرایی و نظارت سازمان محیط‌زیست در زمینه کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای از سوی صنایع و نهادهای صنعتی گفت: در بحث اجرایی، سازمان محیط‌زیست فعالیت‌هایی را در موضوع کاهش انتشار انجام می‌دهد و پیگیری‌هایی را هم در بحث کنترل انتشار گازهای گلخانه‌ای در دست اجرا داریم. ضمن اینکه لایحه تغییر اقلیم هم در مرحله تهیه، تدوین و اجرا قرار دارد و اکنون در حال طی کردن مراحل قانونی خود است. گرمایش جهانی و تغییر اقلیم یک خطر جهانی است و الزام دارد که تمامی کشورها در کنار هم نسبت به کاهش انتشار اقدامات جدی داشته باشند. همچنین، کشورها در درون خود هم باید رفتارهای سازگار آن را در پیش بگیرند.

▣ انرژی در کشور ما بی‌ارزش است!

وی ادامه داد: متاسفانه انرژی ارزان در کشور ما موجب شده است که انتشار گازهای گلخانه‌ای رو به افزایش باشد، در حالی که اگر قدر آن را بیشتر می‌دانستیم، از انتشار این گازها کاسته می‌شد.

امروز نیازمند مشارکت آحاد مردم برای حفظ کره زمین از آثار و تبعات گرمایش جهانی و تغییرات اقلیمی هستیم. این هدف بدون آموزش از نسل‌های امروز ممکن می‌شود. به‌عبارت روشن‌تر، آموزش و آگاهی‌بخشی باید از مدارس آغاز شود. کودکان باید در سال‌های اولیه زندگی بدانند که تنها یک زمین دارند و باید از آن محافظت کنند. شاید چنین موضوعی به ایجاد نگرانی در میان کودکان بینجامد، اما ایجاد حساسیت در کودکان موجب زنده شدن امید در دل نسل‌های آتی می‌شود.

گفتنی است، با آگاه‌سازی کودکان می‌توان مطالبه‌گری را در میان آنها افزایش داد. وقتی مطالبه‌گری افزایش پیدا کند، سازمان‌ها و نهادهای مربوطه تلاش بیشتری خواهند کرد.

سخن پایانی

در مقیاس جهانی کشورهای در حال توسعه توان سازگاری با این شرایط را نخواهند داشت. در واقع، کشورهایی که جمعیت روستایی بالایی دارند، با این پدیده بیشتر درگیر خواهند بود. در خاورمیانه کشورهایی چون ایران، افغانستان، پاکستان و دیگر کشورها از این شرایط تاثیر می‌پذیرند. یکی دیگر از راه‌حل‌ها آموزش موضوعات تغییر اقلیم به عموم مردم است، چرا که زندگی به این تغییرات وابسته است و مردم باید خود را با این شرایط سازگار کنند و هیچ‌گاه نباید از دیدگاه سیاسی به آن نگریست. باتوجه به موارد یادشده، اینکه کودکان عناصر طبیعی نظیر خاک، آب و حتی برخی حیوانات را دوست دارند، کار آموزش را راحت‌تر می‌کند. می‌توان از این احساس دوستی بهره گرفت و دید آنان را نسبت به محیط‌زیست پرورش داد. برای مثال خوب است به کودکان‌مان یاد بدهیم، پسماندها خوب است ماده اولیه اشیایی باشند که آنها می‌توانند با کمی خلاقیت بسازند و به چشم زباله به آن نگاه نکنند. در نهایت، آموزش حفاظت از محیط‌زیست نه‌تنها یک امر مهم، بلکه موضوعی حیاتی برای آینده فرزندان و طبیعت است. خوب است، به‌یاد داشته باشیم که رفتار والدین و معلمان الگویی بسیار خوب برای بچه‌ها است. بنابراین، برای ایجاد رابطه مثبت بین محیط‌زیست و کودک، آگاهانه فرصت‌هایی را برای آنها فراهم کنید.

یادداشت

اطمینانی به بهبود وضعیت زمین نیست

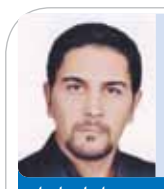
رضا فلاح
کارشناس تغییر اقلیم

براساس گزارش برنامه محیط‌زیست ملل متحد (UNEP) که در ماه قبل منتشر شد، هیچ مسیر قابل‌اطمینانی برای محدود ساختن افزایش دمای کره زمین به ۱.۵ درجه وجود ندارد و اجرایی نشدن برنامه‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، راهی را جز تحول سریع در رفتار جامعه برای مقابله با اثرات بحران‌های اقلیمی باقی نگذاشته است. در این گزارش، شکاف میان تعهدات کشورها برای کاهش انتشار دی‌اکسید کربن و آنچه موردنیاز است تا افزایش دما به ۱.۵ درجه محدود شود، مورد بررسی قرار گرفته و به نتایج ناامیدکننده‌ای رسیده است. آنچه کشورها تا به حال برای اقدام وعده داده‌اند، حتی اگر به‌صورت کامل عملی شود، منجر به افزایش دمای حدود ۲.۵ درجه برای کره زمین می‌شود که موجب رخدادهای شدید جوی فاجعه‌بار در سرتاسر کره زمین خواهد بود. چنانچه، افزایش دمای حدود یک درجه‌ای که تا امروز با آن مواجه شده‌ایم، منجر به بروز چنین رخدادهایی از آسیا و خاورمیانه تا اروپا و امریکا شده است. در این گزارش آمده که اگر وعده‌های بلندمدت کشورها برای رسیدن به انتشار کربن صفر تا سال ۲۰۵۰ محقق شود، دمای زمین تا حدود ۱.۸ درجه افزایش خواهد یافت که البته با روند کند اقدامات این‌چنینی،هیچ اطمینانی در رسیدن به این نتیجه وجود نخواهد داشت. حدود یک سال پیش، کشورها در اجلاس اقلیمی گلاسکو (COP۲۶) توافق کردند که تعهدات خود را برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای افزایش دهند، اما با روی کار آمدن اجلاس COP۲۷ در شرم‌الشیخ مصر، فقط با افزایش تعهدات چند ده کشور مواجهیم که تنها یک درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای را تا سال ۲۰۳۰ کاهش خواهند داد. این در حالی است که برای رسیدن به هدف افزایش دمای ۱.۵ درجه، میزان انتشار این گازها در جهان باید کمابیش ۵۰ درصد کاهش یابد. بنابراین، وقایعی چون امواج حرارتی (افزایش شدید دما)، سیل‌ها و توفان‌های مرگبار، تغییرات شدید الگوی بارش، آتش‌سوزی جنگل‌ها و از بین رفتن گونه‌های زیستی در سال‌های پیش‌رو، به‌وضوح افزایش خواهند یافت. این گزارش تصریح می‌کند که تنها راه مقابله با تغییرات اقلیمی، بروز تحولات جدی در جوامع به‌واسطه اقداماتی چون وضع مقررات و سیستم‌های مالیات، تغییر در رفتار مصرف مردم، مکانیسم‌های مالی و بازاری بین‌المللی تبادل انتشار و گذار به‌سوی انرژی‌های پاک خواهد بود.

هدف کلیدی اجلاس اقلیمی شرم‌الشیخ، همانند نشست سال پیش در گلاسکو، اطمینان از اجرای دقیق موافقتنامه پاریس است. ایران به‌همراه یمن، لیبی و اریتره تنها کشورهایی هستند که هنوز به این موافقتنامه نپیوسته‌اند. باتوجه به اجماع جهانی و تلاش روزافزون کشورها برای مقابله با تغییرات اقلیمی، عدم‌الحاق ایران، به‌عنوان یک کنشگر فعال در استیفای حقوق ملی و کشوری در حال توسعه، می‌تواند منجر به تنزل جایگاه ایران به عضو ناظر در تصمیم‌سازی‌های جهانی تغییر اقلیم (فاقد حق رأی) و محرومیت کشور از مزایای مکانیزم‌های جهانی مرتبط در سرمایه‌گذاری و فناوری‌های مربوط به اقتصاد سبز، بهره‌وری و بهینه‌سازی انرژی می‌شود. توجه داشته باشیم که هرچند کشور ایران به‌واسطه مواجهه همزمان با بحران‌های کم‌آبی و سیلاب‌های ویرانگر در کنار سایر تبعات تغییرات اقلیمی، نیازمند برنامه‌ریزی کلان در راستای افزایش سازگاری و کاهش آسیب‌پذیری است، اما مسئله مهم دیگر، لزوم توجه جدی به اقدامات کاهش انتشار است. عدم‌الحاق به موافقتنامه پاریس، امکان بهره‌مندی از مزایای ماده ۶ این موافقتنامه را که بستری را برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بهینه‌سازی انرژی کشور در صنایع مختلف فراهم خواهد ساخت، سلب می‌کند. همچنین، توسعه استفاده از خودروهای برقی و افزایش محدودیت‌های استفاده از خودروهای با سوخت فسیلی، طرح‌های اتحادیه اروپا و برخی کشورها در راستای وضع مالیات کربن و مکانیسم‌های بازاری تبادل انتشارات، صدور گواهی میزان مصرف انرژی یا برچسب ردپای کربن روی محصولات تولیدی و وارداتی، اهمیت موضوع کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای را در سطح جهانی ملموس‌تر می‌کند، به‌طوری که در آینده نزدیک صادرات صنایعی از کشور چون پتروشیمی، فولاد و سیمان را به کشورهای دیگر با چالش بالا بودن مالیات کربن آنها مواجه خواهد ساخت. بیش از ۸۰ درصد انتشار گازهای گلخانه‌ای در کشور مربوط به بخش انرژی است. بنابراین، عمده توجه برای اقدامات کاهش انتشار بر همین بخش معطوف خواهد بود. اقداماتی چون بازیافت گازهای فلر، افزایش راندمان در صنایع پالایشگاهی و جلوگیری از اتلاف در خطوط انتقال، بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش حمل‌ونقل، مصارف خانگی و صنایعی چون سیمان و فولاد، که البته باوجود تحریم‌های بین‌المللی مالی و فناوری، بخشی از آن با اتکا به دانش فنی و منابع داخلی کشور محقق شده، از جمله مواردی است که دارای ظرفیت کاهش انتشار بالاتری نسبت به برنامه مشارکتی که کشور پیش از این به کنوانسیون تغییر اقلیم سازمان ملل اعلام داشته است، خواهد بود.

یادداشت

سپرده‌گیری به روش نوین

علی اسماعیلی
کارشناس امور بانکی

براســاس آمارهای ارائه‌شــده توســط بانک مرکــزی، نرخ رشــد مانده ســپرده‌ها در مهر نســبت به شــهریور کاهش یافته اســت. این کاهش نرخ رشد این گمانه را ایجاد می‌کند که پس از بخشــنامه بانک مرکزی و الزام بانک‌ها به رعایت نرخ سودهای تعیین‌شده در شورای پــول و اعتبار، میزان رشــد مانده ســپرده‌ها در آبــان نیــز روند نزولی را ثبــت کند. به‌باور بســیاری از کارشناســان خــروج منابع بانکی با کاهش نرخ ســود در عمل بــه زیان بانک‌ها تمام خواهد شد؛ از همین رو بانک‌ها باید برای جلوگیری از خروج منابع پولی چاره‌اندیشــی کننــد. همچنین این کاهش رشــد ســپرده، تسهیلات‌دهی بانک‌ها را با مشکل مواجه کرده اســت. تصمیم بانک مرکزی مبنی بر افزایش نیافتن نرخ ســود بانکی در شرایطی است که کشور نیازمند کنترل نقدینگی و تورم است.

بانــک مرکزی ۳ ابزار بــرای کنترل تورم در اختیار دارد؛ نخستین ابزار کاهش و ثبات نرخ ارز اســت که به‌دلیل تحریم‌ها و کمبود ارزی، بانک مرکزی تاکنون نتوانسته از این ابزار بهره ببرد. از سوی دیگر تا زمانی که تحریم‌ها وجود داشــته باشــد، طبیعتا نمی‌توان این انتظار را داشت که نرخ ارز به کنترل در آید.

دومین ابزار کنترل رشــد پایه پولی و رشــد نقدینگی است. هرچند براساس آمارهای بانک مرکزی رشــد پایه پولی کاهشــی شده، اما در مقابل رشد نقدینگی افزایش داشته که همین افزایش میزان نقدینگی نشان می‌دهد این ابزار بانک مرکزی نیز چندان کارآمد عمل نکرده و با رشــد نقدینگی، تورم نیز بــا افزایش روبه‌رو شــده است؛ بنابراین یک راه بیشتر نمی‌ماند و آن هم افزایش نرخ سود بانکی است.

وقتی بانک مرکزی بر پایین ماندن نرخ سود ســپرده‌ها اصرار دارد بدیهی اســت نرخ رشد مانده ســپرده‌ها نیز کاهــش یابد؛ از همین رو بانک‌ها بایــد از روش‌های دیگری برای جذب منابع مالی و سپرده‌گیری استفاده کنند.

در حــال حاضــر سیاســت‌هایی ماننــد ســهمیه‌بندی تســهیلات (پرداخت تسهیلات به میزان تکلیف شــده) و نرخ ســود ســپرده دســتوری ازســوی بانک‌هــا جــدی گرفتــه نمی‌شــود یا از شدت اســتفاده از آنها کاسته شده اســت، زیرا تبعیت از نرخ دستوری سود ســپرده‌های بانکی در شــرایطی که نرخ تورم در ارقام بالاتری نســبت به آن قــرار دارد، به کاهش ارزش پول پس‌اندازشــده در بلندمدت می‌انجامد.

برخــی از بانک‌هــا برای جــذب نقدینگی و تامین منابع مالی راه دیگری در پیش گرفته‌اند و از ســپرده‌گذاران می‌خواهنــد آورده خود را به صندوق‌های ســرمایه‌گذاری ایــن بانک‌ها بســپارند تا دســت بانک برای پرداخت ســود بیشتر باز باشد.

بانک‌ها به سپرده‌های مردم در صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورســی تا ۲۳ درصد هم سود پرداخت می‌کنند. هرچند این میزان سود هم کمک چندانی به مهار غول تورم ۵۲ درصدی نمی‌کنــد، اما تــا حدی توانســته بــه جذب نقدینگی کمک کند.

در ایــن برنامه بانک‌هــا نقدینگی بلاتکلیف اشخاص حقیقی را که به هر دلیلی توانایی کار کردن با آن را ندارند، جذب می‌کنند تا بتوانند از این طریق بخشی از کفایت سرمایه بانکی را محقق کنند.

در شــرایطی کــه امنیــت ســرمایه‌گذاری در انــواع بازارهــای مالی باتوجه بــه تورم ۵۲ درصدی وجــود ندارد، بانک‌ها در قالب نهادی قابل‌اعتماد پول ســپرده‌گذاران را می‌گیرند و آن را به‌شــکل غیرمســتقیم در صندوق‌های بورسی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

ســرمایه‌گذاری در بازارهــای مالی موازی با بانک روشــی مطمئن برای کســانی است که ریسک ســرمایه‌گذاری را می‌پذیرند و بازدهی بالای دارایی برای‌شــان مهم اســت، اما برای کســانی که یــا توانایــی کار ندارند یا ســطح ریســک‌پذیری پاییــنی دارند ســپرده‌گذاری در بانــک همچنــان بهترین گزینه اســت؛ از همیــن رو بانک‌ها در قالب اشــخاص حقوقی قابل‌اعتمــاد از طرف صاحبان ســرمایه اقدام بــه ســرمایه‌گذاری در صندوق‌های بورســی می‌کنند.

بــا ایــن روش بانک‌ها هم منابــع مالی در اختیار خــود را افزایش می‌دهند و هم ســود بیشــتری نســبت به ســپرده‌گذاری مستقیم نصیب سپرده‌گذاران حقیقی می‌کنند.

روند کاهشی رشد نقدینگی در پایان مهر

بررســی آمارهای مقدماتی پولی و اعتباری در پایان مهر ۱۴۰۱ حاکی از تداوم روند کاهشــی رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در ســال جاری است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، به‌دنبال طرح برخی مطالب درباره نقدینگی و پایه پولی در برخی سایت‌ها و فضای مجازی، اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی این بانک اعلام کرد: بانک مرکزی به کرات توضیحات لازم درباره تغییرات متغیرهای پولی و نحوه مواجهه و مقایسه این نوع از متغیرها را با توجه به ماهیت انباره‌ای آنها بیان و بر لزوم پرهیز از مقایسه‌های دوره‌ای سطح متغیرهای اسمی نظیر نقدینگی و پایه پولی تاکید کرده است. توجه صرف به سطح متغیرهای انباره و بی‌توجهی نسبت به روند رشد چنین متغیرهایی در طول دوره مورد بررسی و اقتضائات زمانی آنها، ناصحیح و گمراه‌کننده است و توصیه می‌شود مقایسه تحولات پولی به‌طور خاص برای مقاصد سیاستی و تحلیلی متکی بر مقایسه رشد متغیرهای مذکور باشد.

بررســی روند رشد دوازده‌ماهه نقدینگی نشــان می‌دهد نرخ رشد نقدینگی از ۴۰.۵ درصــد در پایــان شــهریور ۱۴۰۰ طی یک روند نزولی بــه ۳۷.۵ درصد در پایان شــهریور ۱۴۰۱ کاهش یافته اســت. البته لازم به تاکید اســت ۲.۵ درصد رشد نقدینگی در شــهریور ۱۴۰۱ مربوط به افزایش پوشش آماری (اضافه شدن اطلاعــات بانک مهر اقتصاد در آمارهای پولی، به‌واســطه ادغام بانک‌های متعلق به نیروهای مســلح در بانک ســپه) بوده و در صورت لحاظ نشدن افزایش پوشش آماری مذکور، رشــد دوازده‌ماهه نقدینگی در پایان شــهریور ۱۴۰۱ به ۳۵ درصد کاهــش می‌یابد؛ از این رو رشــد دوازده‌ماهه نقدینگی منتهی به پایان شــهریور ۱۴۰۱ (با پایه همگن) نســبت به رشد دوره مشــابه سال قبل (۴۰.۵ درصد) ۵.۵ درصد کاهش نشان می‌دهد.

گفت‌وگو

کارشناس مسائل بانکی در گفت‌وگو با صمت مطرح کرد

تغییر نرخ سود، عامل فرار سرمایه از بانک

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

تغییر نرخ سود بانکی و کاهش نرخ رشد نقدینگی مهم‌ترین عوامل تغییر در وضعیت سپرده‌ها در ماه‌های اخیر است. در تازه‌ترین آمار منتشرشده ازسوی بانک مرکزی سود انباشــته بانک‌های ســودده و زیان انباشــته بانک‌های زیانده در سال ۱۴۰۰ در دسترس قرار گرفته است. اگر بانک‌ها به‌ترتیب سود یا زیان انباشته به نسبت بزرگی‌شان مرتب شوند، بیشتر قعرنشین‌ها را بانک‌های دولتی تشکیل می‌دهند.

ایــن موضــوع می‌توانــد چند علت داشــته باشــد؛ نخســت اینکه بانک‌هــای دولتی به‌دلیل تصدی‌گری کم‌بازده دولتی و تســهیلات تکلیفی کــه قاعدتا احتمال معوقات و مشکوک‌الوصول شدن آنها بالاتر است، زیان انباشته بیشتری دارند.

دوم اینکه به‌دلیل آنکه برخی از بانک‌های دولتی شــرکت‌های وابسته به خود ندارند، نمی‌توانند در صورت‌های تلفیقی که داده‌ها از آن استخراج شده، مانند برخی بانک‌های خصوصی از ســودآوری آن شــرکت‌ها برای بهتر کردن ترازنامه خود اســتفاده کنند و زیاندهی بانک در صورت‌های مالی مشــهودتر می‌شــود. در کنار مسائل یادشده، عامل پررنگ عدم سودآوری بانک‌ها ناتوانی در جذب سرمایه است. بنا بر اعتقاد کارشناسان بانکی چون نرخ سود سپرده‌های بانکی از نرخ تورم کمتر است، انگیزه سپرده‌گذاری نیز کم است. آیت الله تجلی، کارشناس امور بانکی در گفت‌وگو با صمت کاهش سپرده‌گیری بانک‌ها را از زوایای گوناگون مورد بررسی قرار داده است.

عکس: آیدا فریدی

گرچه مســتعدترین بازار برای جذب نقدینگی بازار ارز اســت، اما همین بازار هم خالی از ریسک نیست، زیرا اگر در آینده شوک‌های سیاســت خارجی قابل‌ملاحظه‌ای به‌وجود آید شــاهد ریزش نرخ ارز خواهیم بود

◉ بســیاری از کارشناســان معتقدند پرداخت ســود بالا به ســپرده‌ها عامل جذب نقدینگی به سمت بانک‌ها است. آیــا به‌نظر شــما کاهش ســپرده‌گیری بانک‌هــا در افزایــش نقدینگــی موثر است؟

خیر؛ با بررســی آمارهای ســال گذشته درمی‌یابیم کاهش نرخ رشــد سپرده‌ها اگر نسبت به نرخ رشد نقدینگی بررسی شود، رقم چندان قابل‌توجهــی از آن به ثبت نمی‌رســد، زیــرا چگونگی کاهش نرخ ســود بانکی، بر حجم سپرده‌ها موثر است و تغییر نکردن نرخ ســود بانکی در میزان سپرده تاثیر چندانی ندارد. امســال بانک مرکزی فرصتی به بانک‌ها داد تا نرخ ســود را طبق دستورات شورای پول و اعتبار کاهش دهند و از قوانین این شورا پیروی کنند.

همیــن موضوع موجب شــد بســیاری از ســپرده‌ها با نرخ‌های قانونی گذشــته در بانک‌ها ماندگار شــوند. اجرای این سیاست بانکی در نیمه نخست سال ۱۴۰۱ باعث جلوگیری از خروج منابع از بانک‌ها شده است.

◉ آیــا ســپرده‌گیری بانک‌هــا انــواع مختلفــی دارد؟ همچنیــن آخرین آمارهــای بانک مرکزی بیانگر کاهش رشــد ماهانه و نقطه به نقطه مانده سپرده‌های بانک‌های کشور در شهریور نسبت به مرداد اســت. این روند نزولــی در آمارهای بانک مرکزی را چگونه تفسیر می‌کنید؟

ســپرده‌های بانکــی انــواع مختلفــی دارد و طبیعتا تغییــرات هر یــک از انواع آن می‌توانــد معلول عوامل متعــدد باشــد و بازخوردهــای مخصوص بــه خود را در اقتصــاد بــه ثبت برســاند. ســپرده‌های جــاری و قرض‌الحسنه پس‌انداز با اهدافی غیر از سرمایه‌گذاری و کسب بازده تعریف شده و از متغیرهای متفاوتی نسبت به سپرده‌های مدت‌دار تاثیر می‌پذیرند.

اگــر در تحلیل آمارها فقط ســپرده‌های مدت‌دار که ســهم غالبی از ســپرده‌های بانکــی را در بر می‌گیرند در نظر گرفته شــود، می‌توان این‌گونه تحلیل کرد که اصولا یک ســرمایه‌گذار در انتخــاب میان فرصت‌های سرمایه‌گذاری به سه مولفه تکیه دارد.

این مولفه‌های موثر نرخ بازدهی، سرعت نقدشوندگی و ریســک پاییــن ســرمایه‌گذاری هســتند؛ بنابراین بســته بــه درجه ریســک‌گریزی، اشــخاص حقیقی و حقوقی ســرمایه‌گذار نســبت به مقصد سرمایه‌گذاری تصمیم‌گیری می‌کنند.

با این تفاســیر نه‌تنها تغییر در نرخ ســود، ریسک و نقدشــوندگی سپرده‌های بانکی بر روند رشد آن موثر اســت، بلکه هرگونــه تغییر در نرخ بازدهــی انتظاری، ریســک و نقدشــوندگی بازارهای موازی جذب‌کننده نقدینگی مانند ارز، طــلا، بازار ســهام، بــازار اوراق بدهی و مسکن نیز می‌تواند بر این روند موثر باشد.

عامل دیگری که جز این عوامل می‌تواند بر میزان جذب منابع بانک‌ها و ســایر بازارهای مالی موثر باشــد، رشــد نقدینگی کل کشور است؛ بر این اســاس اگر نقدینگی کل کشور کاهش یابد، روند رشــد منابع تمام بازارها تحت تاثیر منفی این موضوع قرار می‌گیرد.

بدیهی اســت هرگونه تغییر در نرخ رشد سپرده‌های بانکــی و حتــی منابع ســایر بازارهای مالــی می‌تواند نقدینگــی کل را کاهش یــا افزایش دهــد. در نتیجه برای ســال ۱۴۰۱ تغییرات نرخ سود بانکی و همچنین کاهــش نرخ رشــد نقدینگی جــزو مهم‌تریــن عوامل محرک تغییر در سپرده‌گیری بانک‌ها در ماه‌های اخیر است.

◉ بانک مرکزی در بخشــنامه‌ای بانک‌ها را ملزم بــه پایبندی به نرخ ســود مصوب شــورای پول و اعتبار کرد. آیا این بخشــنامه می‌تواند در رشــد مانده سپرده‌های بانکی اثر بگذارد؟

بله؛ در شکل کلی هر گونه تغییر در نرخ سود بانکی بر میزان ســپرده‌گذاری بلندمدت اشــخاص حقیقی و حقوقــی اثرگذار اســت؛ در نتیجه تغییر در نرخ ســود سپرده مستقیما می‌تواند حجم سپرده‌ها را تحت تاثیر قرار دهد، اما باید به نقش بازارهای موازی و سوددهی ایــن بازارها در بازه زمانی تعریف شــده نیز دقت کرد. باتوجه به مزیت ریســک پایین و نقدشوندگی مناسبی که ســپرده‌های بانکی در مقایسه با سایر بازارها دارند، باوجود نرخ سود پایین‌تر سپرده‌های بانکی در مقایسه با ســایر بازارهای موازی، هنوز ســپرده بانکی به‌عنوان یک فرصت ســرمایه‌گذاری کم‌ریســک و نقدشــونده جذابیت دارد.

همچنین باتوجه به رکــود تورمی حاکم بر بازارهای موازی به‌ویژه در نیمه دوم ســال، بازدهی انتظاری ۱۸ درصدی برای یک ســال دور از تصور اســت؛ بنابراین می‌تــوان گفت تاثیرگــذاری کاهش نرخ ســود بانکی در حجــم کل ســپرده‌ها چندان عمیــق نخواهد بود، زیــرا بازارهای رقیب هم باتوجه به ریســکی که دارند، بازدهــی انتظاری مناســبی ندارند و همیــن امر باعث می‌شود سپرده‌گذاری بانکی هنوز انتخاب اول بسیاری از سرمایه‌گذاران باشد.

◉ بنا بر آمار اعلام‌شــده ازســوی بانک مرکزی نرخ رشــد نقدینگی در ســال جاری روند نزولی را طی کرده اســت. آیا این روند تاثیری بر رشــد ســپرده‌ها می‌گذارد یا اینکــه در روندی معکوس کاهش رشــد ســپرده‌ها باعث کند شــدن رشــد نقدینگی می‌شود؟

رابطه رشــد نقدینگی و رشــد ســپرده‌گذاری کاملا دوطرفه است. به این صورت که کاهش حجم نقدینگی در جامعه باعث کاهش منابع و نقدینگی جذب‌شده در تمام بازارهای مالی از جمله بانک‌ها می‌شــود؛ بنابراین کاهش حجم نقدینگی اثری کاهشــی بر سپرده بانکی دارد.

از طــرف دیگر کاهــش حجم ســپرده‌ها یا کاهش مانــدگاری ســپرده‌ها باعــث می‌شــود قــدرت خلق نقدینگی بانک‌هــا تحت تاثیر عامل منفــی قرار گیرد و ضریب فزاینــده نقدینگی کاهش یابــد. این کاهش ضریــب فزاینــده به‌منزله کاهــش نقدینگــی خواهد بود.

◉ کارشناســان اقتصاد بر این باورند که کاهش رشد مانده سپرده‌ها اثر منفی بر ترازنامه بانک‌ها دارد و خروج ســپرده‌ها از شــبکه بانکی بر دیگر شــاخص‌های اقتصادی مانند نرخ ارز، نرخ رشــد اقتصادی و تورم تاثیرگذار است. نظر شما در این باره چیست؟

رشد مانده ســپرده‌ها اگر همواره روند نزولی داشته باشــد، بانک‌هــا را دچــار دردســر و مشــکل مضاعف می‌کنــد. درباره اثر کلی کاهش ســپرده‌های بانکی بر اقتصــاد معتقدم از آنجــا که کاهش ســپرده به‌منزله کاهش پس‌انداز تلقی نمی‌شــود و تنها انتقال منابع از یک بازار به بازاری دیگر خواهد بود، آثار مســتقیمی بر رشد اقتصادی ندارد.

بــا این حــال اگر منابع به ســمت بــازار دیگری که کارآیــی تخصیــص منابع بالاتــری دارد (ماننــد بازار ســرمایه) هدایت شــود، این تغییر می‌تواند اثر مثبتی بر اقتصاد داشته باشد.

همچنیــن اگــر ســپرده‌ها بــه بازارهایی کــه ورود نقدینگی به آنها برای اقتصاد مشکل‌ســاز اســت ورود کند مانند بازار ارز، می‌توان آثار منفی برای آن متصور بود.

◉ آمارهــای بانکی حاکی از آن اســت که علاوه بر کاهش نرخ رشــد مانده ســپرده‌ها، رشد مانده تســهیلات بانک‌ها نیز کاهش یافته است. آیا این روند به‌دلیل کاهش رشــد سپرده‌های بانکی بوده یا مسائل دیگری اثرگذار است؟

طبیعتا کاهش رشــد ســپرده‌ها می‌تواند به کاهش رشــد تسهیلات منتج شــود، اما عامل تغییر در میزان تســهیلات فقط این موضوع نیست و عوامل دیگری در کاهش تســهیلات‌دهی بانک‌ها دخیل هستند. به‌طور مثــال بیشــتر بار تســهیلات تکلیفی دولــت بر دوش بانک‌های دولتی است؛ از همین رو بانک‌های خصوصی و موسســات مالی و اعتباری تســهیلات مانده کمتری نســبت بــه بانک‌های دولتــی دارند. همچنیــن مانده تسهیلات و کاهش نرخ رشد مانده‌سپرده‌ها بر ترازنامه بانک‌ها اثرگذار اســت و همیشــه به‌عنوان ملاکی برای ناترازی بانک‌ها مطرح می‌شود.

◉ به‌نظــر شــما باتوجــه بــه تحــولات اخیر در نظــام بانکــی ماننــد افزایش نیافتن نرخ ســود و ســاماندهی موسســات غیرمجــاز و افزایش نرخ دلار، این احتمال وجود دارد که ســرمایه‌گذاران خرد ســپرده‌های خود را از بانک‌ها خارج و راهی بازار ارز یا دیگر بازارها کنند؟

بانک مرکزی در اوایل ســال توانســت کنترل بسیار خوبی روی بازار ارز داشته باشد و همین امر باعث شده بازدهی انتظاری سفته‌بازان از بازار ارز کمتر شود. البته اگر شــوک‌های سیاسی منطقه‌ای و جهانی اجازه دهد، می‌توان انتظار داشــت روند تغییــرات نرخ ارز منطقی باشد.

همچنیــن رکــود نســبی در بخش‌هــای واقعــی اقتصــاد جذابیــت بــازار ســهام را کاهــش داده و بازدهــی آن را پاییــن و ریســک آن را بــالا بــرده است.

بنابرایــن این بــازار نمی‌تواند گزینه مناســبی برای انتقال نقدینگی باشد. بازار مسکن هم به‌نظر نمی‌رسد از روند رکودی فعلی خارج شــود؛ در نتیجه در شرایط فعلی گرچه مستعدترین بازار برای جذب نقدینگی بازار ارز اســت، اما همین بازار خالی از ریســک نیست، زیرا اگر در آینده شوک سیاســت خارجی قابل‌ملاحظه‌ای به‌وجــود آیــد، شــاهد ریــزش نــرخ ارز خواهیــم بود.

در زمینــه ســپرده‌گیری بانکــی معتقدم بــا اینکه نرخ ســود بالا نرفته، در شــرایط کنونی باز هم بخش قابل‌توجهی از ســپرده‌ها از بانک‌ها خارج نمی‌شوند و فقط امکان تغییر ترکیب ســپرده‌ها بســیار بالا خواهد بود و ســپرده‌های مدت‌دار سهمی کمتر و سپرده‌های جاری سهمی بالاتر را به خود اختصاص خواهند داد.

هرگونه تغییر در نرخ رشد سپرده‌های بانکی و حتی منابع سایر بازارهای مالی می‌تواند نقدینگی کل را کاهش یا افزایش دهد

باجه خبر

▣ تمدید طرح «ربیع رفاه» تا ۷ دی

بانک رفاه کارگران از تمدید مهلت افتتاح حساب در طرح «ربیــع رفاه» خبر داد. به گــزارش روابط عمومی بانک رفاه، مهلت افتتاح حســاب به‌منظور بهره‌مندی از این طرح تا روز چهارشــنبه، ۷ دی امســال تمدید شد. براســاس این طرح، چنانچه مشــتری یک ماه زودتر از سررسید هر قسط نسبت به بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی اقدام کند، مشمول بخشش سود اقســاط می‌شود. گفتنی است سقف تسهیلات طرح ربیع رفاه برای اشخاص حقیقی در قالب تسهیلات خرد و تجــاری حداکثر ۵ میلیارد ریال و برای اشــخاص حقوقی حداکثر ۱۰ میلیارد ریال اســت. علاقه‌مندان می‌توانند برای کســب اطلاعات بیشــتر به یکی از شعب بانک رفاه کارگران در سراســر کشور مراجعه یا با مرکز ارتباط با مشتریان بانک (فراد) به شماره ۸۵۲۵-۰۲۱ تماس حاصل کنند.

▣ بانــک تجــارت در خدمت شــرکت پتروشــیمی اروند

مدیرعامــل بانک تجــارت در دیدار با مدیرعامل شــرکت پتروشــیمی ارونــد از آمادگــی ایــن بانک بــرای همکاری حداکثری با این شرکت پتروشیمی خبر داد.

بــه گزارش روابط عمومــی بانک تجارت، هــادی اخلاقی فیــض آثــار، مدیرعامــل بانک تجارت در ســفر بــه منطقه ماهشهر با حضور در شــرکت پتروشیمی اروند با محمدرضا کریمــی، مدیرعامــل ایــن مجموعــه دیــدار و گفت‌وگــو کرد.

مدیرعامل بانک تجارت در این دیدار با اشــاره به ســابقه خدمات این بانک به صنعت پتروشیمی و همکاری با شرکت پتروشــیمی اروند گفــت: بانک تجارت همواره ســعی دارد محصولات و خدمات مالی و بانکی خود را متناسب نیازهای هر مشــتری ســازد و از هر محصول، ورژن خاصی برای هر مشــتری طراحی و ارائه کند. اخلاقی بــا بیان اینکه صنعت پتروشیمی یکی از صنایع کلیدی و تاثیرگذار کشور به‌شمار مــی‌رود، گفت: بانک تجــارت آمادگی این را دارد که با تمام ظرفیت‌های خود از طریق تعریف مکانیســم‌های مالی جدید و به‌روز و همچنین از مســیر عاملیت صندوق توسعه ملی و انتشار اوراق ارزی پشتیبان طرح‌های پیش روی پتروشیمی اروند باشد.

اثر شگفت‌انگیز جعبه

آیدا فریدی: همزمان با وارد شدن کلیدواژه‌هایی مانند تجاری‌سازی، بازاریابی، برندینگ، بازار رقابت منطقه‌ای و جهانی، مشتری‌مداری و اهمیت تبلیغ در فروش انبوه کالا، بسته‌بندی کالا تبدیل به صنعت شد و همزمان با پیدایش صنعت بسته‌بندی، خلاقیت در ساخت انواع بسته‌بندی با به‌کار گرفتن هنر گرافیک و رشد نرم‌افزارهای چاپی، آن را تبدیل به رشته‌ای تخصصی کرد که هر روز شکلی تازه می‌یافت. کالایی که در گذشته در بسته‌بندی‌های پلاستیکی و بدون هیچ آرایه‌ای فروخته می‌شد، حالا تبدیل شده بود به کالایی که بسته‌بندی‌اش هویت و برندش را مشخص می‌کرد. از آن زمان به بعد، کافی بود صاحبان یک برند در کنار لوگو، بسته‌بندی خاص خود را طراحی کنند تا در بازار جایگاهی برای خود بیابند. بسته‌بندی رکن اول فروش و بازاریابی است، اما برای تجارت ما که اساس را بر خام‌فروشی و فله‌فروشی گذاشته، این صنعت، مغفول مانده و نادیده گرفته شده است، اگرچه در چند سال اخیر تا حدودی سعی شده نگاهی جدی‌تر به صنعت بسته‌بندی شود، اما به‌دلیل تاثیر بسته‌بندی بر نرخ نهایی کالا، برخی صنعتگران مبنای فروش خود را بر فله‌فروشی می‌گذارند. بسته‌بندی به‌طورقطع هزینه را به جیب صنعتگر و هزینه‌های او اضافه می‌کند؛ بخشی که اگرچه در زمینه بازاریابی و فروش به جذابیت کالا کمک می‌کند، اما بیشتر مواقع به‌نفع تولیدکننده نیست. اینکه مشتری ترجیح می‌دهد کالای خاصی را ارزان‌تر بخرد یا زیباتر؛ مسئله‌ای است که بیشتر مربوط به ذائقه و جیب مشتری است. جدا از تاثیر نرخ محصول بسته‌بندی که مدام خلاقانه‌تر می‌شود، صنعت نمایشگاهی نیز نمایشگاه‌هایی با موضوع چاپ و بسته‌بندی برگزار می‌کند تا هرچه بیشتر بر اهمیت موضوع بسته‌بندی تاکید کند. حالا بسته‌بندی نه‌تنها عنوان نوعی صنعت را به خود اختصاص داده، بلکه تبدیل به یکی از ارکان مهم تجارت هم شده است. گزارش تصویری این شماره صمت با همین عنوان صنعت بسته‌بندی تهیه و تنظیم شده است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۱۸ آبان ۱۴۰۱- ۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ - ۹ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۹۳-پیاپی۳۵۱۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

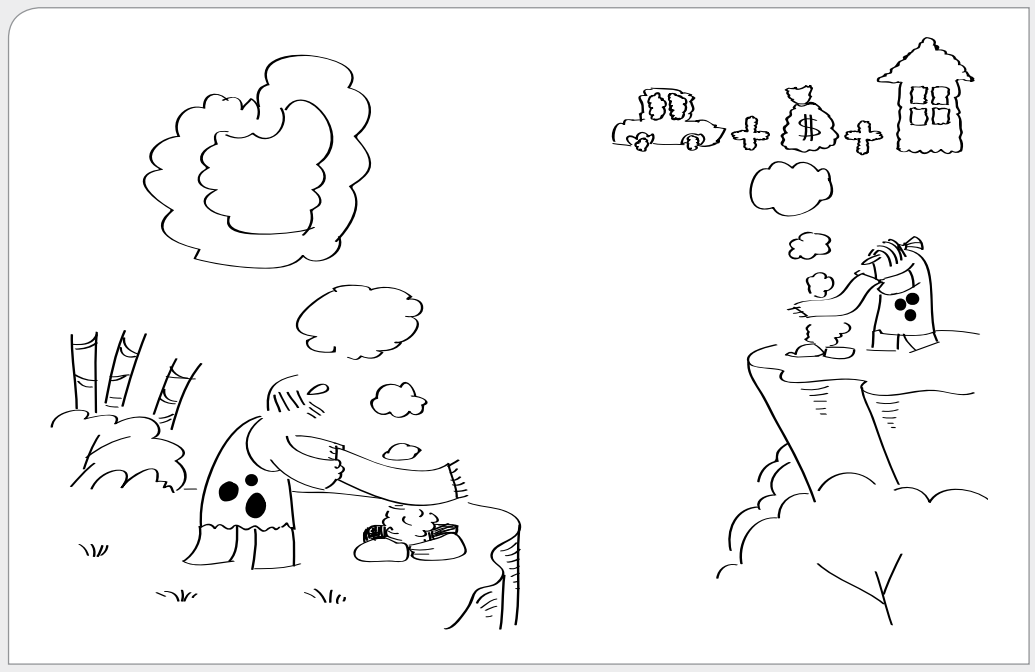
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ -ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

گزارش خبری

هشدارها را جدی بگیریم
آنفلوآنزا می‌تازد

همه‌گیری بیماری آنفلوآنزا زودتر از آنچه فکر می‌کردیم از اوایل مهر بسیاری از گروه‌های سنی به‌ویژه کودکان و دانش‌آموزان را روانه مراکز درمانی کرده است؛ به‌طوری که موارد ابتلا به ۴۰ درصد افزایش یافت و باید هشدارهای بهداشتی را جدی بگیریم.

براساس گزارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، روزانه حدود ۳۰ هزار نفر بر اثر ابتلا به آنفلوآنزا به کلینیک‌های سرپایی مراجعه می‌کنند که در پی آن هزار و ۲۰۰ تا هزار و ۴۰۰ نفر بستری شده‌اند. با بررسی‌های صورت گرفته و انجام نمونه‌گیری در بیش از ۲ هزار نفر، تست آنفلوآنزا بالای ۵۰ درصد مثبت شده، در حالی که نسبت مثبت شدن تست کرونا کمتر از ۱۰ درصد است.

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، همان‌طور که در هفته‌های گذشته از همه‌گیری آنفلوآنزا به‌طور غیرقابل پیش‌بینی در اواسط مهر با بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها خبر داده بود، ۱۴ آبان به موضوع فروکش کردن آنفلوآنزا اشاره کرده، اما باید گوش‌به‌زنگ باشیم تا همه‌گیری این بیماری وسیع‌تر نشود.

سعید کریمی، معاون درمان وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز در این زمینه گفت: از ۲ هفته گذشته به‌تدریج تعداد بیماران دارای علائم تنفسی افزایش یافته و هفته گذشته تعداد مراجعان نسبت به هفته قبل حدود ۳۰ درصد و نسبت به ۲ هفته قبل، حدود ۷۰ درصد بیشتر شده است.

ضرورت تزریق واکسن آنفلوآنزا

براساس اظهارات وی، بیماری آنفلوآنزا قدیمی است و واکسن‌ها بر آن بسیار موثر هستند، اما ضرورتی ندارد تمام افراد واکسن را تزریق کنند. افراد دارای بیماری قلبی، تنفسی، کلیوی، بیماران دارای دیابت کنترل‌نشده، افراد دارای نقص ایمنی، افراد سالمند و زنان باردار مستعد ابتلا به بیماری آنفلوآنزا هستند و باید واکسن را تزریق کنند. در هفته گذشته نزدیک ۲ میلیون دوز واکسن آنفلوآنزا در کشور توزیع شده است.

کریمی افزود: اکنون بیماری آنفلوآنزا که در کشور شیوع پیدا کرده، همان سویه‌های قدیمی H۱N۱ و H۳N۲ است که در ۲ سال گذشته به‌دلیل شیوع ویروس کرونا و رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی توسط مردم زیاد نمود پیدا نکرد، اما امسال با کاهش رعایت شیوه‌نامه‌ها و افزایش برخورد سیستم ایمنی با ویروس بیماری خودش را نشان داده است.

وی افزود: یکی از مهم‌ترین راه‌های درمان آنفلوآنزا استراحت کردن است، افراد مبتلا به این ویروس باید ۵ روز تا یک هفته استراحت کنند. استفاده از ماسک، شستن دست‌ها، فاصله‌گذاری اجتماعی و خودمراقبتی به‌ویژه در افراد دارای بیماری زمینه‌ای تاثیر چشمگیری در کاهش ابتلا دارد.

کریمی با بیان اینکه ایمنی ناشی از واکسن در زمینه کرونا بعد از گذشت ۶ ماه کاهش می‌یابد، تاکید کرد: توصیه می‌شود افرادی که ۶ ماه از تزریق نوبت قبلی واکسن‌شان گذشته، برای تزریق دوز یادآور اقدام کنند.

دو نوع ویروس آنفلوآنزای A و B، باعث همه‌گیری سالانه آنفلوآنزا می‌شوند و هیچ کشوری نمی‌تواند از ورود این بیماری جلوگیری کند؛ بنابراین رعایت اصول بهداشت فردی و اجتماعی می‌تواند در کنترل و مقابله با این بیماری موثر باشد.

از ماسک استفاده کنید

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هفته گذشته با صدور اطلاعیه‌ای بر تاثیر مثبت پوشاندن دهان و بینی با ماسک در کاهش ابتلا به آنفلوآنزا تاکید کرد.

این مرکز در راستای مراقبت و کنترل بیماری آنفلوآنزا و سایر بیماری‌های واگیر شدید تنفسی و کاهش حساسیت عمومی نسبت به رعایت اصول بهداشت فردی و عمومی، ایجاد آمادگی‌های لازم با شروع فصل سرما را الزامی دانست و ۶ کار اساسی پوشاندن دهان و بینی در هنگام سرفه یا عطسه، در صورت امکان استفاده از ماسک یکبار مصرف، شست‌وشوی مداوم و مکرر دست‌ها، نوشیدن آب و مایعات کافی و استراحت، استفاده از داروهای ضدویروسی در صورتی که سیستم ایمنی آسیب‌پذیری داشته باشید و بنا به تشخیص و تجویز پزشک، استفاده نکردن خودسرانه داروهای آنتی‌بیوتیک (این داروها روی سرماخوردگی و آنفلوآنزا و بیماری‌های ویروسی تاثیری ندارند) و پرهیز از حضور در اماکن عمومی و تجمعات را در کنترل و پیشگیری از انتقال و انتشار بیماری‌های تنفسی موثر عنوان کرد.

افزایش شیوع آنفلوآنزا

شهنام عرشی، سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز اظهار کرد: در فصل شیوع آنفلوآنزا پزشک برای تشخیص این بیماری و رد کردن علل دیگری مانند کرونا، در ۳ تا ۴ روز پس از شروع علائم و نشانه‌ها، مانند تب، سردرد، دردهای عضلانی، گلودرد، ضعف، خستگی، سرفه، گرفتگی و آبریزش بینی آزمایش تشخیص آنفلوآنزا را درخواست می‌دهد.

وی بیان کرد: پزشکان به‌طور معمول آنفلوآنزا را بدون انجام آزمایش تشخیصی، درمان می‌کنند، اما انجام آزمایش آنفلوآنزا منجر به رد تردید به ابتلا به سایر بیماری‌ها مانند کرونا ویروس می‌شود و احتمال استفاده از آنتی‌بیوتیک‌های غیرضروری را در افراد کاهش می‌دهد.

عرشی با بیان اینکه تعداد موارد ابتلا به آنفلوآنزا در ۵ هفته گذشته کمتر از یک درصد بود که اکنون روند افزایشی دارد، تصریح کرد: ۵۰ درصد سرماخوردگی‌های شدید، ابتلا به آنفلوآنزا تشخیص داده می‌شود و هر سال حدود هزار تا ۲ هزار مورد ابتلا به آنفلوآنزا را حتی در فصول گرم سال نمونه‌برداری می‌کنیم، اما امسال روند ابتلای افراد به آنفلوآنزا زودتر شیوع یافته، به همین دلیل مشاهده می‌شود مراجعات مردم به مراکز درمانی افزایش یافته است.

این مقام مسئول در وزارت بهداشت خاطرنشان کرد: سالمندان، کودکان، زنان باردار و مبتلایان به بیماری‌های قلبی، ریوی، کلیوی، دیابت، آسم و... باتوجه به اینکه سیستم ایمنی ضعیف‌تری نسبت به سایر افراد دارند، وقتی دچار آنفلوآنزا بشوند در معرض خطر بیشتری قرار می‌گیرند، به همین دلیل توصیه می‌شود هر چه سریع‌تر واکسن آنفلوآنزا را تزریق کنند.

سخن پایانی...

مردم همان‌طور که با همکاری و توجه به هشدارهای بهداشتی به‌ویژه استفاده از ماسک در اماکن شلوغ مانند مترو و اتوبوس، حفظ فاصله اجتماعی و شست‌وشوی مکرر دست‌ها با آب و صابون یا مواد ضدعفونی‌کننده در کنترل همه‌گیری کرونا مشارکت داشتند، لازم است در راستای پیشگیری از روند افزایشی آنفلوآنزا نیز رعایت این اصول بهداشتی را موردتوجه قرار دهند.

از فضای مجازی

دنیای آینده از آن بشر امروز است

دنیا در آینده با تغییرات قابل‌توجهی همراه خواهد بود. در آینده محیط‌زیست برای ما اولویت مهمی خواهد بود و هیچ‌کس حق ندارد به کره زمین و زیبایی‌هایش آسیبی برساند. زمین و کشور اماناتی هستند نزد ما.

مردم به‌خوبی آموزش می‌بینند انداختن یک چوب کبریت بر زمین گناهی است بسیار بزرگ و نابخشودنی.

در آینده هیچ‌کس به‌خاطر عقیده‌اش زندان نخواهد رفت؛ هیچ‌کس به‌خاطر گرایش فکری‌اش مؤاخذه نخواهد شد؛ اصلا هیچ‌کس حق ندارد از دیگری بپرسد دین یا عقیده‌اش چیست!

در آینده انتقاد از حاکمیت حق تمام مردم است؛ در آینده هیچ زنی به‌دلیل زن بودن از هیچ حقی محروم نخواهد شد و نیمی از مدیران کشورها قطعا از میان بانوان کشور خواهند بود.

در آینده «قانون» مقدس‌ترین عنصر روابط اجتماعی در کشور خواهد بود و هیچ‌کس اجازه تخلف از قانون را با هیچ بهانه‌ای نخواهد داشت. در دنیای آینده قوانین نمی‌توانند شرافت و آزادی انسانی را، حقوق بشر را، آزادی‌های مدنی و فردی را، ذره‌ای خدشه‌دار کنند. در آینده هیچ کتابی نیاز به مجوز چاپ ندارد؛ هیچ نمایشنامه، تئاتر و فیلمی نیاز به مجوز ساخت ندارد؛ برای هیچ کنسرتی، برنامه دسته‌جمعی و جشنی نیاز به اجازه خاص نیست؛ جز به حکم قانون. معاهدات بین‌المللی، مقررات ضدپولشویی، مقررات منع گسترش تسلیحات، آموزش برابر شهروندان موسوم به ۲۰۳۰، داوطلبانه پذیرفته و اجرا خواهند شد. در آینده اساسا هر چه که عقل الزام کند پذیرفته خواهد شد.

در آینده پزشک پزشکی خواهد کرد؛ معلم معلمی، داروساز داروسازی، کارگر کارگری، نظامی نظامی‌گری، تاجر تجارت، حکومتی حکومتداری، قاضی قضاوت و هیچ‌کس حق ندارد خود را بالاتر از سایرین بداند و برای دیگران تعیین‌تکلیف کند.

هیچ ارگان نظامی در هیچ جای جهان حق فعالیت اقتصادی، سیاسی و رسانه‌ای نخواهد داشت. در دنیای آینده در تمام کشورهای جهان حقوق بازنشستگان کفاف زندگی‌شان را می‌دهد؛ بیکاران جویای کار حقوق آبرومندانه می‌گیرند؛ کارگران، کارمندان، شاغلان، حداقل حقوق‌شان، یک زندگی متعادل و بدون مشقت را برای‌شان رقم خواهد زد.

امتیازات جز برای افراد ناتوان مادرزادی یا صدمه‌دیدگان ناشی از جنگ، حوادث یا بیماری‌ها غیرمجاز خواهد بود و در سپردن مسئولیت‌ها، صرفا توانایی، استعداد، پشتکار، نبوغ و تعهد افراد ملاک قرار می‌گیرد. در آینده تنها درصد اندکی از درآمدهای معادن، نفت، جنگل، دریا و همه آنچه متعلق به همه نسل‌ها است، قابل‌مصرف خواهد بود و درصد مهم دیگر برای نسل‌های بعد سرمایه‌گذاری خواهد شد. در آینده تمام کشورهای جهان با یکدیگر رابطه سیاسی متعادل و متقابل برقرار خواهند کرد. تمام کشورها و تمام انسان‌های کره زمین محترم شمرده خواهند شد، جز آتش‌افروزان؛ آن هم تا زمانی که ظلم‌شان ادامه دارد.

در دنیای آینده هیچ کشوری با کشوری دیگر عقد اخوت ابدی نخواهد بست و هیچ کشوری در عرصه سیاسی دشمن نامیده نخواهد شد. در آینده اولویت‌های مهم حکومت‌ها آموزش، سلامت، رفاه و امنیت کشور خواهد بود.

امنیت کشورها نمی‌تواند هیچ‌کدام از مؤلفه‌های دیگر را تحت‌الشعاع قرار دهد. هزینه‌های تسلیحاتی نمی‌تواند به آموزش و بهداشت و رفاه مردم خدشه وارد کند.

در آینده همه اینها و بیشترش خواهد شد.

اما...

در دنیای آینده شهروندان تمام کشورهای جهان آگاه‌تر شده و با وجود رسانه‌های آزاد دیگر کمتر کلاه سرشان می‌رود!

در دنیای آینده، شهروندان خود را هم‌شأن حاکمان خواهند دانست. در آینده فناوری، تبادل افکار و اندیشه‌ها، افزایش اطلاعات و آگاهی‌ها، همه چیز را تغییر خواهد داد. افکار پوسیده، کمرنگ خواهند شد. رشد عقلانیت، خرافات را دور خواهد ریخت. متخلفان از قانون، مردم فقیر باشند یا پادشاهان، به محاکمه سپرده خواهند شد.

در آینده، صلح، راستی، مردم‌دوستی، محبت، قانون، کلماتی مقدس خواهند بود و مردم از زندگی لذت خواهند برد.

مردم جهان متعلق به آن آینده هستند! نه آینده‌ای دور و دست‌نیافتنی... آینده‌ای که خودمان آن را می‌سازیم...

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

سود ۳ میلیون تومانی به جیب دلالان می‌رود
مالیات در انتظار اجاره‌دهندگان کارت ملی

رئیس‌جمهوری تمامی دستگاه‌های مربوطه را مکلف به حفظ ثبات در بازار ارز و تلاشی مضاعف در این زمینه کرد؛ تلاشی که دستگاه‌های اجرایی، قضایی و امنیتی طی روزهای اخیر برای فرونشاندن عطش کاذب خرید ارز در بازار آن را به کار گرفته‌اند. خرید ارز از بازار متشکل و فروش آن در بازار آزاد در هر فقره خرید یعنی سهمیه هر کارت ملی حدود ۴ میلیون تومان سود ایجاد می‌کند که البته به جیب دلالان می‌رود، به همین دلیل اجاره کارت ملی افراد برای استفاده از سهمیه‌ها در چند سال گذشته تبدیل به کاسبی پررونقی شده بود که این روزها دوباره همین تجربه در حال تکرار است. در دور جدید بازی ارز با کرایه ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومانی هر کارت ملی، خرید هر سهمیه برای دلال ۳ تا ۳.۵ میلیون تومان سود به‌دنبال دارد.

سوءاستفاده دلالان از کارت ملی افراد

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه در پیامی از مردم خواست با توجه به مشاهده مواردی از سوءاستفاده دلالان از کارت ملی افراد برای خرید ارز با هدف سودجویی و تبعات این اقدام غیرقانونی برای دارنده کارت، دقت لازم را داشته باشند. گفتنی است اجاره کارت ملی برای خرید دلار موضوعی است که از سال‌ها قبل در بین برخی مردم مرسوم شده، اما گروهی که کارت ملی خود را در اختیار دلال‌های ارزی قرار می‌دهند باید بدانند که ممکن است مشمول مقررات مبارزه با پولشویی و قاچاق کالا و ارز شوند. بازار متشکل ارزی نیز در اطلاعیه‌ای خطاب به متقاضیان خرید ارز اعلام کرد: «تعدادی از مردم که البته تعدادشان هم کم نیست با اجاره کارت ملی خود و دریافت ارز از صرافی‌ها تصور می‌کنند سود یک یا یک و نیم میلیونی به جیب زده‌اند؛ غافل از اینکه احتمالا در آینده عواقبی از جمله مالیات، قطع یارانه و... در انتظارشان خواهد بود؛ بر همین اساس باتوجه به مشاهده موارد متعدد سوءاستفاده دلالان از کارت ملی و حساب بانکی دیگران برای خرید ارز با اهداف غیرقانونی و تبعات این اقدام برای دارنده کارت و حساب، توجه داشته باشید خرید ارز صرفا برای مصارف شخصی خودتان انجام گیرد. بدیهی است عواقب تخلف از مقررات قانونی از جمله مقررات مبارزه با پولشویی و قاچاق کالا و ارز برعهده دارنده کارت ملی و حساب بانکی خواهد بود.»

چرا دلار اوج گرفت؟

نگاهی به بازار ارز نشان می‌دهد پمپاژ اخبار منفی سیاسی و اقتصادی در برخی از رسانه‌ها و البته کام تلخ مردم از بازار سرمایه موجب شده در روزهای اخیر شاهد هجوم نقدینگی به سمت بازار ارز، طلا و سکه باشیم. تحلیلگران بازار بر این باورند که دلایل سه‌گانه اقتصادی، سیاسی و دیپلماتیک، همراه با موج تبلیغاتی وسیع علیه ثبات داخلی کشورمان باعث شد نرخ ارز با رشد ناگهانی روبه‌رو شود و این شاید خود ضلع تازه‌ای از اضلاع مهندسی شده جنگ ترکیبی علیه کشورمان باشد. بر همین اساس از روز شنبه هفته جاری با ورود جدی بازارساز و اعمال برخی سیاست‌های جدید ازسوی بانک مرکزی در بازار ارز شاهد عقب‌نشینی قیمت‌ها بودیم؛ به‌طوری که روز دوشنبه دلار در کانال ۳۴ هزار تومان معامله شد، این در حالی است که در روز شنبه، نرخ دلار رکوردشکنی کرد و از مرز ۳۶ هزار تومان گذشت.

فعالان بازار پیش‌بینی می‌کنند در صورت تقویت طرف عرضه و برخی از اصلاحات در سیاست‌های پیشین بانک مرکزی می‌توان به کاهش بیشتر قیمت‌ها در بازار ارز امیدوار بود.

تاریخچه تزریق ارز

تجربه اقدامات دولت‌های گذشته نشان می‌دهد مسئولان همواره در شرایط بحرانی بانک مرکزی را مجبور به افزایش عرضه ارز کرده‌اند، اما تجربه دهه ۹۰ نشان داده بازار دارایی‌ها با افزایش عرضه به تعادل نمی‌رسد و اگر هم با تشدید عرضه، مدتی افزایش قیمت‌ها متوقف شود، با توقف یا کاهش شدت عرضه، دوباره سیر صعودی به خود می‌گیرد؛ به‌عبارت دیگر، هر قدر عرضه به بازار بیشتر شود، تشنگی بازار بیشتر خواهد شد. نگاهی به نتایج عملکرد بانک مرکزی در دولت‌های گذشته در زمینه تزریق ارز نشان می‌دهد در سال ۹۰ بانک مرکزی ۴۷ میلیارد دلار ارز به بازار تزریق کرد اما نرخ ارز از حدود ۱۰۰۰ تومان به ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ تومان رسید و سال ۹۱ با کاهش عرضه ارز، نرخ دلار تا ۳۲۰۰ تومان هم رفت. سال ۹۶ بانک مرکزی ۱۸ میلیارد دلار به بازار ارز تزریق کرد اما نرخ ارز افزایش یافت. سال ۹۷ دولت تصمیم به عرضه ارز ۴۲۰۰ تومانی برای همه تقاضاها گرفت و در مدت چند ماه، میلیاردها دلار ارز به بازار ریخت، اما باز هم روند نرخ ارز در بازار صعودی شد، این در حالی است که سیاست بانک مرکزی در این دوره پرهیز از ارزپاشی تاریخی دولت‌های گذشته و کنترل بازار از طریق نظام عرضه و تقاضا و پاسخگویی به نیازهای واقعی ارزی به‌منظور کاستن از فشار بر تولید و معیشت مردم است.

اقدامات بانک مرکزی برای کنترل بازار

در پی افزایش قابل ملاحظه نرخ دلار، بانک مرکزی اقداماتی چون عرضه ارز در سامانه برخط بازار متشکل ارزی، انتشار گواهی سکه، تولید سکه از طلای آب شده با همکاری بخش خصوصی و فراهم شدن امکان خرید ارز از بانک‌ها را در دستور کار قرار داده که این اقدامات ازسوی کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار ارز بررسی شده است. بانک مرکزی به‌منظور تسهیل در عرضه ارز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد متقاضیان ارز می‌توانند علاوه بر مراجعه به صرافی‌ها به شعب منتخب ۴ بانک ملی ایران، صادرات، ملت و تجارت برای تامین نیازهای خود مراجعه کنند و هم‌اکنون ۴۰ شعبه منتخب این بانک‌ها ارز با نرخ توافقی عرضه می‌کنند. در بخشنامه بانک مرکزی آمده است: «در راستای تامین تقاضای ارز به‌صورت اسکناس از تاریخ ۱۵ آبان علاوه بر صرافی‌های مجاز، امکان تامین ارز حداکثر به میزان ۲ هزار یورو یا معادل آن به دلار از طریق شعب منتخب و واحدهای ارزی بانک‌های ملی، ملت، تجارت و صادرات ایران برای اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال با ارائه کارت ملی فراهم شده است. در این اطلاعیه آمده است:

۱- فروش ارز (اسکناس) به متقاضیان، حداکثر به مبلغ ۲۰۰۰ یورو یا معادل آن به دلار، به نرخ اعلامی اداره صادرات این بانک خواهد بود.

۲- فروش ارز به‌صورت اسکناس در سرفصل خدماتی سایر صرفا به اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال امکان‌پذیر است.

۳- تامین ارز از محل منابع داخلی آن بانک، بازار متشکل معاملات ارزی و اسکناس خریداری شده بابت ارز حاصل از صادرات مجاز است.

۴- فروش ارز از تاریخ ۱۵ آبان تا اطلاع ثانوی با ارائه کارت ملی متقاضی امکان‌پذیر است. همچنین شناسایی مشتری باید حسب ضوابط ابلاغی بانک صورت پذیرد و علاوه بر ضوابط مذکور، فروش ارز صرفا از طریق پرداخت معادل ریالی با کارت بانکی به‌نام متقاضی و استعلام شماره تلفن همراه به‌نام متقاضی از سامانه شاهکار امکان‌پذیر است.

۵- حسب فراهم بودن دسترسی آن بانک به «سامانه نظارت ارز (سنا)» برای ثبت تراکنش‌های مربوط به فروش ارز سرفصل سایر در شعب منتخب، در صورت ایجاد هرگونه سوال درباره نحوه اتصال به سامانه مذکور، مقتضی است هماهنگی‌های لازم با اداره مهندسی نرم‌افزار این بانک به‌عمل آید.

۶- بانک مکلف است قبل از فروش ارز، نسبت به ثبت مشخصات متقاضی (شماره ملی) در «سامانه نظارت ارز (سنا)» تحت عنوان «سرفصل خدماتی- سایر» (کد سرفصل ۲۴) اقدام و پس از اخذ تاییدیه از سامانه سنا، نسبت به فروش ارز به متقاضی اقدام کند.

سخن پایانی

به‌دنبال افزایش قابل ملاحظه نرخ دلار، بانک مرکزی اقداماتی چون عرضه ارز در سامانه برخط بازار متشکل ارزی، انتشار گواهی سکه، تولید سکه از طلای آب شده با همکاری بخش خصوصی و فراهم شدن امکان خرید ارز از بانک‌ها را در دستور کار قرار داد. کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار ارز امیدوارند این اقدامات منجر به کنترل بازار شود. به‌علاوه اینکه دولت باید تلاش خود را در راستای کنترل بازارهای کاذب مانند اجاره کارت ملی دوچندان کند، زیرا تعلل در هر نوع اقدامی منجر به شکل‌گیری شرایطی غیرقابل کنترل خواهد شد.